

SOCIO-DEMOGRAFICKÁ ANALÝZA BAKOVA NAD JIZEROU

Zpracoval:
C & M Consult CZ s.r.o.
Na Fialkách 806, 276 01 Mělník
Tel: +420 608 155 336
E-mail: Lukas.Cechura@centrum.cz
www.cmconsultcz.eu

Červenec 2008

OBSAH:

1. Obecná charakteristika Bakova nad Jizerou	5
2. Celkový počet obyvatel žijících v městě Bakov nad Jizerou	7
3. Počet obyvatel jednotlivých obcí	12
4. Struktura obyvatel podle pohlaví a věku	18
5. Specifika věkového složení	26
6. Obyvatelstvo jednotlivých obcí regionu	31
7. Prognóza věkového složení obyvatelstva	33
8. Rodinný stav obyvatelstva	38
9. Složení obyvatelstva podle národnosti a státního občanství	45
10. Vývoj počtu obyvatel	47
11. Prognóza přírůstku (úbytku) obyvatelstva	55
12. Vzdělanost obyvatelstva	57
13. Ekonomická aktivita obyvatel	59
14. Nabídka pracovních příležitostí, průměrné mzdy	67
15. Prognóza vývoje trhu práce	72
16. Nezaměstnanost	75
17. Aktivní politika zaměstnanosti	81
18. Vybavenost Bakova nad Jizerou - školy, zdravotnická zařízení, kulturní zařízení aj.	83

Stručné shrnutí „SOCIO-DEMOGRAFICKÉ ANALÝZY BAKOVA NAD JIZEROU“

„Socio-demografická analýza Bakova nad Jizerou“ se zabývá analýzou základních sociálně demografických charakteristik města. Ve své první části se analýza věnuje demografickým charakteristikám města. Součástí demografické analýzy je prognóza věkového složení a prognóza přírůstku, resp. úbytku obyvatelstva. Ve druhé části jsou analyzovány sociálně ekonomické charakteristiky města, které vyúsťují v prognózu trhu práce a podrobný rozbor nezaměstnanosti v městě. Kapitoly, věnované aktivní politice zaměstnanosti a vybavenosti města, dále dokreslují sociální situaci obyvatel Bakova nad Jizerou.

Počet obyvatel města Bakov nad Jizerou činil ke konci roku 2007 4 939. Vývoj počtu obyvatel v období 1971 až 2005 lze rozdělit do tří fází. První fáze je charakteristická tím, že v ní dochází ve většině let k nárůstu počtu obyvatel města. Tuto fázi lze časově vymezit od roku 1971 do roku 1980. Ve druhé fázi, mezi roky 1981 až 1997, počet obyvatel města pozvolně klesá, a to až na úroveň 4 380 v roce 1997. Ve třetí fázi, tj. po roce 1997 dochází nejprve k pozvolnému a poté k výraznému růstu obyvatelstva města Bakov nad Jizerou.

Město Bakov nad Jizerou vykazuje regresivní typ věkové struktury. Z vývoje dětské a postreprodukční složky je zřejmé, že převaha postreprodukční složky nad dětskou se v průběhu let zvyšuje, z čehož lze vyvodit v budoucnu rychlejší úbytek obyvatelstva. Z prognózy věkové struktury plyne, že průměrný věk v městě se bude v nadcházejících dvaceti letech neustále zvyšovat, přičemž tento nárůst lze považovat za velmi výrazný a rizikový. V roce 2025 bude postreprodukční složka dokonce čtyřnásobně větší než složka dětská.

V období 1991 až 2001 došlo k významným změnám, jež působily na růst počtu domácností jednotlivců, úplných rodin bez závislých dětí, neúplných rodin a na pokles počtu úplných rodin se závislými dětmi. Mezi tyto změny patří posun hodnot ve společnosti směrem k západoevropskému modelu chování. Mírně se snižoval počet sňatků, na což měl vliv odklad uzavření sňatků do vyššího věku a rostoucí počet tzv. faktických manželství. Podíl ženatých, resp. vdaných tak poklesl. Časová řada počtů rozvodů vykazuje mírně rostoucí trend.

V národnostní struktuře dominuje národnost česká, a to s 97,09 %, následovaná národností slovenskou s podílem 1,8 %. Ostatní národnosti mají zastoupení nižší než 1 %.

Ve vývoji přirozeného přírůstku lze identifikovat dvě významná období, která ovlivnila vývoj populace v městě. Prvním obdobím jsou sedmdesátá léta, kdy přijatá pronatalitní opatření podnítila růst porodnosti. Naopak ve druhém období po roce 1990 změny ve společnosti vyústily v pokles porodnosti, a to mělo za následek úbytek obyvatelstva přirozenou měnou. Z analýzy plyne, že migrace byla významnějším determinantem vývoje populace města než přirozený přírůstek. Saldo migrace bylo v průběhu let proměnlivé. Počet přistěhovalých převyšuje počet vystěhovalých ve 22 letech z 37. Celkový přírůstek byl kladný v 15 letech z 37.

Prognóza vývoje celkového počtu obyvatelstva ukazuje na úbytek obyvatelstva města. Mezi roky 2007 až 2025 by tak měl počet občanů města klesnout ze současných 4 939 na 4 443 za předpokladu, že migrace nebude mít na tento vývoj žádný vliv.

Ve struktuře vzdělání zaujímají největší část občané vyučení a se středním odborným vzděláním bez maturity, celkově 42,89 %. Významný podíl dále tvoří občané s úplným střed-

ním vzděláním s maturitou a se základním nebo nedokončeným vzděláním a na druhé straně nízké zastoupení mají vysokoškolsky vzdělaní občané.

Ekonomicky aktivní obyvatelé tvoří 52,8 % z celkového počtu obyvatel. 97 % ekonomicky aktivních obyvatel pracuje. Z ekonomicky neaktivních je 48,4 % nepracujících důchodců a 35,1 % žáků, studentů a učňů. Z bilance dojížděky je patrné, že z celkového počtu 2 318 zaměstnaných osob za prací vyjíždí 1 571. Naopak do Bakova nad Jizerou za prací dojíždí 769 osob. Saldo dojížděky je tedy záporné ve výši -802 osob. V městě Bakov nad Jizerou je obsazeno celkem 1 506 pracovních míst. Mladá Boleslav je hlavním směrem vyjížděky za prací pro obyvatele města. Z celkového počtu 1 571 vyjíždějících osob pracuje v Mladé Boleslavě 987.

Z hlediska struktury nabízených pracovních míst podle požadavku na vzdělání byla nejvíce nabízena místa s požadavkem na střední odborné vzdělání a na základní vzdělání.

Z hodnot bodové prognózy plyne, že míra nezaměstnanosti by mezi roky 2008 a 2010 měla mírně vzrůst, a to z hodnoty 3,92 % v roce 2008 na 4 % v roce 2010.

Z údajů o průměrných počtech uchazečů podle dosaženého stupně vzdělání je patrné, že nejvíce uchazečů o zaměstnání bylo v období 2004 až 2007 se základním vzděláním a praktickou školou, s nižším středním odborným vzděláním (vyučení) a s ÚSO vzděláním. Vzhledem ke struktuře nabízených volných pracovních míst lze dojít k závěru, že uchazeči o zaměstnání při dané výši mezd a nastavení sociálního systému nemají o práci zájem. Ve struktuře uchazečů o zaměstnání tvoří vysoký podíl uchazeči v evidenci do 6 měsíců, což lze hodnotit pozitivně. Dalším pozitivním rysem je klesající průměrná doba evidence.

Vybavenost Bakova nad Jizerou lze považovat v oblastech školství, sociální oblasti, zdravotnictví, technické vybavenosti, kultury a sportu za dostatečnou.

1. Obecná charakteristika Bakova nad Jizerou¹

Město Bakov nad Jizerou je situováno na pravém břehu řeky Jizery přibližně na půli cesty mezi Mnichovým Hradištěm a Mladou Boleslaví. Letopočet založení obce není přesně znám. První písemná zmínka o obci pochází ze 14. století. Jméno Bakov získala obec podle zakladatele pana Baka, který si pravděpodobně v soudobém středu obce vystavěl svůj dvůr, kolem něhož postupně vznikala další stavení.

Roku 1345 opat hradištského kláštera svěřuje správu nad obcí a kostelem sv. Bartoloměje Markvartovi ze Zvířetic a Bakov se tak stává součástí a rovněž přirozeným centrem zvířetického panství. Husitské války přečkal Bakov bez úhony. Významným datem v historii města je rok 1497. V tomto roce získává majitel panství Hašek ze Zvířetic pro Bakov městskou pečeť a městská práva. Další privilegia Bakov získává v roce 1590, kdy mu Jindřich z Vartenberka uděluje právo várečné, solné a kšaftu.

Tricetiletá válka přinesla Bakovu velkou zkázu. 22. 5. 1643 bylo město při tažení Švédů vydrancováno a do základů vypáleno. Opětovný rozvoj zaznamenává Bakov ve druhé polovině 17. století. Druhé drancování zažil Bakov v roce 1866 za Prusko Rakouské války od procházejících Prusů. Ve stejném roce zažilo město ničivou vlnu cholery. Roku 1869 pak byla polovina města zničena ničivým požárem.

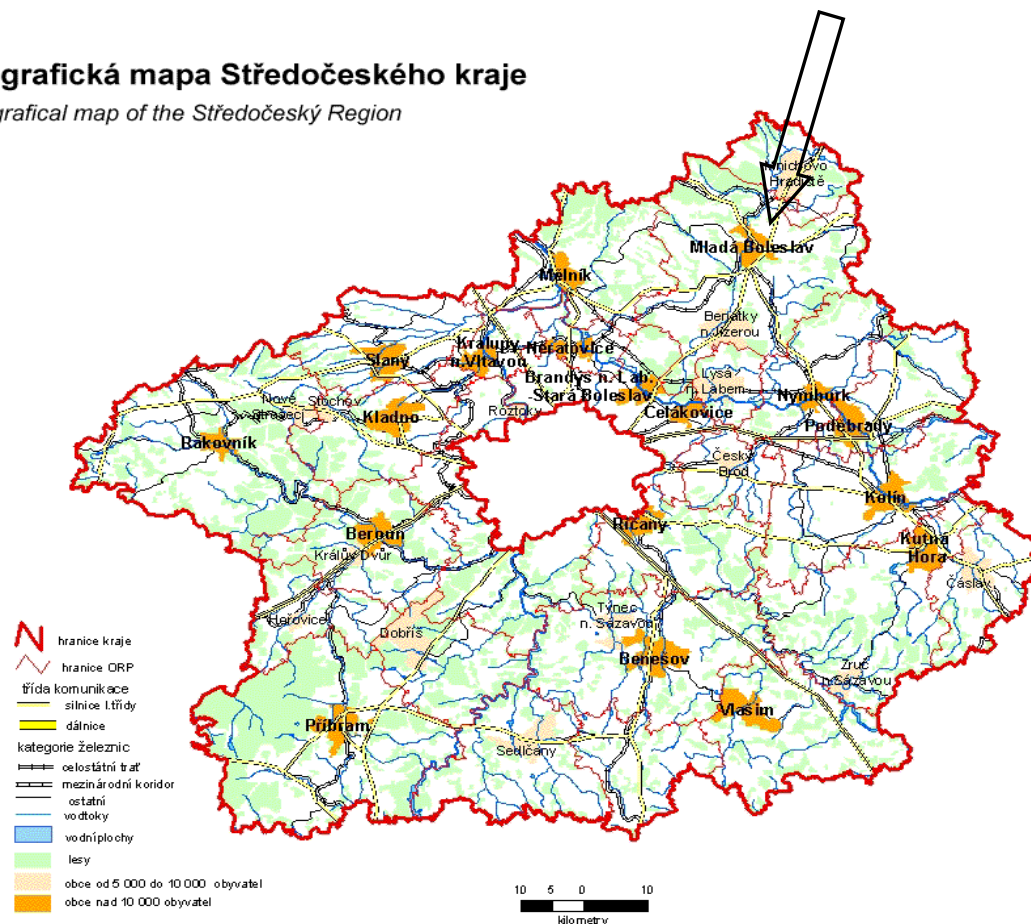
Dvacáté století přináší městu uklidnění poměrů a růst výstavby nových budov a domů. 1. 1. 1966 je Bakovu opět udělen status města.

Město Bakov nad Jizerou se v současnosti rozkládá na území o celkové výměře 2 701 ha a je tvořeno šesti katastrálními územími. Území je charakteristické relativně nízkým podílem lesů a rozptýlené zeleně a naopak vysokým zastoupením zemědělské, resp. orné půdy. Další obecné charakteristiky zpřesňující výše zmíněné údaje o městě Bakov nad Jizerou prezentuje následující tabulka č. 1.1. Demografické údaje jsou již předmětem následujících kapitol.

---

¹ Historie města - volně zpracována na základě údajů z <http://cs.wikipedia.org> a webových stránek města.

Obrázek č. 1.1 – Geografická mapa Středočeského kraje

Geografická mapa Středočeského kraje*Geographical map of the Středočeský Region*

Zdroj: ČSÚ

Tabulka č. 1.1 – Základní informace o městě Bakov nad Jizerou a jeho okolí

Obecná charakteristika (k 31.12.2006)	
První písemná zpráva (rok)	14. století
Nadmožská výška (m n.m.)	217-224 m
Katastrální plocha (ha)	2 701
Počet katastrů	6
Počet územně technických jednotek	6
Počet částí obce	13
Druhy pozemků (k 31.12.2007)	
Celková výměra pozemku (ha)	2 701
Orná půda (ha)	1 353
Chmelnice (ha)	-
Vinice (ha)	-
Zahrady (ha)	71
Ovocné sady (ha)	7
Trvalé travní porosty (ha)	320
Zemědělská půda (ha)	1 751
Lesní půda (ha)	537
Vodní plochy (ha)	70
Zastavěné plochy (ha)	74
Ostatní plochy (ha)	270

Zdroj: ČSÚ

2. Celkový počet obyvatel žijících v městě Bakov nad Jizerou

Jak již bylo poznamenáno v úvodní kapitole, první písemná zpráva o městě Bakov na Jizerou pochází ze 14. století. Předmětem této kapitoly je však analýza vývoje počtu obyvatel v období kratším, a to od roku 1869 do současnosti, k čemuž jsou využity údaje ze Sčítání lidu, domů a bytů v třinácti opakováních.

V roce 2007, resp. k 31. 12. 2007 žilo v městě Bakov nad Jizerou 4 939 obyvatel. Při tomto celkovém počtu hustota obyvatel na jeden km² dosahovala výše 183. Tento statický údaj však nic nevyovídá o nastolených trendech a jiných charakteristikách populace v městě Bakov nad Jizerou. K získání přehledu o demografické a sociální situaci v městě je nezbytné krok po kroku analyzovat podstatné demografické proměnné, jejich vývoj a vzájemné souvislosti v prostoru a v čase. Analýzu lze proto nejlépe začít rozbořem vývoje počtu obyvatel.

Tabulka č. 2.1 obsahuje údaje o počtu obyvatel ze třinácti šetření Sčítání lidu, domů a bytů mezi roky 1869 až 2001. Délka periody mezi sčítáními byla přibližně deset let s výjimkou let čtyřicátých, kdy se v průběhu 2. světové války šetření neuskutečnilo. Mezi sčítáními v roce 1930 a 1950 je tak délka periody dvacet let.

V roce 1869 žilo v městě Bakov nad Jizerou 3 233 obyvatel, což bylo přibližně o 20 % méně než na začátku dvacátého století a o 30 % méně obyvatel než na začátku dvacátého prvního století. Z grafu č. 2.1a lze přehledně sledovat dynamiku vývoje počtu obyvatel mezi jednotlivými sčítáními. Odhad trendu, popisující dlouhodobou tendenci ve vývoji počtu obyvatel v Bakově nad Jizerou, však z grafu č. 2.1a nelze přímo provést. Graf č. 2.1a nerespektuje chybějící šetření ve čtyřicátých letech a tedy rozdílnou periodu. Odhadnutá trendová funkce by tak byla do jisté míry zkreslena právě chybějícím pozorováním. Graf č. 2.1b již toto zkreslení neobsahuje. Chybějící údaj za čtyřicátá léta zde byl interpolován. Odhadnutá lineární trendová funkce tak nabývá podoby $y = 3\,871,978 + 84,1934x$ (viz záhlaví grafu č. 2.1b). Ze směrnice trendové funkce plyne, že počet obyvatel v Bakově nad Jizerou rostl mezi roky 1869 až 2001 přibližně o 84,1934 obyvatel za 10 let.

Tabulka č. 2.1 – Počet obyvatel v letech 1869 až 2001 podle Sčítání lidu, domů a bytů

Počet obyvatel v letech 1869 - 2001												
1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001
3 233	3 611	3 845	4 065	4 719	4 745	5 603	4 733	5 020	4 792	4 601	4 369	4 544

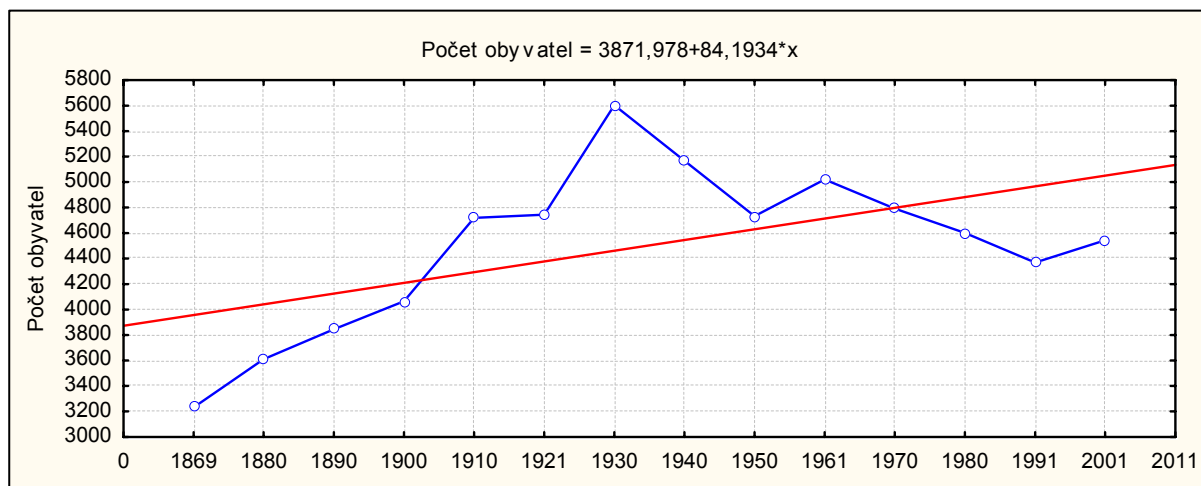
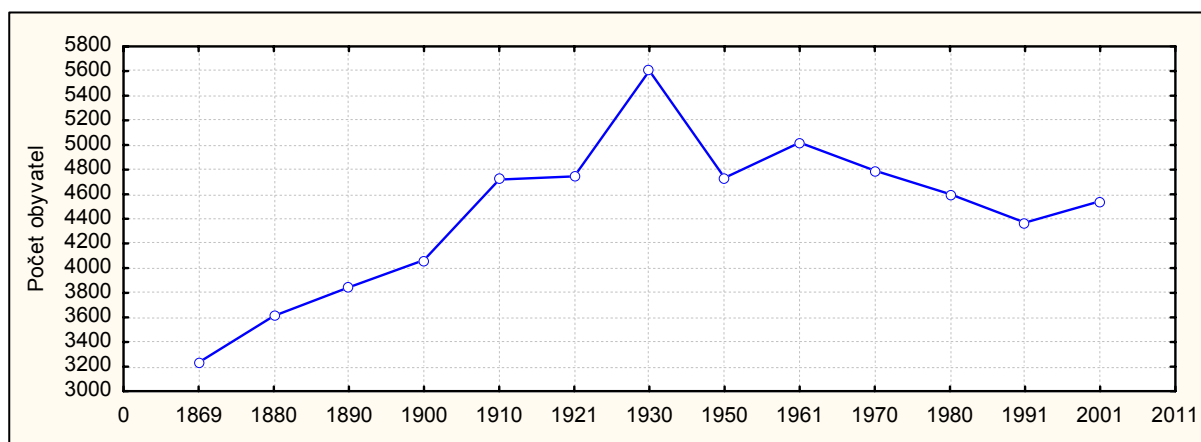
Zdroj: ČSÚ

Tento závěr je však pouze hrubým popisem dynamiky vývoje počtu obyvatel v čase. Při bližším prozkoumání grafu č. 2.1a, resp. 2.1b lze rozpoznat, že dynamika vývoje počtu obyvatel se v analyzovaném období lišila. Do roku 1930 počet obyvatel rostl v průměru o 395 obyvatel za deset let. V roce 1930 dosáhl počet obyvatel města svého maxima na úrovni 5 603 obyvatel. Po roce 1930 dochází vyjma dvou sčítání k úbytku obyvatel města. K největšímu úbytku obyvatel došlo v období mezi lety 1930 a 1950, a to ve výši 870 obyvatel. Tento úbytek způsobený událostmi ve třicátých letech a v průběhu 2. světové války byl částečně kom-

penzován nárůstem obyvatel v průběhu let padesátých. Mezi roky 1961 a 1991 však počet obyvatel města opět klesal, a to v průměru o 217 obyvatel za deset let. Tento pokles se zastavil v devadesátých letech, kdy mezi roky 1991 a 2001 vzrostl počet obyvatel města o 175.

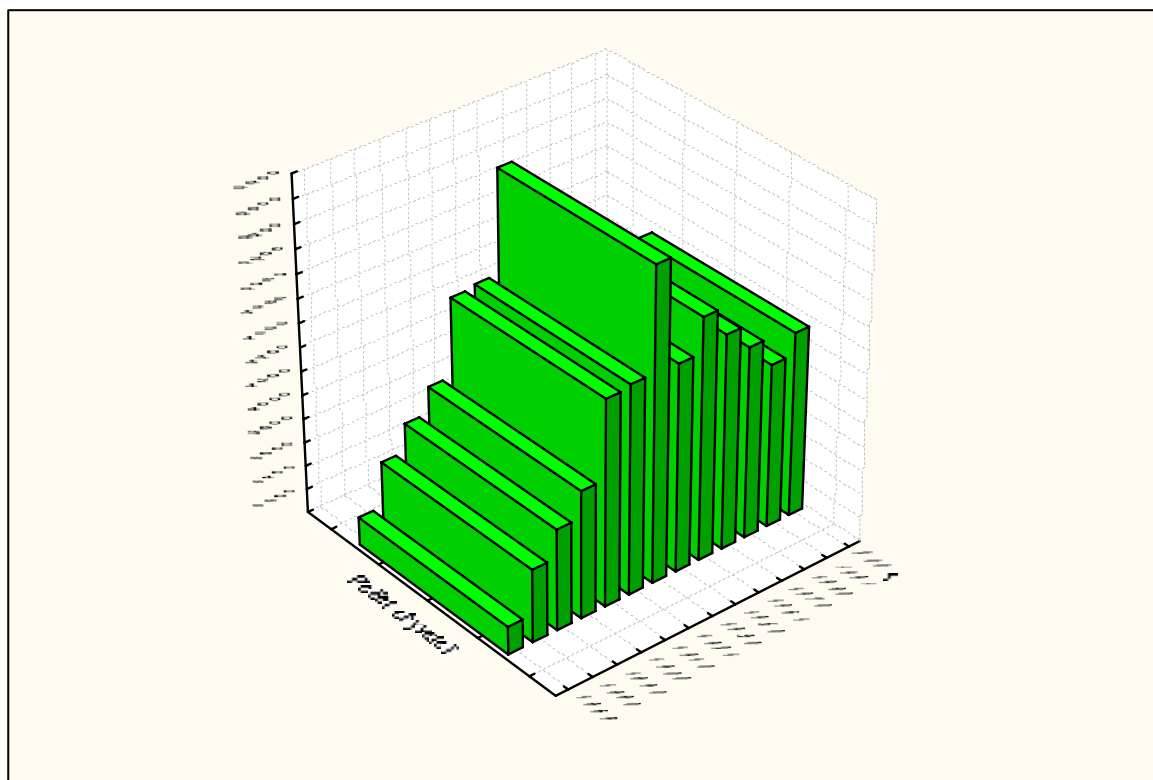
Z výše uvedeného lze usuzovat, že vývoj počtu obyvatel byl v jednotlivých obdobích determinován různými faktory a událostmi, jež vyústily v různou dynamiku vývoje počtu obyvatel. Popis vývoje obyvatelstva Bakova nad Jizerou pouze lineárním trendem by proto byl velice zjednodušující a zkreslující. V následujících částech analýzy proto bude pozornost zaměřena na podrobnou demografickou analýzu Bakova nad Jizerou, čímž budou určeny vedle jiného základní determinanty výše nastíněného vývoje počtu obyvatel města.

Graf č. 2.1a,b – Vývoj počtu obyvatel v letech 1869 až 2001 – trend

Rozdílnou dynamiku ve vývoji počtu obyvatel mezi jednotlivými sčítáními velmi názorně prezentuje graf č. 2.2. Zatímco první sloupce mají mezi sebou přibližně stejné výškové rozdíly, mezi roky 1930 až 2001 dochází k významným změnám. Vzhledem k tomu, že vývoj počtu obyvatel v posledních dekádách je významným determinantem věkové struktury obyvatel města, je nezbytné věnovat bližší pozornost základním tendencím ve vývoji počtu obyvatel v Bakově nad Jizerou v posledních 37 letech.

Graf č. 2.2 – 3D sekvenční graf vývoje počtu obyvatel v letech 1869 až 2001

Tabulka č. 2.2 – Vývoj počtu obyvatel v letech 1971 až 2005²

Rok	Počet obyvatel k 31.12.	Rok	Počet obyvatel k 31.12.	Rok	Počet obyvatel k 31.12.	Rok	Počet obyvatel k 31.12.
1971	3 455	1981	4 880	1991	4 376	2001	4 491
1972	3 500	1982	4 849	1992	4 357	2002	4 544
1973	3 529	1983	4 810	1993	4 422	2003	4 417
1974	3 559	1984	4 787	1994	4 402	2004	4 498
1975	3 521	1985	4 751	1995	4 400	2005	4 558
1976	4 869	1986	4 699	1996	4 395	2006	4 781
1977	4 793	1987	4 697	1997	4 380	2007	4 939
1978	4 825	1988	4 666	1998	4 391		
1979	4 799	1989	4 663	1999	4 442		
1980	5 141	1990	4 647	2000	4 488		

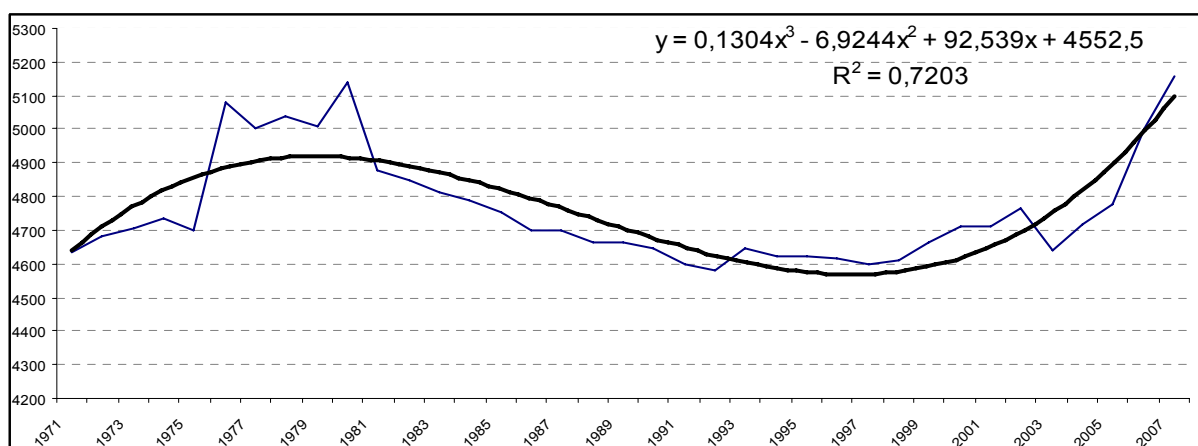
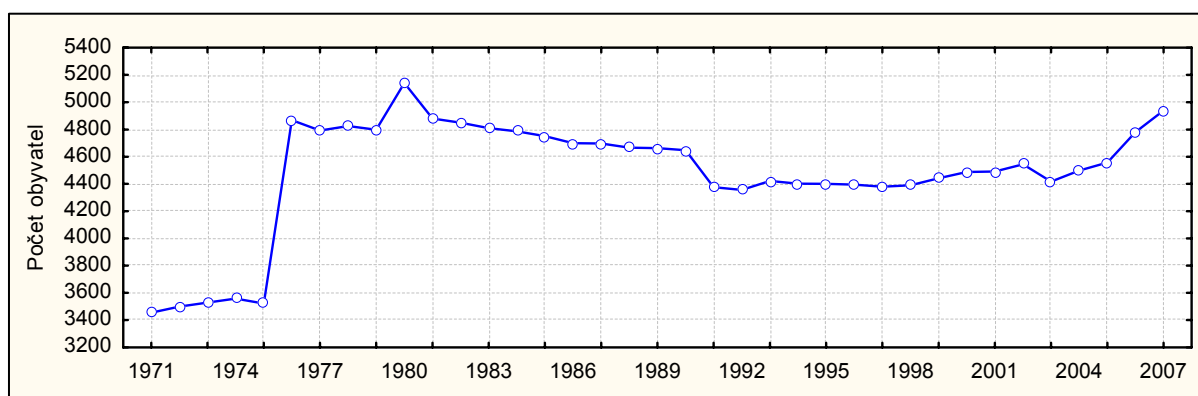
Zdroj: ČSÚ

Vývoj počtu obyvatel v letech 1971 až 2007 byl na území dnešní ČR významně ovlivněn dvěma faktory. V sedmdesátých letech to byl komplex přijatých pronatalitních opatření a po roce 1990 změna životního stylu, resp. změna modelu reprodukčního chování v celé ČR jako

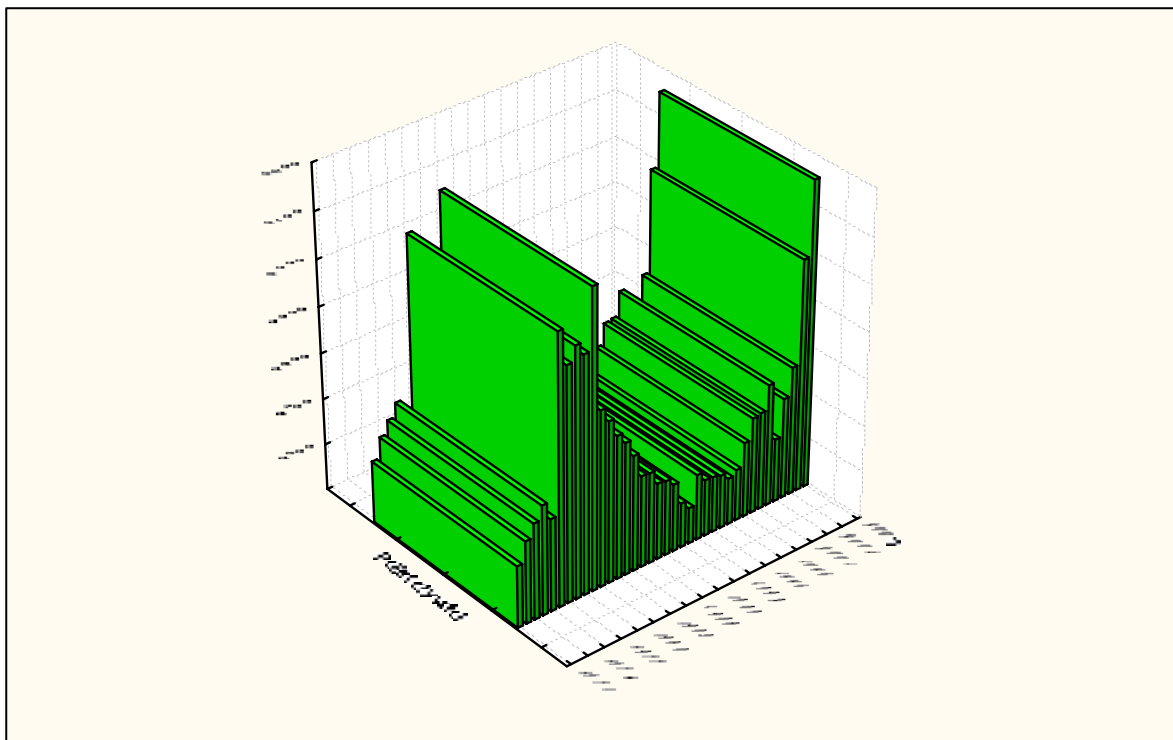
² Ve sledovaném období došlo ke třem územním změnám, které měly vliv na počet obyvatel města Bakov nad Jizerou. Jednalo se o připojení 2 obcí v roce 1976 (obce Nová Ves u Bakova s 315 obyvateli a obec Malá Bělá se 652 obyvateli), 2 obcí v roce 1980 (obce Chudoplesy se 110 obyvateli a Zvířetice se 102 obyvateli) a odtržení jedné obce v roce 1990 (obce Nová Ves u Bakova s 221 obyvateli). Údaje o počtech obyvatel z jednotlivých sčítání (SLDB) tyto územní změny zohledňují tak, že do počtu obyvatel obce jsou započítávány části obce, které odpovídají současné podobě obce. Z tohoto důvodu lze pozorovat v příslušných letech sčítání rozdíl mezi tabulkou č. 2.1 a 2.2.

důsledek systémových změn vedoucích ke zvýšení svobody, a tedy možnosti seberealizace lidí. Jak tyto faktory ovlivnily vývoj populace v Bakově nad Jizerou, lze analyzovat s využitím údajů o celkovém počtu obyvatel města v období 1971 až 2007 uvedených v tabulce č. 2.2, případně v grafu č. 2.3a. Při analýze je však třeba vzít v potaz, že vývoj časové řady počtu obyvatel je zatížen třemi územními změnami a dále změnami v počtech obyvatel způsobenými aktualizací stavů po sčítání obyvatel. Z grafu č. 2.3a tak lze názorně pozorovat, že tyto změny způsobily v příslušných letech výrazné posuny ve vývoji a časová řada má tak schodovitý charakter, což ztěžuje analýzu. Pro eliminaci těchto posunů a tedy pro snazší analýzu vývoje časové řady byla data upravena tak, že tyto změny, které nastaly v průběhu období (tj. připojení obcí v roce 1976 a 1980 a odtržení jedné obce v roce 1990), byly k časové řadě připočteny (u připojovaných obcí byly změny připočteny od počátku, u odtržené obce po jejím odtržení). Upravená časová řada je znázorněna v grafu č. 2.3b. Graf č. 2.3b byl využit pro odhad trendu ve vývoji počtu obyvatel. K popisu trendu ve sledovaném období byla zvolena polynomičká funkce třetího stupně vzhledem ke dvěma zlomům ve vývoji populace. Z grafu je patrné, že funkce dobře prokládá hodnoty sledované proměnné, a tedy dobře vystihuje změny v dynamice, resp. trendu vývoje obyvatelstva Bakova nad Jizerou.

Graf č. 2.3a,b – Vývoj počtu obyvatel v letech 1971 až 2005

Graf č. 2.4 – 3D sekvenční graf vývoje počtu obyvatel v letech 1971 až 2007 (upr. data)

Z grafu č. 2.3b, případně z grafu č. 2.4 lze sledovat, že vývoj počtu obyvatel lze rozdělit do tří fází. V sedmdesátých letech počet obyvatel ve většině let rostl. Mezi roky 1981 až 1997 došlo k poklesu populace města a po roce 1997 opět k jejímu nárůstu.

Výše analyzovaný vývoj počtu obyvatel města naznačuje, že pronatalitní opatření v sedmdesátých letech přispěly k nárůstu počtu obyvatel a naopak změna životního stylu a větší svoboda lidí působily na pokles obyvatel přirozenou měnou, a to přispělo poklesu počtu obyvatel v městě v první polovině devadesátých let. Podrobnější analýza vlivu těchto faktorů na vývoj populace města je uvedena v kapitole č. 10 s využitím údajů o přirozeném přírůstku a přírůstku migrací, které v součtu tvoří celkový přírůstek obyvatel města.

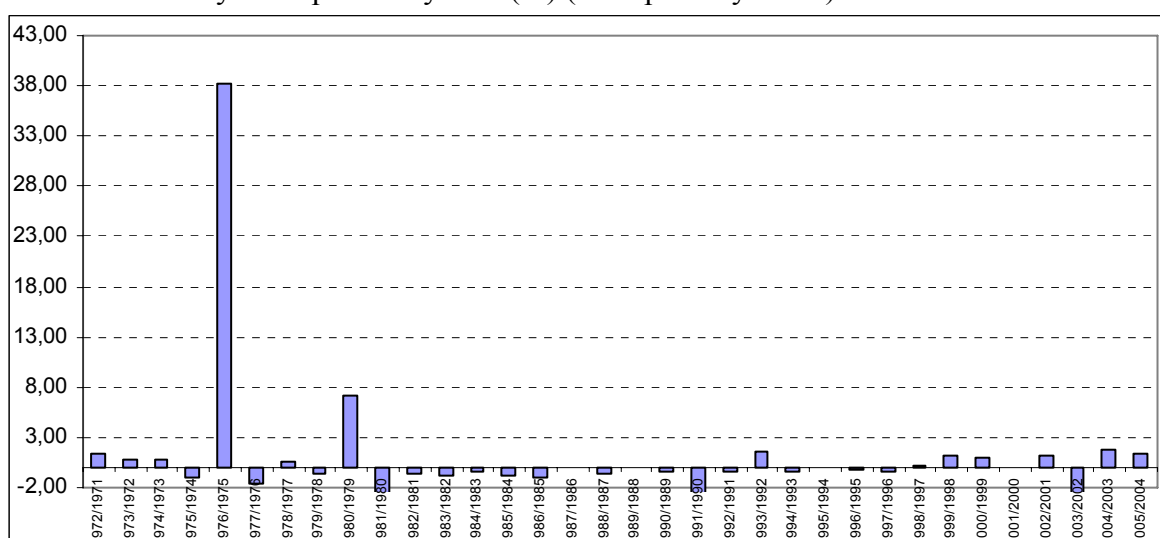
Při rozboru neupravených dat (viz graf č. 2.3a) lze říci, že počet obyvatel od roku 1971 výrazně vzrostl z 3 455 na 5 141 v roce 1980, kdy dosáhl svého maxima. Po roce 1980 dochází k poklesu. Klesající trend pokračoval až do roku 1997, kdy počet obyvatel dosáhl úrovně 4380. Rostoucí trend je opět nastolen od roku 1998.

Dynamiku vývoje počtu obyvatel města mezi roky 1971 a 2007 lze vystihnout buď pomocí řetězového indexu uvedeného v tabulce č. 2.3 nebo pomocí relativních změn (měr růstu) v grafu č. 2.5. Především z grafu č. 2.5 je možné přehledně pozorovat při zohlednění výše popsanych územních změn, že v osmdesátých a v první polovině devadesátých let populace města systematicky klesá přibližně o 0,5 % ročně. Naopak po roce 1997 je nastolen poměrně výrazný rostoucí trend. V tomto období počet obyvatel rostl v průměru o 1,23 %.

Tabulka č. 2.3 – Řetězový index počtu obyvatel (z neupravených dat)

Období	Řetězový index v %	Období	Řetězový index v %	Období	Řetězový index v %	Období	Řetězový index v %
1972/1971	101,30	1982/1981	99,36	1992/1991	99,57	2002/2001	101,18
1973/1972	100,83	1983/1982	99,20	1993/1992	101,49	2003/2002	97,21
1974/1973	100,85	1984/1983	99,52	1994/1993	99,55	2004/2003	101,83
1975/1974	98,93	1985/1984	99,25	1995/1994	99,95	2005/2004	101,33
1976/1975	138,28	1986/1985	98,91	1996/1995	99,89	2006/2005	104,89
1977/1976	98,44	1987/1986	99,96	1997/1996	99,66	2007/2006	103,30
1978/1977	100,67	1988/1987	99,34	1998/1997	100,25		
1979/1978	99,46	1989/1988	99,94	1999/1998	101,16		
1980/1979	107,13	1990/1989	99,66	2000/1999	101,04		
1981/1980	94,92	1991/1990	94,17	2001/2000	100,07		

Graf č. 2.5 – Míry růstu počtu obyvatel (%) (z neupravených dat)

3. Počet obyvatel jednotlivých obcí

Město Bakov nad Jizerou je tvořeno 13 obcemi, resp. částmi obce³. Jsou to obce (dle pořadí velikosti v roce 2001): Bakov nad Jizerou, Malá Bělá, Buda, Chudoplesy, Horka, Podhradí, Zvířetice, Velký Rečkov, Malý Rečkov, Klokočka, Brejlov, Studénka a Zájezdy. Vývoj obyvatel v těchto obcích je zanesen v tabulce č. 3.1. Z tabulky je patrné, že jednotlivé obce se co do počtu obyvatel značně liší. Nejméně obyvatel má obec Studénka (1 obyvatel v roce 2001) naopak nejvíce obec Bakov nad Jizerou (3 517 v roce 2001). Obec Bakov nad Jizerou se v roce 2001 podílela na celkovém počtu obyvatel města 77,4 %. V grafu č. 3.1 je zanesen vývoj počtu obyvatel v obci Bakov nad Jizerou a vývoj podílu obce na celkovém počtu obyvatel města Bakov nad Jizerou. Z grafu je patrné, že počet obyvatel obce Bakov nad Jizerou se zvýšil z 1 750 v roce 1869 na 3 517 v roce 2001, přičemž k významnému nárůstu došlo přede-

³ V této kapitole je z důvodu lepšího vyjadřování (viz obec Bakov nad Jizerou a část obce - Bakov nad Jizerou) místo části obce používán pojem obec. Město Bakov nad Jizerou pak představuje komplex všech 13 obcí.

vším ve dvacátých letech dvacátého století. Po tomto největším přírůstku počet obyvatel spíše stagnoval. V relativním vyjádření však podíl obce Bakov nad Jizerou na celkovém počtu obyvatel ve městě od roku 1921 neustále roste, a to z 62,17 % v roce 1921 na 77,4 % v roce 2001. Graf č. 3.2 ukazuje vývoj počtu obyvatel v šesti největších obcích města Bakov nad Jizerou vyjma obce Bakov nad Jizerou. Kromě obce Malá Bělá, která vykazuje rostoucí trend do roku 1930 a klesající trend po tomto roce, počet obyvatel v ostatních obcích stagnuje nebo neustále klesá. Obec Malá Bělá se v roce 2001 podílela na celkovém počtu obyvatel města 12,9 %. Třetí a čtvrtá největší obec města Bakov nad Jizerou obce Buda a Chudoplesy se podílely na celkovém počtu obyvatel města shodně 2,6 %. Ostatní obce byly v roce 2001 zastoupeny méně než 2 %.

V okrese Mladá Boleslav se nachází osm měst. Postavení města Bakov nad Jizerou ve srovnání s ostatními městy z hlediska počtu obyvatel uvádí tabulka č. 3.2 a graf č. 3.3.

Z tabulky č. 3.2 lze vyčíst velikostní heterogenitu jednotlivých měst okrese Mladá Boleslav. Zatímco nejmenším městem podle počtu obyvatel je Dolní Bousov s 2 291 obyvateli, tak největším městem je město Mladá Boleslav se 44 255 obyvateli (v roce 2001).

V tabulce č. 3.2 a v grafu č. 3.3 jsou zaneseny hodnoty řetězových indexů uvedených měst. Z těchto hodnot lze vyzorovat, že města lze rozdělit do dvou skupin podle vývoje populace po roce 1960. První skupinu tvoří města, u kterých až na výjimky populace mezi sčítáními neustále roste. Mezi tato města patří Bělá pod Bezdězem, Benátky nad Jizerou, Mladá Boleslav a Mnichovo Hradiště. Ve druhé skupině jsou města, kterým populace mezi roky 1961 až 1991 ubývá. Do této skupiny patří Dobrovice, Dolní Bousov, Kosmonosy a právě Bakov nad Jizerou. Společným rysem s výjimkou Mnichova Hradiště je nárůst populace u těchto měst mezi sčítáním v roce 1991 a 2001.

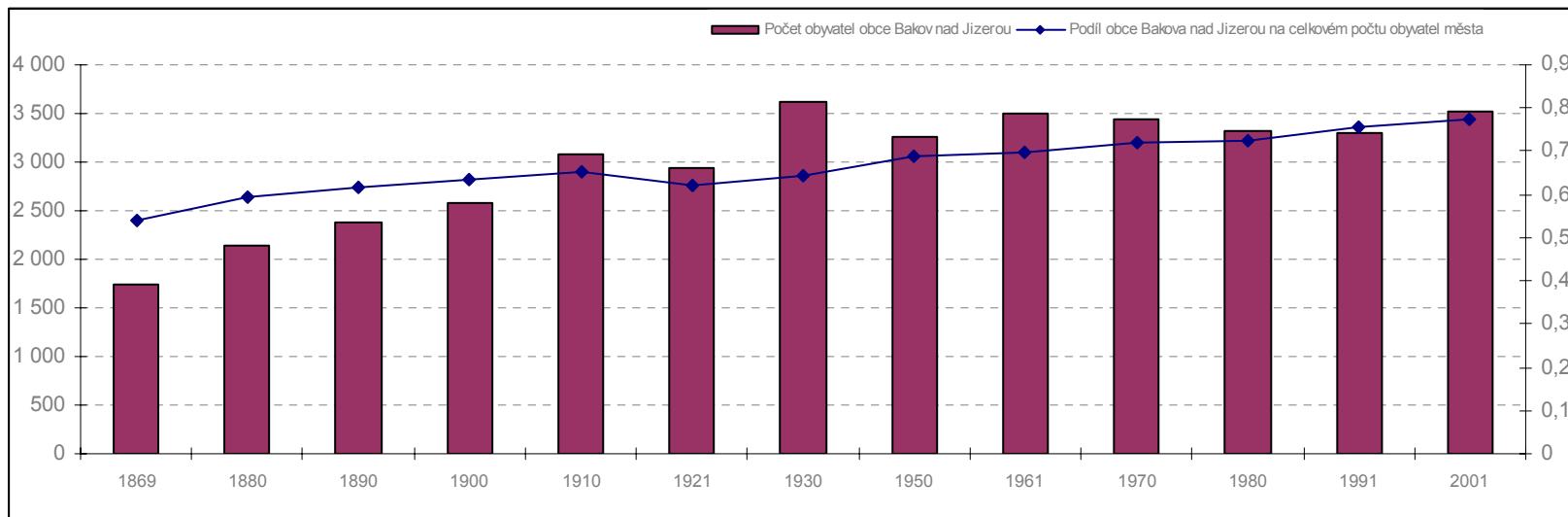
Důvody pro tento vývoj v Bakově nad Jizerou jsou předmětem analýzy následujících kapitol.

Tabulka č. 3.1 – Bakov nad Jizerou - počet obyvatel v letech 1869 až 2001 podle správního uspořádání k 1.1.2005

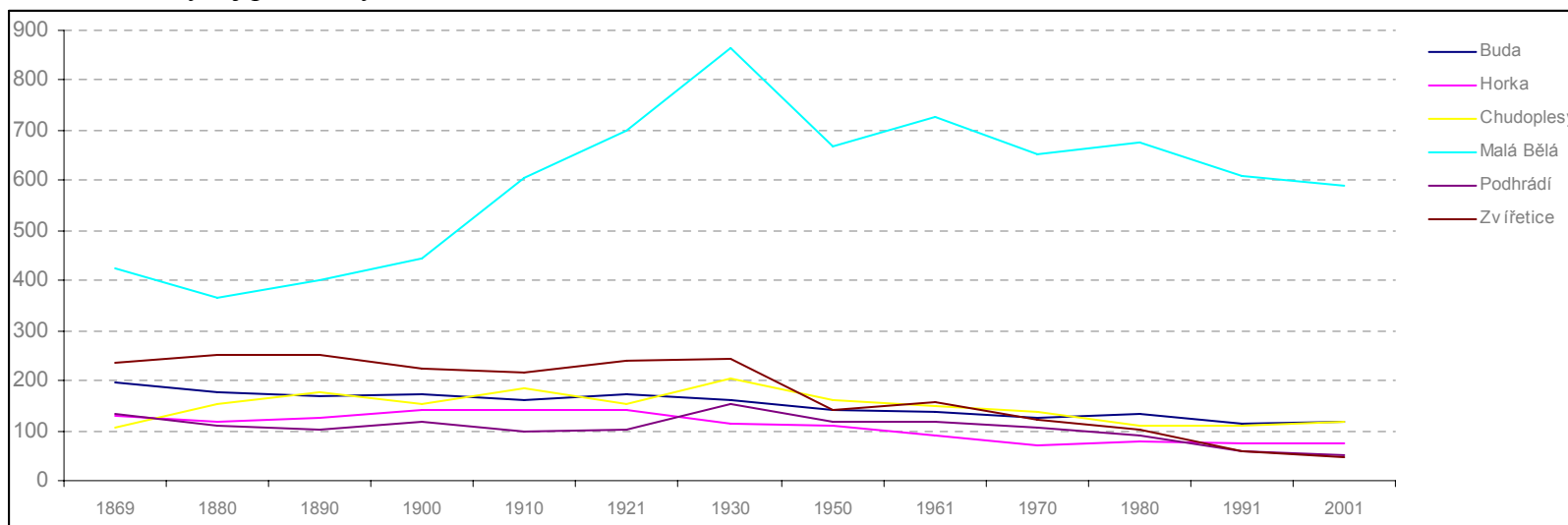
Obec, část obce		Výměra v ha	Počet obyvatel												
			1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Bakov nad Jizerou		2 702	3 233	3 611	3 845	4 065	4 719	4 745	5 603	4 733	5 020	4 792	4 601	4 369	4 544
1.	Bakov nad Jizerou		1 750	2 144	2 371	2 572	3 071	2 950	3 618	3 251	3 507	3 445	3 329	3 309	3 517
2.	Brejlov		39	34	32	9	6	10	10	2	3	1	2	-	4
3.	Buda		195	177	168	174	161	171	161	141	136	127	133	113	117
4.	Horka		128	117	126	143	141	140	115	111	90	71	77	75	76
5.	Chudoplesy		107	153	175	152	183	155	205	163	150	137	110	110	116
6.	Klokočka		23	21	14	13	15	21	12	5	9	4	14	7	7
7.	Malá Bělá		426	366	401	444	605	698	866	669	727	652	675	611	588
8.	Malý Rečkov		34	28	39	45	44	46	43	32	33	22	13	6	9
9.	Podhrádí		132	109	103	116	99	102	154	116	116	106	90	59	51
10.	Studénka		93	140	113	97	131	182	137	77	59	37	27	4	1
11.	Velký Rečkov		48	58	32	51	31	23	29	19	29	39	29	15	9
12.	Zájezdy		24	14	19	24	14	9	8	5	2	30	-	-	-
13.	Zvířetice		234	250	252	225	218	238	245	142	159	121	102	60	49

Zdroj: ČSÚ

Graf č. 3.1 – Vývoj počtu obyvatel v obci Bakov nad Jizerou a její podíl na celkovém počtu obyvatel města Bakov nad Jizerou

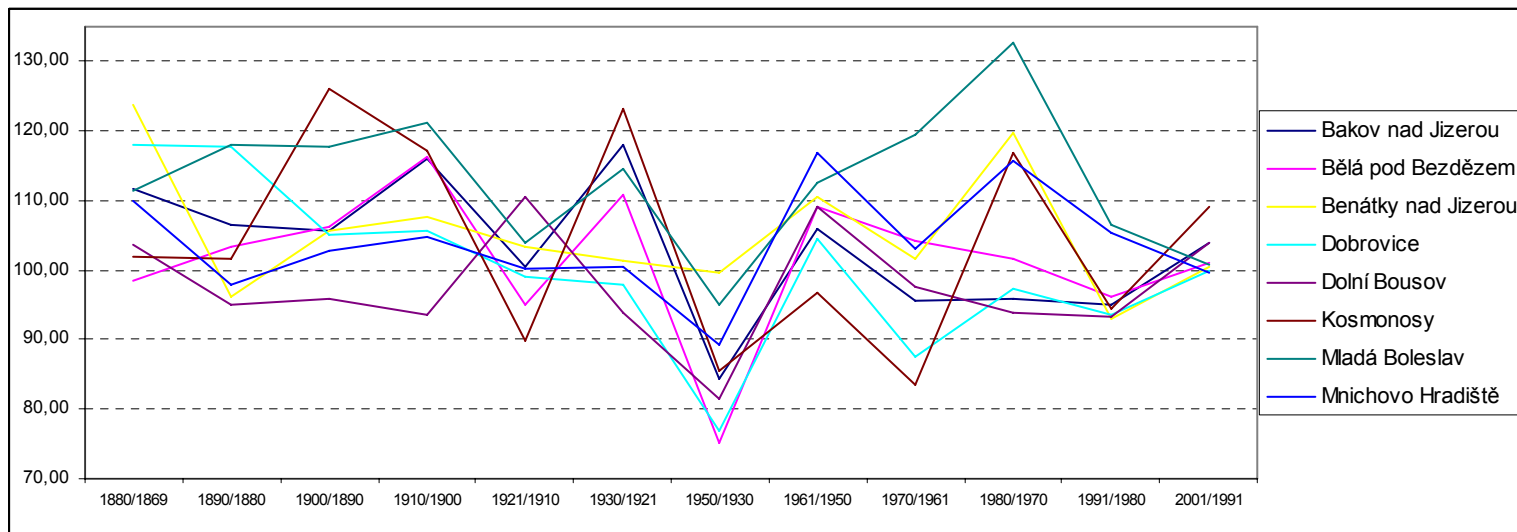
Graf č. 3.2 – Vývoj počtu obyvatel v šesti největších obcích města Bakov nad Jizerou mimo obce Bakov nad Jizerou

Tabulka č. 3.2 – Počet obyvatel v jednotlivých městech okresu Mladá Boleslav – SLDB 1869 - 2001

Města okresu Mladá Boleslav	Výměra v ha	Počet obyvatel												
		1869	1880	1890	1900	1910	1921	1930	1950	1961	1970	1980	1991	2001
Bakov nad Jizerou	2 702	3 233	3 611	3 845	4 065	4 719	4 745	5 603	4 733	5 020	4 792	4 601	4 369	4 544
Bělá pod Bezdězem	6 321	4 274	4 214	4 351	4 622	5 381	5 106	5 662	4 254	4 642	4 842	4 923	4 736	4 789
Benátky nad Jizerou	3 547	3 734	4 625	4 453	4 706	5 072	5 236	5 301	5 278	5 840	5 931	7 104	6 614	6 648
Dobrovice	2 464	3 054	3 607	4 246	4 461	4 712	4 673	4 572	3 521	3 682	3 222	3 135	2 936	2 937
Dolní Bousov	2 430	3 167	3 285	3 121	2 995	2 806	3 099	2 913	2 374	2 587	2 526	2 368	2 207	2 291
Kosmonosy	1 141	2 758	2 810	2 852	3 594	4 211	3 782	4 660	3 992	3 863	3 224	3 768	3 557	3 885
Mladá Boleslav	2 889	10 921	12 181	14 370	16 910	20 491	21 292	24 385	23 142	26 021	31 085	41 226	43 859	44 255
Mnichovo Hradiště	3 331	5 493	6 042	5 918	6 080	6 372	6 393	6 424	5 733	6 706	6 920	8 009	8 435	8 393
Řetězový index v %														
Bakov nad Jizerou	-	-	111,69	106,48	105,72	116,09	100,55	118,08	84,47	106,06	95,46	96,01	94,96	104,01
Bělá pod Bezdězem	-	-	98,60	103,25	106,23	116,42	94,89	110,89	75,13	109,12	104,31	101,67	96,20	101,12
Benátky nad Jizerou	-	-	123,86	96,28	105,68	107,78	103,23	101,24	99,57	110,65	101,56	119,78	93,10	100,51
Dobrovice	-	-	118,11	117,72	105,06	105,63	99,17	97,84	77,01	104,57	87,51	97,30	93,65	100,03
Dolní Bousov	-	-	103,73	95,01	95,96	93,69	110,44	94,00	81,50	108,97	97,64	93,75	93,20	103,81
Kosmonosy	-	-	101,89	101,49	126,02	117,17	89,81	123,22	85,67	96,77	83,46	116,87	94,40	109,22
Mladá Boleslav	-	-	111,54	117,97	117,68	121,18	103,91	114,53	94,90	112,44	119,46	132,62	106,39	100,90
Mnichovo Hradiště	-	-	109,99	97,95	102,74	104,80	100,33	100,48	89,24	116,97	103,19	115,74	105,32	99,50

Graf č. 3.3 – Vývoj počtu obyvatel v jednotlivých městech okresu Mladá Boleslav – řetězové indexy v %

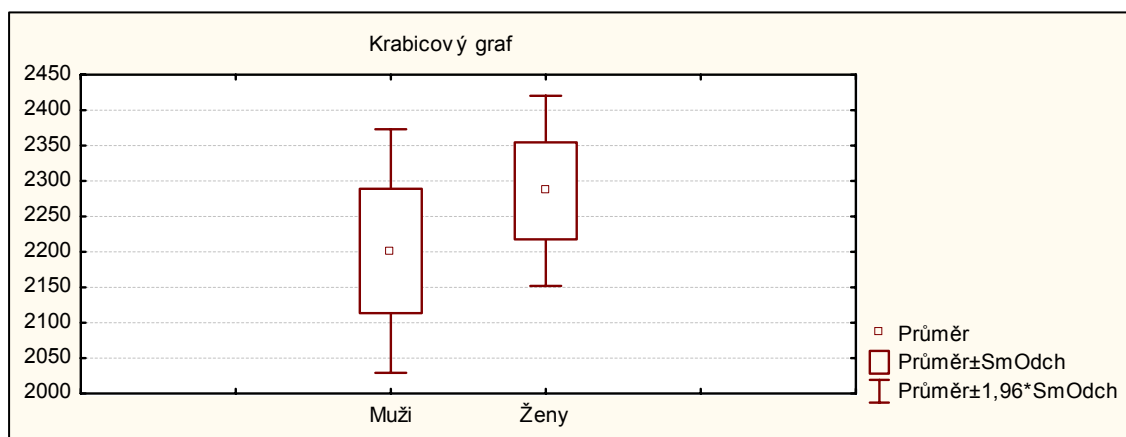
4. Struktura obyvatel podle pohlaví a věku

Struktura obyvatel města Bakov nad Jizerou podle pohlaví je zanesena v tabulce č. 4.1. Z tabulky je patrné, že celkový počet mužů k 31. 12. 2007 činil 2 459, zatímco celkový počet žen k tomuto datu dosahoval 2 480. Na 1000 žen tak připadlo 992 mužů. Počet žen převyšoval celkový počet mužů ve všech sledovaných obdobích, tj. od roku 1991, což je charakteristika typická pro celou Českou republiku.

Tabulka č. 4.1 – Obyvatelstvo města Bakov nad Jizerou podle pohlaví

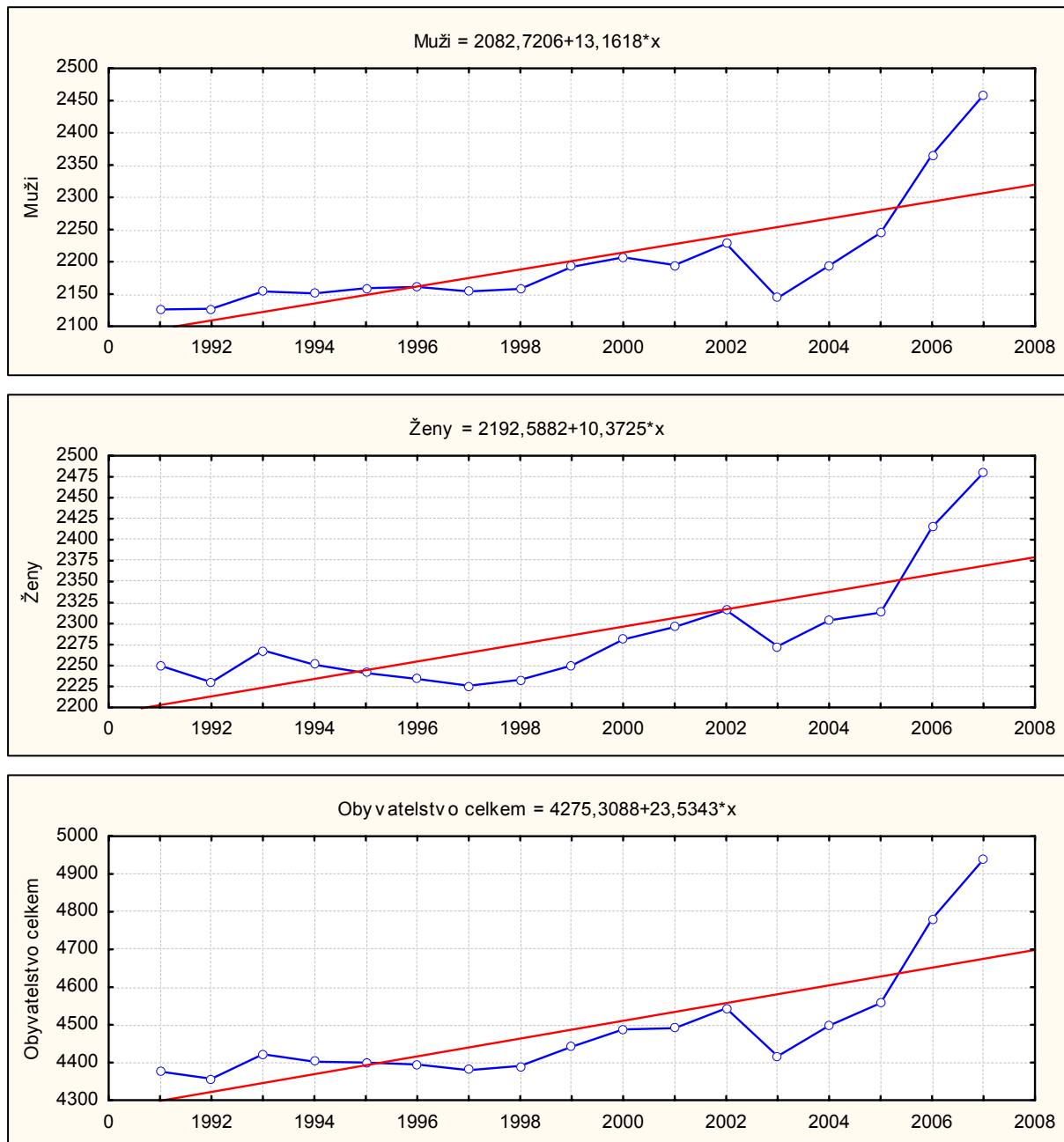
Rok	Muži	Ženy	Celkem	Muži/Ženy
1991	2126	2250	4376	0,945
1992	2127	2230	4357	0,954
1993	2154	2268	4422	0,950
1994	2151	2251	4402	0,956
1995	2159	2241	4400	0,963
1996	2161	2234	4395	0,967
1997	2154	2226	4380	0,968
1998	2158	2233	4391	0,966
1999	2192	2250	4442	0,974
2000	2207	2281	4488	0,968
2001	2195	2296	4491	0,956
2002	2228	2316	4544	0,962
2003	2144	2273	4417	0,943
2004	2194	2304	4498	0,952
2005	2245	2313	4558	0,971
2006	2366	2415	4781	0,980
2007	2459	2480	4939	0,992
<i>Průměr</i>	2201,18	2285,94	4487,12	0,963
<i>Minimum</i>	2126,00	2226,00	4357,00	0,943
<i>Maximum</i>	2459,00	2480,00	4939,00	0,992
<i>Sm. odch.</i>	87,727	68,437	154,811	0,013

Zdroj: ČSÚ a vlastní výpočty

Průměrný počet mužů nabýval ve sledovaném období hodnoty 2 201 a průměrný počet žen 2 286. Minima dosáhl počet mužů v roce 1991 a počet žen v roce 1997. Naopak maximálního počtu dosáhli muži a ženy shodně v roce 2007. Směrodatná odchylka u mužů je ve výši 87,727 a u žen 68,437. Z krabicového grafu uvedeného pod tabulkou je pak možné přehledně sledovat variabilitu kolem průměrného počtu mužů a žen a jejich vzájemný absolutní rozdíl.

Graf č. 4.1 a,b,c – Vývoj počtu obyvatel podle pohlaví

Vývoj počtu mužů, žen a obyvatelstva celkem Bakova nad Jizerou je zanesen v grafech č. 4.1 a,b,c. Z těchto grafů lze vyčíst základní tendence ve vývoji počtu mužů a žen v období 1991 až 2007.

Graf č. 4.1a znázorňuje vývoj počtu mužů v období 1991 až 2007. Z grafu je zřejmé, že počty mužů mezi roky 1991 až 2002 mírně vzrostly. Mezi roky 2002 a 2003 dochází k poměrně výraznému poklesu. Tento pokles je však výjimkou v rostoucí tendenci počtu mužů od roku 1998. Od roku 2003 je nastolen výrazný rostoucí trend ve vývoji počtu mužů v Bakově nad Jizerou. Nastolený rostoucí trend je vyjádřen kladnou směrnici lineární trendové funkce (viz záhlaví grafu č. 4.1a), která prokládá hodnoty počtu mužů ve sledovaném období. I přes měnící se dynamiku vývoje počtu mužů je lineární funkce vhodným matematickým tvarem popisujícím základní dlouhodobou tendenci ve vývoji počtu mužů. Vysvětlovací schopnost a použitelnost odhadnuté funkce je snížena právě měnící se dynamikou. Koeficient determinace trendové funkce nabývá hodnoty 0,57. To znamená, že funkcí je vysvětleno 57% vývoje v počtech mužů v analyzovaném období. Směrnice funkce je 13,1618. Lze tedy říci, že dlouhodobě se počet mužů zvyšuje přibližně o 13 za rok.

Graf č. 4.1b zachycuje vývoj počtu žen ve stejném období. Tendence ve vývoji počtu žen se poněkud liší od vývoje počtu mužů. Počty žen mírně klesají mezi roky 1993 a 1997. Následuje mírný růst až do roku 2002. Mezi roky 2002 a 2003 dochází stejně jako u mužů k výraznému propadu, který je vystřídán růstem v posledních čtyřech letech sledovaného období. Odhadnutá lineární trendová funkce má opět kladnou směrnici, avšak její velikost je v tomto případě o něco nižší. Směrnice funkce ve výši 10,375 říká, že meziročně se počet žen zvýší o 10. Koeficient determinace této trendové funkce nabývá hodnoty 0,59, tj. funkcí je vysvětleno 59 % vývoje počtu žen.

Nižší kvalita funkcí je způsobena změnou v dynamice vývoje ke konci sledovaného období. Vzhledem k očekávanému vývoji v dalším období (viz kapitola č. 7), však byla pro odhad trendu použita lineární trendová funkce namísto např. polynomu druhého stupně, který umožňuje znázornit změnu trendu ve vývoji časové řady.

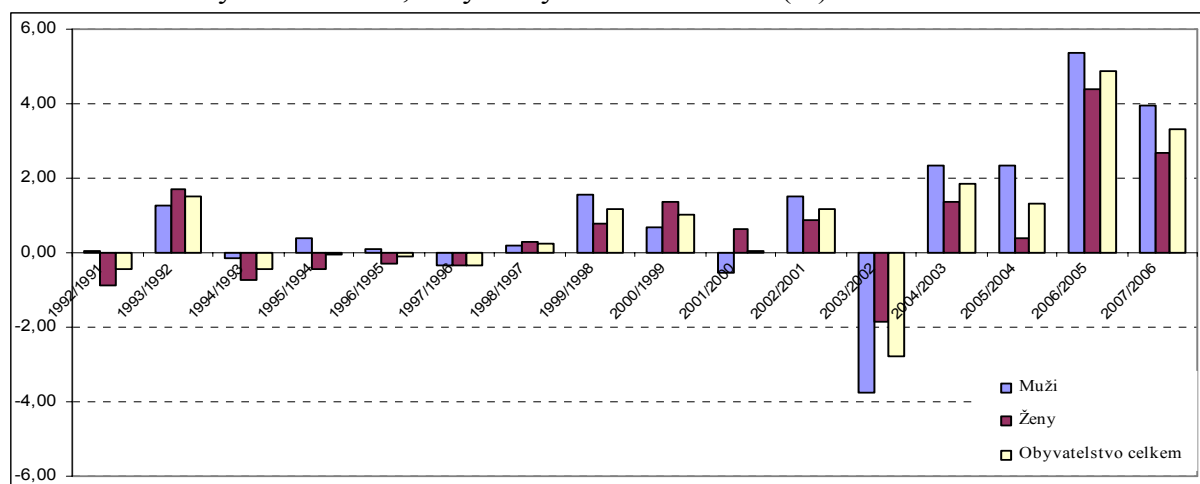
Graf č. 4.1c je součtem předchozích grafů a tomu odpovídá i odhadnutá trendová funkce. Z grafu je tak možné pozorovat, jak dané pohlaví přispělo k vývoji populace v příslušném roce.

Tabulka č. 4.2 obsahuje řetězové indexy vývoje počtů mužů a žen a spolu s grafem č. 4.2, ve kterém jsou zobrazeny relativní změny v počtech mužů a žen oproti úrovni předchozího roku (v %), slouží k popisu dynamiky ve vývoji počtu mužů a žen. Z tabulky a grafu je možné pozorovat tempa růstu a poklesu mužů a žen po roce 1991.

Tabulka č. 4.2 – Řetězové indexy (%)

Období	Muži	Ženy	Celkem
1992/1991	100,05	99,11	99,57
1993/1992	101,27	101,70	101,49
1994/1993	99,86	99,25	99,55
1995/1994	100,37	99,56	99,95
1996/1995	100,09	99,69	99,89
1997/1996	99,68	99,64	99,66
1998/1997	100,19	100,31	100,25
1999/1998	101,58	100,76	101,16
2000/1999	100,68	101,38	101,04
2001/2000	99,46	100,66	100,07
2002/2001	101,50	100,87	101,18
2003/2002	96,23	98,14	97,21
2004/2003	102,33	101,36	101,83
2005/2004	102,32	100,39	101,33
2006/2005	105,39	104,41	104,89
2007/2006	103,93	102,69	103,30
2007/1991	115,66	110,22	112,87

Graf č. 4.2 – Míry růstu – muži, ženy a obyvatelstvo celkem (%)

Věková struktura obyvatel Bakova nad Jizerou

Věková struktura obyvatel Bakova nad Jizerou je v agregované podobě zanesena v tabulce č. 4.3. V tabulce lze pozorovat počty obyvatel ve věkových kategoriích 0-14 let, 15-59 let a 60 a více let v období 1991 až 2005. Z těchto hodnot je zřejmé, že populace města po roce 1991 mírně stárne. Zatímco v roce 1991 bylo zastoupeno v kategorii 0-14 let 815 občanů města, 15-59 let 2 597 občanů a 60 a více let 964 občanů, což odpovídá následujícím podílům: 0,1862; 0,5935 a 0,2203, pak v roce 2007 dosáhly tyto hodnoty v kategorii 0-14 let 726 občanů, 15-59 let 3 198 občanů a 60 a více let 1 015 občanů, což je v relativním vyjádření: 0,1470; 0,6475 a 0,2055. Pokles relativního podílu kategorie 0-14 let z 18,62 % v roce 1990 na 14,7 % v roce 2007 je významný a má přetrvávající tendenci, což lze z hlediska budoucího vývoje považovat za rizikový faktor, a to vzhledem k zastoupení seniorské kategorie. Je proto

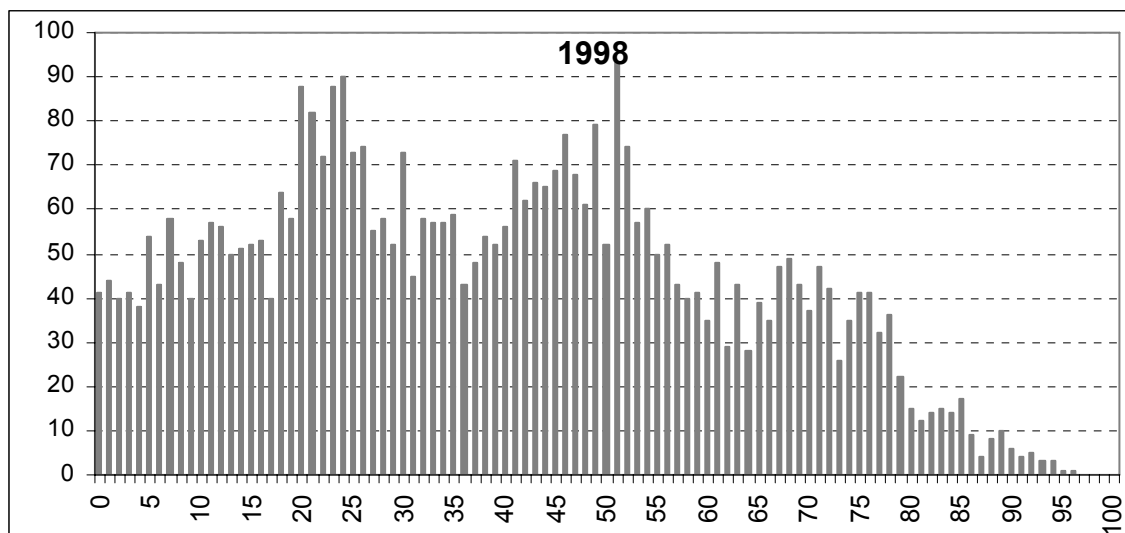
nezbytné věkovou strukturu analyzovat podrobněji, a to s využitím tzv. stromů života (viz následující grafy) a ukazatelů věkového složení (viz následující kapitola).

Tabulka č. 4.3 – Věková struktura obyvatel Bakova nad Jizerou

Rok	Věková struktura			Podíl věkové kategorie na celku		
	0-14 let	15-59 let	60 a více let	0-14 let	15-59 let	60 a více let
1991	815	2597	964	0,1862	0,5935	0,2203
1992	771	2628	958	0,1770	0,6032	0,2199
1993	765	2694	963	0,1730	0,6092	0,2178
1994	740	2716	946	0,1681	0,6170	0,2149
1995	720	2735	945	0,1636	0,6216	0,2148
1996	725	2748	922	0,1650	0,6253	0,2098
1997	717	2756	907	0,1637	0,6292	0,2071
1998	714	2781	896	0,1626	0,6333	0,2041
1999	722	2824	896	0,1625	0,6357	0,2017
2000	721	2865	902	0,1607	0,6384	0,2010
2001	706	2879	906	0,1572	0,6411	0,2017
2002	690	2935	919	0,1518	0,6459	0,2022
2003	674	2825	918	0,1526	0,6396	0,2078
2004	674	2881	943	0,1498	0,6405	0,2096
2005	687	2920	951	0,1507	0,6406	0,2086
2006	688	3117	976	0,1439	0,6520	0,2041
2007	726	3198	1015	0,1470	0,6475	0,2055
<i>Průměr</i>	720,88	2829,35	936,88	0,161	0,630	0,209
<i>Minimum</i>	674,00	2597,00	896,00	0,144	0,593	0,201
<i>Maximum</i>	815,00	3198,00	1015,00	0,186	0,652	0,220
<i>Sm. odch.</i>	36,734	156,806	32,774	0,011	0,016	0,006

Zdroj: ČSÚ a vlastní výpočty

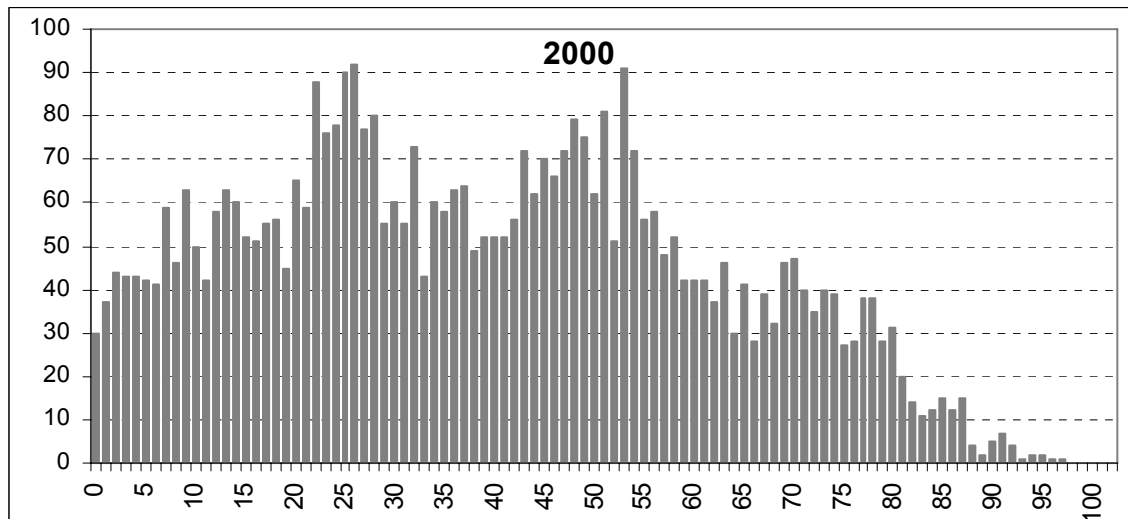
Graf č. 4.3 – Věková struktura k 31. 12. 1998

Zdroj: ČSÚ

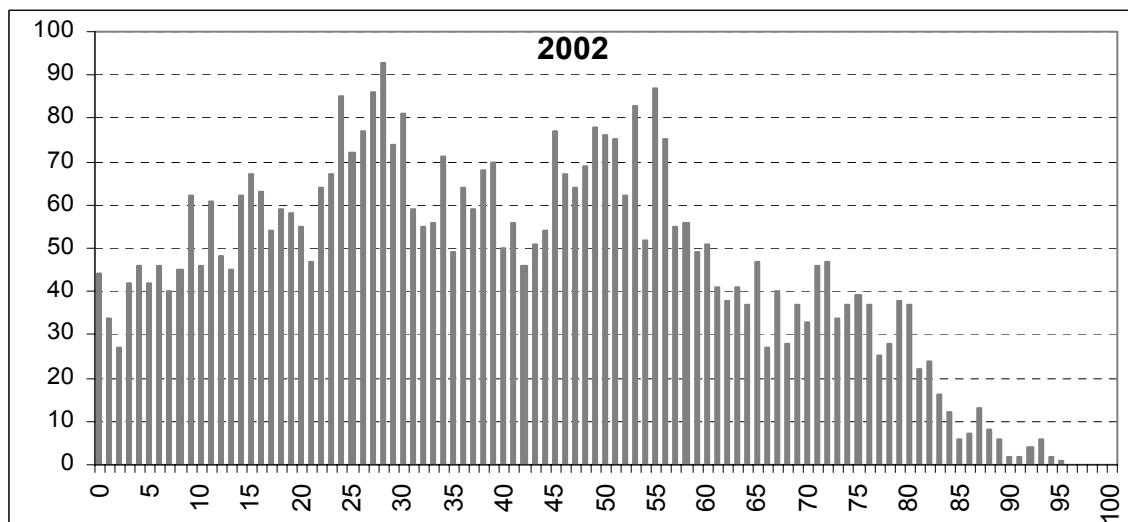
Grafy č. 4.3 až 4.7 obsahují počty obyvatel Bakova nad Jizerou v jednotlivých věkových kategoriích v letech 1998, 2000, 2002, 2004 a 2007. Z grafů je možné sledovat, jak se měnila věková struktura občanů města v posledních deseti letech.

Graf č. 4.4 – Věková struktura k 31. 12. 2000

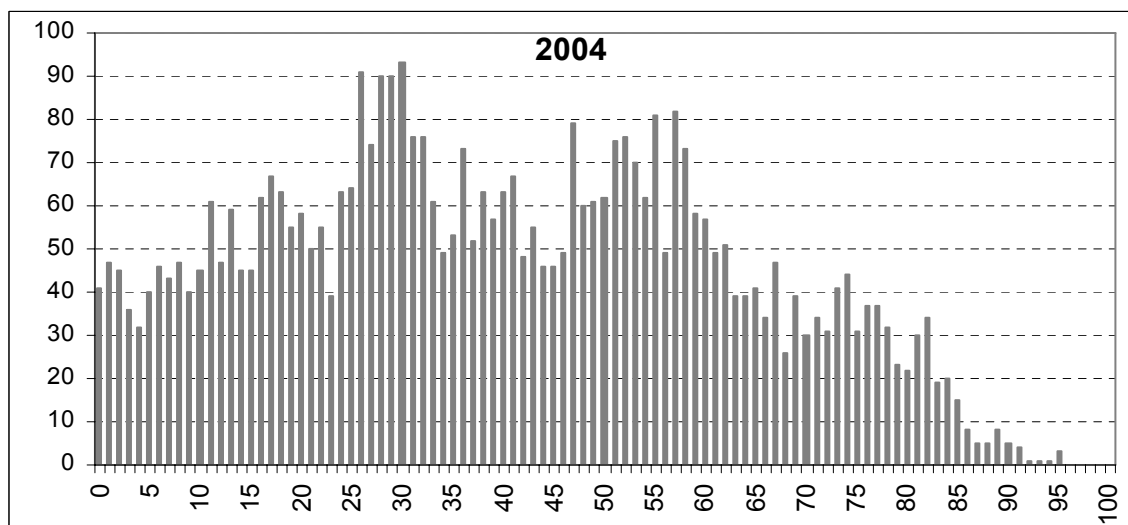
Zdroj: ČSÚ

Graf č. 4.5 – Věková struktura k 31. 12. 2002

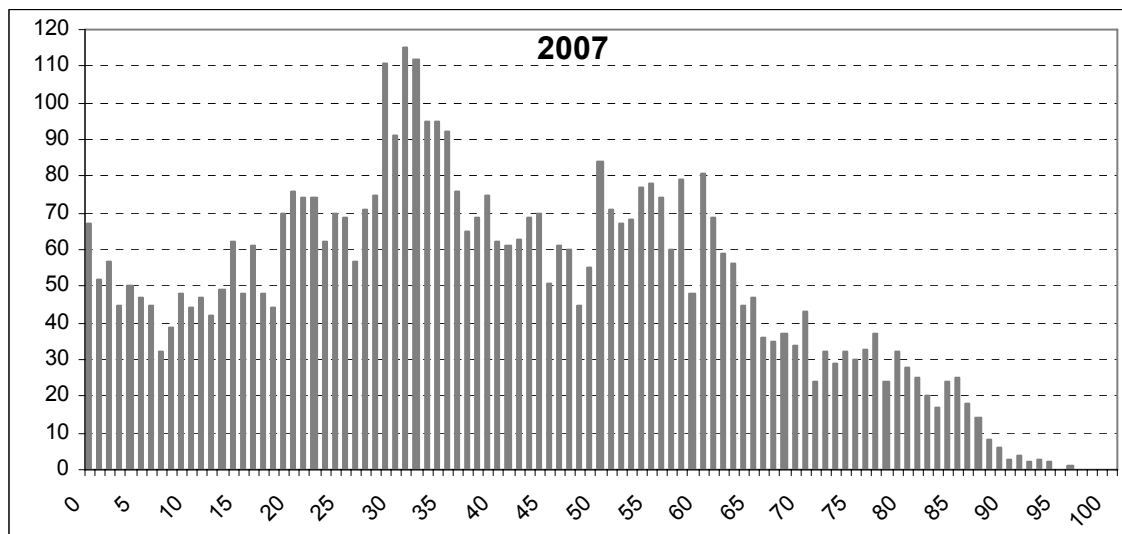
Zdroj: ČSÚ

Graf č. 4.6 – Věková struktura k 31. 12. 2004

Zdroj: ČSÚ

Graf č. 4.7 – Věková struktura k 31. 12. 2007

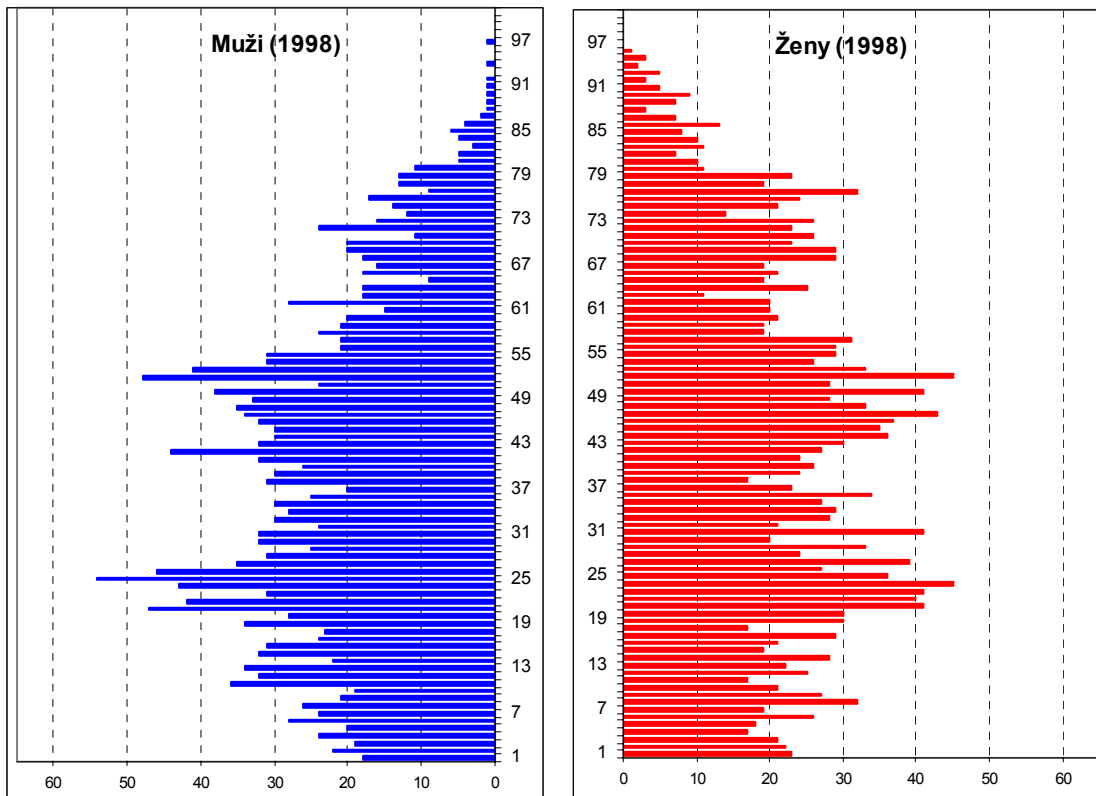

Zdroj: ČSÚ

Graf č. 4.3 prezentuje věkovou strukturu obyvatel Bakova nad Jizerou v roce 1998. Z grafu je patrné, že silně jsou zastoupeny kategorie 41 až 52 let a 20 až 26 let. První kategorie souvisí s populačním „boomem“ v poválečném období. Druhá kategorie je výsledkem pronatalitních opatření v sedmdesátých letech. Sliby o přijetí pronatalitních opatření v šedesátých letech, které determinovaly vývoj populace v České republice se ve věkové struktuře města významně neprojeví. Dále je možné sledovat nízké počty v kategorii 0 až 6 let. Nízká porodnost od roku 1992 má souvislost s již zmíněnou změnou životních hodnot v devadesátých letech. Z grafu č. 4.4 plyne, že zmíněné kategorie se posouvají, tj. silně zastoupené ročníky stárnou, a porodnost je stále velmi nízká, resp. ještě více klesla. Situace se mění v roce 2002, kdy po delším období poklesu porodnosti dochází k jejímu mírnému nárůstu. Růst nově narozených dětí je potom výrazný v posledních třech letech sledovaného období. Nárůst porodnosti lze spojovat s tím, že silně zastoupené ročníky ze sedmdesátých let, které po roce 1990 měnily svůj životní styl směrem k západoevropskému modelu reprodukčního chování, začaly zakládat své rodiny. Z grafu dále plyne, že silně zastoupené poválečné ročníky se přibližují seniorské kategorii a budou představovat zvýšené nároky v sociální oblasti.

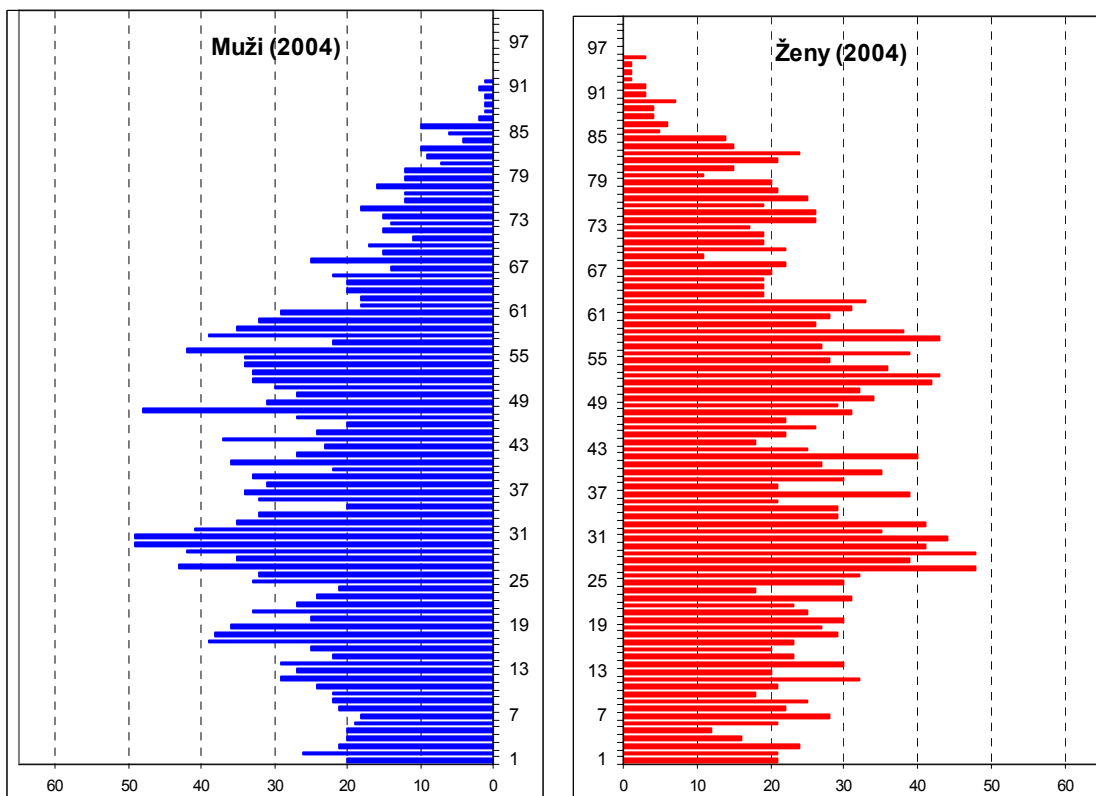
Porovnání věkových struktur v letech 1998, 2004 a 2007 v rozčlenění dle pohlaví lze provést pomocí grafů č. 4.8, 4.9 a 4.10. Z těchto grafů je možné přehledně pozorovat zmíněné tendence a porovnat situaci mezi muži a ženami. Z grafů je patrné, že do vyšších věkových kategorií se posouvá stále více občanů. Zatímco v roce 1998 bylo v kategorii nad 80 let 141 občanů, pak v roce 2007 to bylo 172 občanů. S tím, jak budou do vyšších kategorií přicházet silnější ročníky, lze očekávat, že se tato čísla budou dále zvyšovat. Z grafu 4.10 lze dále vysledovat přírůstek ve věkových kategoriích 29 až 35 let. Tento nárůst lze spojovat s migrací, kdy město se stává atraktivní pro mladé rodiny, což je pozitivní jev.

Graf č. 4.8 – Věková struktura k 31. 12. 1998 – muži a ženy

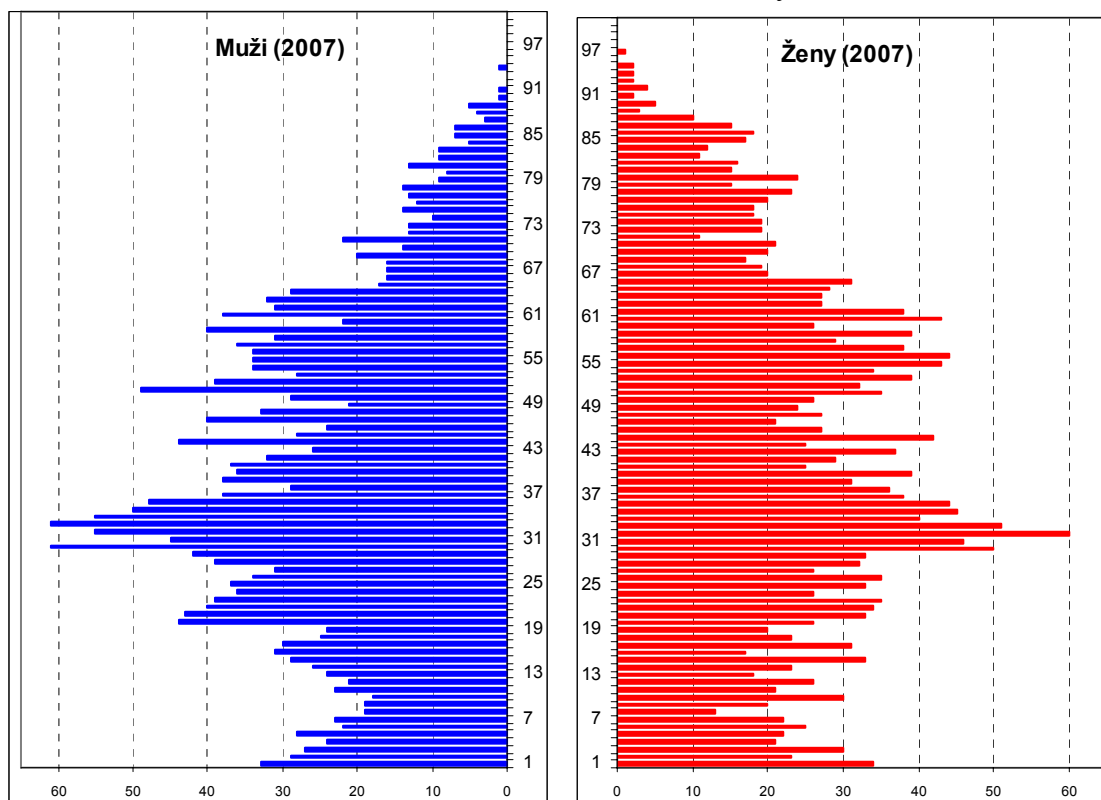
Zdroj: ČSÚ

Graf č. 4.9 – Věková struktura k 31. 12. 2004 – muži a ženy

Zdroj: ČSÚ

Graf č. 4.10 – Věková struktura k 31. 12. 2007 – muži a ženy

Zdroj: ČSÚ

5. Specifika věkového složení

Z demografického hlediska lze populaci rozčlenit na tři skupiny, resp. složky, tj. na dětskou složku (0-14 let), reprodukční složku (15-49 let – tento věkový interval vychází z rodivého věku žen) a postreprodukční složku (50 let a více). Reprodukční složka se obecně pohybuje kolem 50 %. V případě města Bakov nad Jizerou tomu bylo v průměru 49,8 % (viz tabulka č. 5.1). Maxima dosáhla reprodukční složka v roce 2007 a naopak minima v roce 2003. Z hodnot v tabulce č. 5.1 je zřejmé, že reprodukční složka se v první polovině sledovaného období pohybovala kolem hodnoty 2 240. Po poklesu v roce 2003 následoval výrazný nárůst této složky na úroveň 2 492 v roce 2007. V relaci k ostatním složkám je zastoupení reprodukční složky přibližně stejné, a to na úrovni kolem 50 %. Vzhledem ke změně ve vývoji reprodukční složky po roce 2003 je v tabulce uvedená kladná hodnota směrnice lineární trendové funkce pouze hrubým popisem převládající tendence (v tomto případě rostoucí) vývoje reprodukční složky.

Tabulka č. 5.1 – Vývoj dětské, reprodukční a postreprodukční složky

Rok	Dětská složka	Reprodukční složka	Postreprodukční složka	Relativní zastoupení složek		
	0-14 let	15-49 let	50 a více let	0-14 let	15-49 let	50 a více let
1998	714	2219	1458	0,163	0,505	0,332
1999	722	2224	1496	0,163	0,501	0,337
2000	721	2252	1515	0,161	0,502	0,338
2001	706	2236	1549	0,157	0,498	0,345
2002	690	2265	1589	0,152	0,498	0,350
2003	674	2141	1602	0,153	0,485	0,363
2004	674	2193	1631	0,150	0,488	0,363
2005	687	2230	1641	0,151	0,489	0,360
2006	688	2417	1676	0,144	0,506	0,351
2007	726	2492	1721	0,147	0,505	0,348
Průměr	700,200	2266,900	1587,800	0,154	0,498	0,349
Minimum	674,000	2141,000	1458,000	0,144	0,485	0,332
Maximum	726,000	2492,000	1721,000	0,163	0,506	0,363
Sm. odch.	19,993	106,034	83,334	0,007	0,008	0,011
Trendová fce (směrnice)	-2,497	20,879	27,370	-0,002	-0,001	0,003
R ²	0,143	0,355	0,989	0,916	0,037	0,501

Zdroj: ČSÚ a vlastní výpočty

Při porovnání zbylých dvou složek je možné určit typ věkové struktury. Z relativního zastoupení složek je zřejmé, že postreprodukční složka převyšuje ve struktuře dětskou složku. Rozdíl v průměrném zastoupení těchto dvou složek je 19,5 %. Z toho plyne, že město Bakov nad Jizerou vykazuje regresivní typ věkové struktury. To znamená, že v důsledku převahy postreprodukční složky nad složkou dětskou dochází ke stárnutí a úbytku počtu obyvatel. Z tabulky č. 5.1 je dále patrné, že u dětské složky dochází k poklesu mezi roky 2000 a 2004. Tento klesající trend se mění na rostoucí v roce 2005. V relativním vyjádření však klesající trend přetrvává. Směrnice lineární trendové funkce nabývá velikosti -0,002. Lze tedy říci, že podíl dětské složky se v celkové struktuře snižuje o 0,2 % za rok. Opačný trend má postreprodukční složka, která roste tempem přibližně 27 osob za rok. V celkové struktuře je to o 0,3 % ročně. Z vývoje dětské a postreprodukční složky je zřejmé, že převaha postreprodukční složky nad dětskou se v průběhu let zvyšuje, z čehož lze vyvodit v budoucnu rychlejší úbytek obyvatelstva.

Věkovou strukturu města Bakov nad Jizerou popsanou v předchozí kapitole lze dále podrobněji analyzovat s využitím charakteristik věkového složení, tj. průměrného věku, indexu stárí a indexu ekonomického zatížení.

Údaje o věkové struktuře jsou zaneseny do tabulek č. 5.2a,b. Tabulky č. 5.2a,b se liší od tabulky č. 4.3 tím, že posouvají hranice druhé a třetí věkové kategorie, tj. namísto intervalů 15 až 59 let a 60 a více let je použito intervalů 15 až 64 let a 65 a více let. Tato úprava umožňuje vyčíslení indexu stárí a indexu ekonomického zatížení v jejich obvyklé podobě. Jinak řečeno, index stárí reprezentuje počet osob ve věku 65 a více let na 100 dětí ve věku 0 až 14 let a index ekonomického zatížení vyjadřuje počet dětí ve věku do 14 let a osob ve věku nad 65 let

na 100 osob ve věku 15 až 64 let. Navíc porovnáním tabulek č. 4.3 a 5.2a, resp. 5.2b je možné určit vliv krajních hodnot na agregovanou věkovou strukturu a tedy i budoucí vývoj v seniorské kategorii.

Tabulka č. 5.2a – Charakteristiky věkové struktury Bakova nad Jizerou

Rok	Věková struktura Bakova nad Jizerou			Průměrný věk	Index stáří	Index ekonomického zatížení
	0-14 let	15-64 let	65 a více let			
1998	714	2964	713	39,41	99,860	48,144
1999	722	3022	698	39,47	96,676	46,989
2000	721	3062	705	39,68	97,781	46,571
2001	706	3084	701	39,91	99,292	45,623
2002	690	3143	711	40,08	103,043	44,575
2003	674	3045	698	40,34	103,561	45,057
2004	674	3116	708	40,45	105,045	44,352
2005	687	3171	700	40,39	101,892	43,740
2006	688	3396	697	40,19	101,308	40,783
2007	726	3508	705	39,96	97,107	40,792
Průměr	700,20	3151,10	703,60	39,99	100,557	44,663
Minimum	674,00	2964,00	697,00	39,41	96,676	40,783
Maximum	726,00	3508,00	713,00	40,45	105,045	48,144
Sm. odch.	19,993	171,406	5,700	0,373	2,876	2,432
Trendová fce (směrnice)	-2,497	48,830	-0,582	0,093	0,279	-0,770
R ²	0,143	0,744	0,096	0,573	0,086	0,919

Zdroj: ČSÚ a vlastní výpočty

Tabulka č. 5.2b – Charakteristiky věkové struktury Bakova nad Jizerou – dle pohlaví

		1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Podíl věkových kategorií	0-14 let	0,16	0,16	0,16	0,16	0,15	0,15	0,15	0,15	0,14	0,15
	15-64 let	0,68	0,68	0,68	0,69	0,69	0,69	0,69	0,70	0,71	0,71
	65 a více let	0,16	0,16	0,16	0,16	0,16	0,16	0,16	0,15	0,15	0,14
Obyvatelstvo - celkem		4391	4442	4488	4491	4544	4417	4498	4558	4781	4939
Podíl věkových kategorií - muži	0-14 let	0,17	0,17	0,17	0,17	0,16	0,16	0,15	0,16	0,15	0,15
	15-64 let	0,70	0,71	0,71	0,71	0,71	0,71	0,72	0,72	0,73	0,74
	65 a více let	0,12	0,12	0,12	0,12	0,13	0,13	0,13	0,13	0,12	0,11
Muži - celkem		2158	2192	2207	2195	2228	2144	2194	2245	2366	2459
Index stáří - muži		71,35	68,95	69,27	70,70	77,78	79,36	83,53	80,86	79,49	75,34
Průměrný věk - muži		37,34	37,49	37,73	37,96	38,30	38,55	38,77	38,65	38,40	38,19
Podíl věkových kategorií ženy	0-14 let	0,15	0,15	0,15	0,15	0,14	0,15	0,14	0,15	0,14	0,15
	15-64 let	0,65	0,65	0,66	0,66	0,67	0,67	0,67	0,67	0,69	0,68
	65 a více let	0,20	0,19	0,19	0,19	0,19	0,19	0,18	0,18	0,17	0,17
Ženy - celkem		2233	2250	2281	2296	2316	2273	2304	2313	2415	2480
Index stáří - ženy		131,75	127,49	130,27	131,14	130,61	128,79	126,95	123,74	124,04	119,11
Průměrný věk - ženy		41,41	41,40	41,56	41,78	41,79	42,03	42,05	42,08	41,94	41,71

Zdroj: vlastní výpočty

Průměrný věk, index stáří, index ekonomického zatížení, popřípadě index závislosti I⁴ a II⁵ jsou charakteristiky, které se používají k hodnocení věkové struktury obyvatelstva. Průměrný věk, index stáří a index ekonomického zatížení v letech 1998 až 2005 města Bakov nad

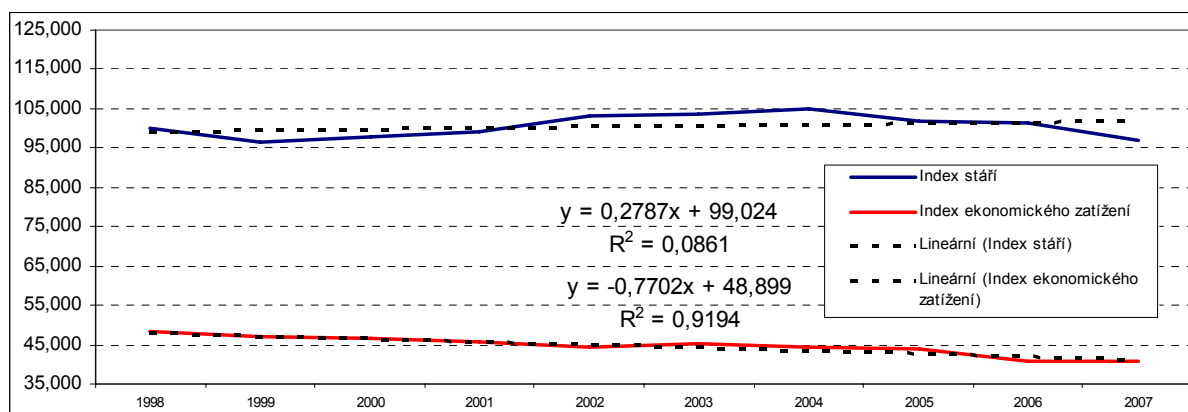
⁴ Index závislosti I reprezentuje počet dětí ve věku 0 až 14 let na 100 osob ve věku 15 až 64 let.

⁵ Index závislosti II je ukazatel počtu osob ve věku 65 let a více na 100 osob ve věku 15 až 64 let.

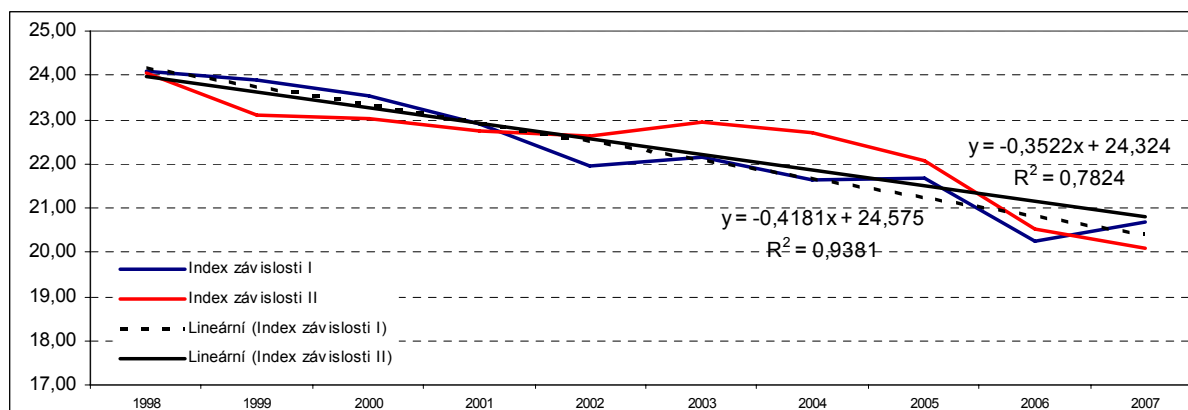
Jizerou je zanesen v tabulce č. 5.2a. Z tabulky lze vyčíst podobné tendence ve věkové struktuře, které již byly částečně identifikovány v předchozích částech analýzy. Jinak řečeno, zmíněné charakteristiky potvrzují, že negativní vývoj věkové struktury obyvatelstva města se zastavil. Od roku 2005 se charakteristiky věkové struktury dokonce zlepšují.

Průměrný věk obyvatel vzrostl mezi lety 1998 až 2004 z 39,41 let na 40,45 let a poté klesl na úroveň 39,96 let v roce 2007. Změny ve vývoji průměrného věku nejsou výrazné. Větších změn dosahuje index stáří a index ekonomického zatížení. Vývoj indexu stáří a indexu ekonomického zatížení je pro přehlednost zanesen do grafu č. 5.1. Z grafu lze pozorovat, že index stáří v analyzovaném období nejprve roste a od roku 2005 klesá. To znamená, že od roku 2005 opět klesá podíl osob ve věku 65 let a více na 100 dětí ve věku 0 až 14 let. Hodnota ukazatele v roce 2007 se po několika letech opět dostala pod hranici 100 bodů, která vyjadřuje rovnost dětské a seniorské kategorie (nad 64 let). Index ekonomického zatížení vykazuje mírně klesající trend od začátku sledovaného období. To znamená, že na 100 osob ve věku 15 až 64 let připadá stále méně osob ve věku 0 až 14 let a 65 let a více. Tento klesající trend je z hlediska ekonomické životaschopnosti obce do jisté míry pozitivní, jelikož jeho hlavním determinantem je růst počtu osob ve věku 15 až 64 let. Tabulka č. 5.2b doplňuje výše analyzované údaje o věkové struktuře Bakova nad Jizerou o charakteristiky věkové struktury v členění dle pohlaví. Z tabulky je patrné, že průměrný věk žen převyšuje průměrný věk mužů, a to v průměru o 3,64 let.

Graf č. 5.1 – Index stáří a index ekonomického zatížení

Graf č. 5.2 – Index závislosti I a II

Ukazatel závislosti I, tj. počet dětí ve věku 0 až 14 let na 100 osob ve věku 15 až 64 let má výrazně klesající trend, směrnice funkce -0,4181, tj. stále méně dětí připadá na osoby v produktivním věku. Ukazatel index závislosti II, vyjadřující počet osob ve věku nad 64 let na 100 osob ve věku 15 až 64 let má rovněž klesající trend se směrnicí -0,3522. Oba indexy tedy klesají přibližně stejně a rovněž dosahují podobných hodnot. Tato skutečnost je dána tím, že čitatelé obou indexů dosahují přibližně stejné výše a jejich hodnota se oproti jmenovateli, který je pro oba indexy shodný, významně nemění. To zároveň potvrzuje výše přijatý závěr, že pokles indexu ekonomického zatížení je nejvíce ovlivněn růstem počtu osob v kategorii 15 až 64 let, což lze pokládat za pozitivní vývoj této charakteristiky věkové struktury.

Tabulka č. 5.3 – Věková struktura obyvatelstva Středočeského kraje

Rok	Věková struktura Středočeského kraje			Průměrný věk	Index stáří	Index ekonomického zatížení
	0-14 let	15-64 let	65 a více let			
2002	175327	792908	160439	39,49	91,51	42,35
2003	173291	801633	160871	39,67	92,83	41,69
2004	172642	809790	161639	39,84	93,63	41,28
2005	173032	821502	163574	39,90	94,50	40,97
2006	174074	834952	166228	40,00	95,50	40,76
Rok	Věková struktura Středočeského kraje - muži			Průměrný věk	Index stáří	Index ekonomického zatížení
	0-14 let	15-64 let	65 a více let			
2002	89922	399586	62568	37,98	69,58	38,16
2003	88928	404215	62874	38,18	70,70	37,55
2004	88592	407888	63441	38,37	71,61	37,27
2005	88997	414321	64574	38,50	72,60	37,07
2006	89568	421744	65908	38,60	73,60	36,87
Rok	Věková struktura Středočeského kraje - ženy			Průměrný věk	Index stáří	Index ekonomického zatížení
	0-14 let	15-64 let	65 a více let			
2002	85405	393322	97871	40,94	114,60	46,60
2003	84363	397418	97997	41,10	116,16	45,89
2004	84050	401902	98198	41,24	116,83	45,35
2005	84035	407181	99000	41,30	117,80	44,95
2006	84506	413208	100320	41,40	118,70	44,73

Zdroj: ČSU a vlastní výpočty

Při porovnání vývoje v Bakově nad Jizerou s vývojem ve Středočeském kraji lze dospět k následujícím závěrům. Průměrný věk ve Středočeském kraji mezi lety 2002 až 2006 vzrostl na 40 let (viz tabulka č. 5.3), což je přibližně stejná úroveň jako v Bakově nad Jizerou. Index stáří Středočeského kraje meziročně taktéž roste, avšak dosahuje nižších hodnot než v městě Bakov nad Jizerou. Vzhledem k tomu, že index stáří v Bakově nad Jizerou po roce 2004 klesá, přibližuje se úrovni indexu stáří Středočeského kraje. Index ekonomického zatížení byl v Bakově nad Jizerou v roce 2006 téměř totožný s indexem ekonomického zatížení Středočeského kraje. Z hlediska vývoje těchto indexů lze říci, že Bakov nad Jizerou má v současné době podobné hodnoty věkových charakteristik jako jsou hodnoty v celém Středočeském kraji.

6. Obyvatelstvo jednotlivých obcí regionu

Údaje o struktuře obyvatelstva jednotlivých městech okresu Mladá Boleslav podle pohlaví a věku jsou za rok 2007 zaneseny v tabulce č. 6.1. Souhrnné hodnocení struktury obyvatelstva jak podle pohlaví, tak podle věku za města v okrese Mladá Boleslav je v tomto případě poněkud složitější. V následujícím textu budou proto vyzdvíženy jen ty nejdůležitější charakteristiky.

Struktura obyvatel podle pohlaví v jednotlivých městech okresu Mladá Boleslav se v poměru muži/ženy pohybuje ve většině případů ve prospěch žen. Větší počet mužů než žen je v městě Kosmonosy. Téměř shodné zastoupení má Mnichovo Hradiště. Převaha počtu žen nad muži v ostatních městech však není výrazná.

Věkovou strukturu měst v okrese Mladá Boleslav lze hodnotit s využitím indexu stáří a indexu ekonomického zatížení. Index stáří v roce 2007 nabývá ve většině měst okresu hodnoty menší než 100. To znamená, že v těchto městech počet osob starších 65 let nepřevyšuje počet dětí ve věku 0 až 14 let. Výjimku představují města Mladá Boleslav a Mnichovo Hradiště. Především u těchto měst významně vzrostl podíl osob starších 65 let na počtu dětí ve věku 0 až 14 let od začátku devadesátých let (viz srovnání hodnot indexu stáří v tabulkách č. 6.1 a 6.2). Ze srovnání tabulek dále plyne, že Bakov nad Jizerou patří mezi města, kde tento index narostl nejméně. Z pořadí obcí podle indexu „stáří“ dále plyne, že Bakov nad Jizerou se pohybuje v roce 2007 s hodnotou indexu 97,11 uprostřed. Na toto pořadí se posunul z předposledního místa, které s hodnotou indexu 86,75 zaujímal v roce 1991. Index ekonomického „zatížení“ je v Bakově nad Jizerou jeden z nejvyšších. To znamená, že vyjma Dolního Bousova má Bakov nad Jizerou nejvyšší podíl dětí ve věku 0 až 14 let a osob starších 65 let na osobách ve věku 15 až 64 let.

Z hodnot indexu „stáří“ a uvedeného pořadí obcí dle tohoto indexu plyne, že velikost obce, její poloha a významnost jsou klíčovými faktory determinující toto pořadí. Index ekonomického „zatížení“ pak dokresluje životaschopnost dané obce.

Srovnáním tabulek č. 6.1 a 6.2 lze získat náhled na změnu ve struktuře pohlaví a věkové struktuře jednotlivých obcí mezi roky 1991 a 2007.

Tabulka č. 6.1 – Struktura obyvatel dle pohlaví a věku v jednotlivých obcích regionu – 2007

Obec	Struktura obyvatel dle pohlaví (2007)				2007							Index "stáří"	Pořadí obcí podle indexu "stáří"	Index ekonomického "zatížení"
	Muži	Ženy	Celkem	Muži/Ženy	Věková struktura				Podíl věkové kategorie na celku					
					0-14 let	15-59 let	60 a více let	z toho 65 a více let	0-14 let	15-59 let	60 a více let			
Bakov na Jizerou	2 459	2 480	4939	0,992	726	3 198	1 015	705	0,147	0,647	0,206	97,11	5.	44,75
Bělá pod Bezdězem	2 501	2 512	5013	0,996	714	3 287	1 012	685	0,142	0,656	0,202	95,94	4.	42,56
Benátky nad Jizerou	3 502	3 655	7157	0,958	1 081	4 631	1 445	974	0,151	0,647	0,202	90,10	2.	44,37
Dobrovice	1 531	1 560	3091	0,981	435	2 032	624	432	0,141	0,657	0,202	99,31	6.	42,67
Dolní Bousov	1 217	1 274	2491	0,955	392	1 573	526	362	0,157	0,631	0,211	92,35	3.	47,93
Kosmonosy	2 436	2 125	4561	1,146	661	3 018	882	494	0,145	0,662	0,193	74,74	1.	38,27
Mladá Boleslav	22 263	22 339	44602	0,997	5 521	30 328	8 753	5 904	0,124	0,680	0,196	106,94	7.	37,67
Mnichovo Hradiště	4 293	4 282	8575	1,003	1 045	5 648	1 882	1 335	0,122	0,659	0,219	127,75	8.	42,14

Zdroj: ČSÚ

Tabulka č. 6.2 – Struktura obyvatel dle pohlaví a věku v jednotlivých obcích regionu - 1991

Obec	Struktura obyvatel dle pohlaví (1991)				1991							Index "stáří"	Pořadí obcí podle indexu "stáří"	Index ekonomického "zatížení"
	Muži	Ženy	Celkem	Muži/Ženy	Věková struktura				Podíl věkové kategorie na celku					
					0-14 let	15-59 let	60 a více let	z toho 65 a více let	0-14 let	15-59 let	60 a více let			
Bakov na Jizerou	2 126	2 250	4376	0,945	815	2 597	964	707	0,186	0,593	0,220	86,75	7.	58,61
Bělá pod Bezdězem	2 442	2 557	4999	0,955	1 081	3 083	835	580	0,216	0,617	0,167	53,65	2.	53,88
Benátky nad Jizerou	3 314	3 481	6795	0,952	1 405	4 251	1 139	794	0,207	0,626	0,168	56,51	3.	51,73
Dobrovice	1 391	1 525	2916	0,912	572	1 696	648	476	0,196	0,582	0,222	83,22	6.	61,79
Dolní Bousov	1 064	1 150	2214	0,925	419	1 273	522	399	0,189	0,575	0,236	95,23	8.	64,26
Kosmonosy	1 701	1 661	3362	1,024	590	2 288	484	347	0,175	0,681	0,144	58,81	4.	40,95
Mladá Boleslav	21 685	23 164	44849	0,936	9 926	28 426	6 497	4 488	0,221	0,634	0,145	45,21	1.	50,71
Mnichovo Hradiště	4 194	4 303	8497	0,975	1 742	5 264	1 491	1 046	0,205	0,620	0,175	60,05	5.	52,96

Zdroj: ČSÚ

7. Prognóza věkového složení obyvatelstva

Prognóza věkového složení obyvatelstva Bakova nad Jizerou je založena na propočtech živě narozených dětí na základě měr plodnosti zveřejňovaných Českým statistickým úřadem pro Středočeský kraj a na výpočtech úmrtnosti obyvatelstva v jednotlivých věkových kategoriích s využitím úmrtnostních tabulek pro Středočeský kraj v členění na muže a ženy (zdroj opět ČSÚ). Tabulka č. 7.1 uvádí výsledky prognózy pro roky 2010, 2015, 2020 a 2025. Celková délka prognostického horizontu, tj. 17 let, je zde považována za dostatečnou pro posouzení charakteru vývoje věkového složení města. Tabulka č. 7.1 dále obsahuje údaje a charakteristiky umožňující podrobný rozbor specifik tohoto vývoje.

Tabulka č. 7.1 – Prognóza věkového složení obyvatelstva Bakova nad Jizerou

		Období prognostického horizontu			
		2010	2015	2020	2025
Věková struktura	0-14 let	695	664	574	471
	15-64 let	3468	3303	3161	3071
	65 a více let	716	790	878	901
Podíl věkových kategorií	0-14 let	14,24	13,97	12,45	10,61
	15-64 let	71,08	69,42	68,53	69,12
	65 a více let	14,68	16,61	19,02	20,27
Index stáří		103,04	118,94	152,77	191,05
Průměrný věk		40,6	41,9	43,5	45,1
Podíl věkových kategorií - muži	0-14 let	14,34	14,38	12,93	11,04
	15-64 let	73,75	71,72	71,41	71,75
	65 a více let	11,91	13,90	15,65	17,21
Index stáří - muži		83,08	96,64	121,03	155,93
Průměrný věk - muži		39,0	40,5	42,2	43,8
Podíl věkových kategorií - ženy	0-14 let	14,15	13,55	11,97	10,18
	15-64 let	68,41	67,12	65,63	66,49
	65 a více let	17,44	19,33	22,40	23,33
Index stáří - ženy		123,23	142,69	187,15	229,04
Průměrný věk - ženy		42,2	43,4	44,8	46,4
Relativní zastoupení složek	dětská složka 0 - 14 let	0,14	0,14	0,12	0,11
	reprodukční složka 15 - 49 let	0,51	0,50	0,49	0,46
	postreprodukční složka 50 a více let	0,35	0,36	0,38	0,44

Zdroj: vlastní výpočty

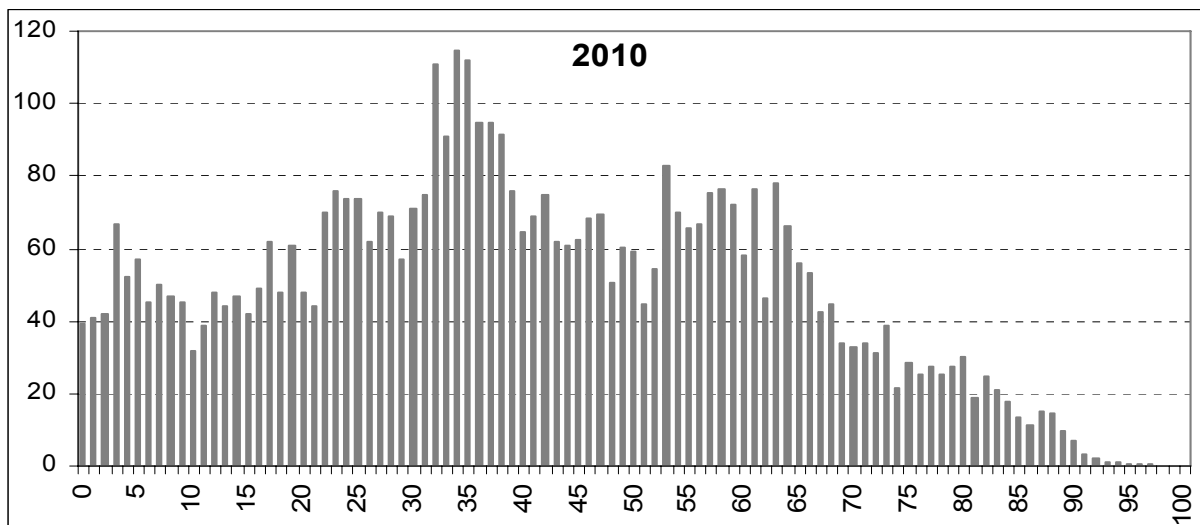
Z údajů v tabulce je patrné, že průměrný věk v Bakově nad Jizerou se bude v nadcházejících dvaceti letech neustále zvyšovat. V roce 2010 by měl dosáhnout 40,6 let, v roce 2015 41,9 let, v roce 2020 43,5 let a v roce 2025 45,1 let. To znamená, že během osmi let (tj. mezi roky 2007 a 2015) by se měl průměrný věk zvýšit o 1,94 let. Mezi roky 2015 a 2025 by mělo dojít k dalšímu nárůstu, a to o 3 roky. Celkově by tak mělo dojít k nárůstu průměrného věku v horizontu osmnácti let o 4,94 let. Tento nárůst lze považovat za velmi výrazný a rizikový. Z podílů věkových kategorií v jednotlivých obdobích prognostického horizontu lze vysledovat, že mezi věkovými kategoriemi bude docházet k posunům. Kategorie 0 – 14 let

a 15 – 64 let budou slábnout a naopak bude přibývat obyvatel starších 65 let. To znamená, že v celkové struktuře relativní úbytek kategorie 0 – 14 let a mírný úbytek kategorie 15 – 64 let bude ve prospěch kategorie 65 a více let. Z těchto pohybů je zřejmé, že populace v Bakově nad Jizerou bude stárnout za předpokladu, že věková struktura nebude ovlivněna migrací, tj. v tomto případě migrací mladých lidí a rodin. Pro dokreslení reprodukční schopnosti města, resp. pro určení typu věkové struktury jsou v tabulce dále uvedeny podíly zastoupení dětské, reprodukční a postreprodukční složky v jednotlivých obdobích. Z těchto relací je patrné, že dětská a reprodukční složka města bude klesat ve prospěch složky postreprodukční. Dětská složka dosahuje v roce 2010 40 % složky postreprodukční. V roce 2025 je postreprodukční složka dokonce čtyřnásobně větší než složka dětská. Postreprodukční složka bude tedy převyšovat složku dětskou, přičemž tento rozdíl se bude v průběhu let neustále zvyšovat. Takovýto typ regresivní věkové struktury bude znamenat rychlejší úbytek obyvatelstva. Stárnutí populace lze dále dokreslit údaji o velikostech indexu stáří v jednotlivých letech prognostického horizontu. Z hodnot tohoto indexu plyne, že zatímco v roce 2010 bude připadat na 100 dětí ve věku 0 až 14 let 103 obyvatel starších 65 let, pak v roce 2025 tomu již bude 191 obyvatel.

Tabulka č. 7.1 dále obsahuje prognózy věkového složení obyvatelstva v členění na muže a ženy, resp. jejich agregované údaje v podobě struktury věkových kategorií. Ze srovnání těchto údajů plyne, že ve věkové struktuře žen je z větší míry zastoupena kategorie 65 a více let, což je způsobeno vyšší úmrtností mužů, tzv. mužskou nadúmrtností. Průměrný věk žen je tak ve všech letech vyšší než průměrný věk mužů. Z indexu stáří je rovněž patrný vyšší podíl věkové kategorie 65 a více let u žen. Velikost indexu stáří mužů v roce 2010 je 83,08, tj. na 100 chlapců ve věku 0 až 14 let připadá 83 mužů ve věku nad 65 let. Velikost indexu stáří žen je pak významně vyšší. V roce 2010 nabývá hodnoty 123,23, tj. na 100 dívek ve věku 0 až 14 let připadá 123 žen starších 65 let. V průběhu let 2010 až 2025 se pak hodnoty indexu stáří jak mužů, tak žen významně zvyšují, což dokládá stárnutí populace. V roce 2025 tak na 100 chlapců ve věku 0 až 14 let připadá téměř 156 mužů v kategorii 65 a více let a na 100 dívek ve věku 0 až 14 let připadá dokonce 229 žen starších 65 let.

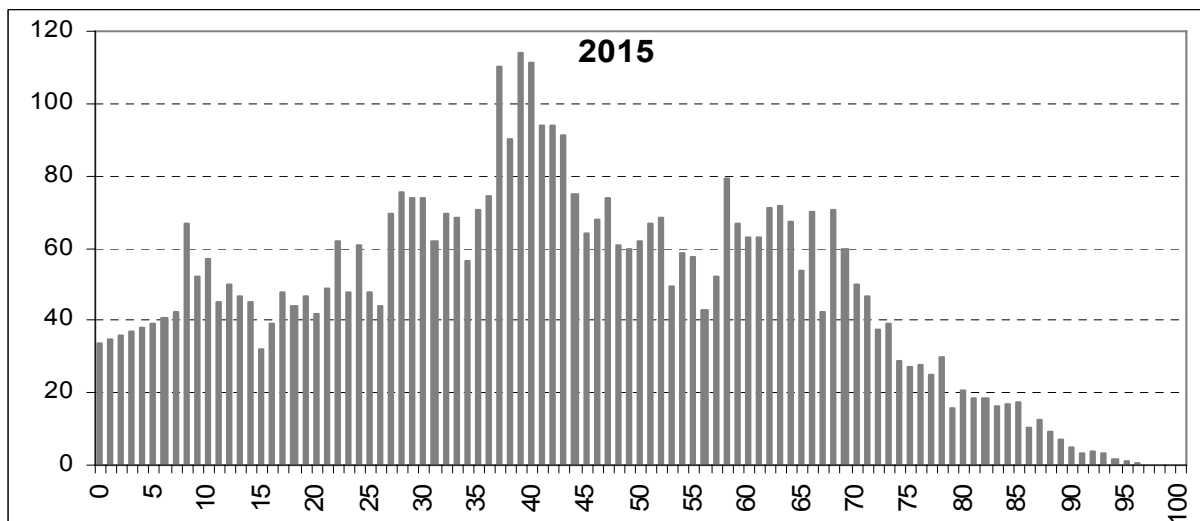
Grafy č. 7.1 až 7.8 názorně prezentují prognózu věkového složení pro výše analyzovaná období bez agregace údajů do širokých věkových intervalů. Jinak řečeno grafy č. 7.1 až 7.4 uvádějí četnosti v jednotlivých věkových kategoriích bez rozlišení pohlaví. Grafy č. 7.5 až 7.8 ukazují počty mužů a žen v jednotlivých věkových kategoriích, tj. reprezentují tzv. stromy života pro daná období prognostického horizontu. Grafy přehledně znázorňují a dokreslují výše uvedené skutečnosti. Při jejich podrobném rozboru a jejich srovnáním lze dojít k závěru, že při zachování nastolených tendencí, tj. za daného reprodukčního modelu, ze kterého se vychází při výpočtu celkového počtu živě narozených dětí v podobě měr plodnosti, při významně se neměnicích pravděpodobnostech dožití a dále za předpokladu nízké úrovně migrací, tj. v míře nenarušující tyto tendence, bude populace v Bakově nad Jizerou významně ubývat a stárnout.

Graf č. 7.1 – Prognóza věkového složení pro rok 2010

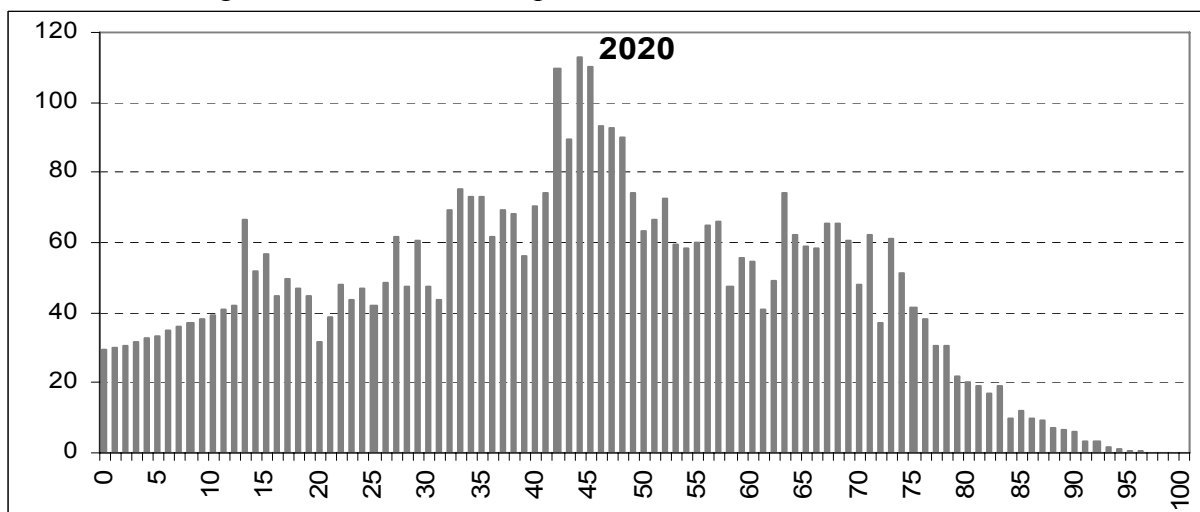
Zdroj: vlastní výpočty

Graf č. 7.2 – Prognóza věkového složení pro rok 2015

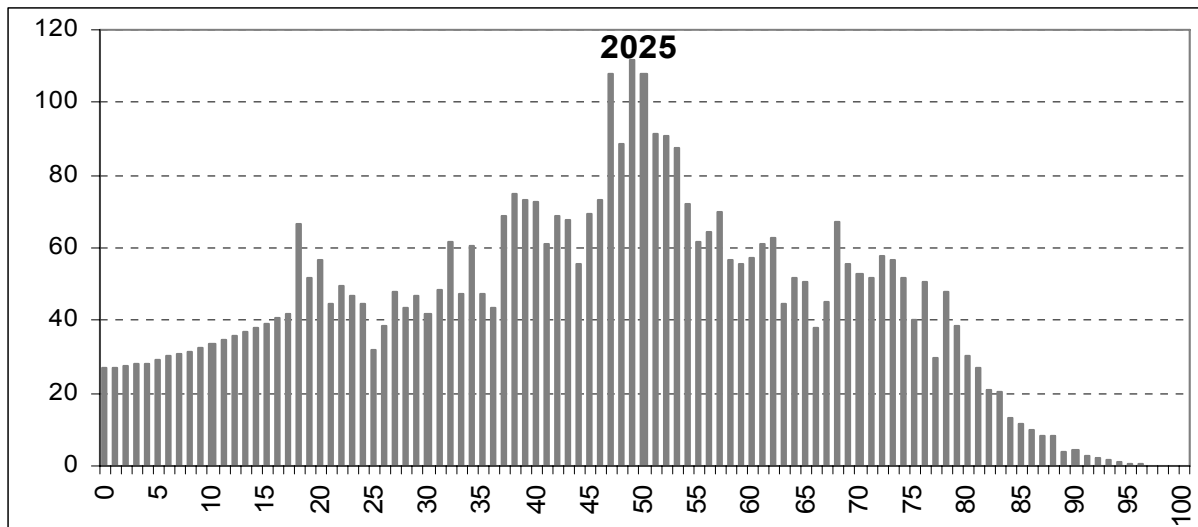
Zdroj: vlastní výpočty

Graf č. 7.3 – Prognóza věkového složení pro rok 2020

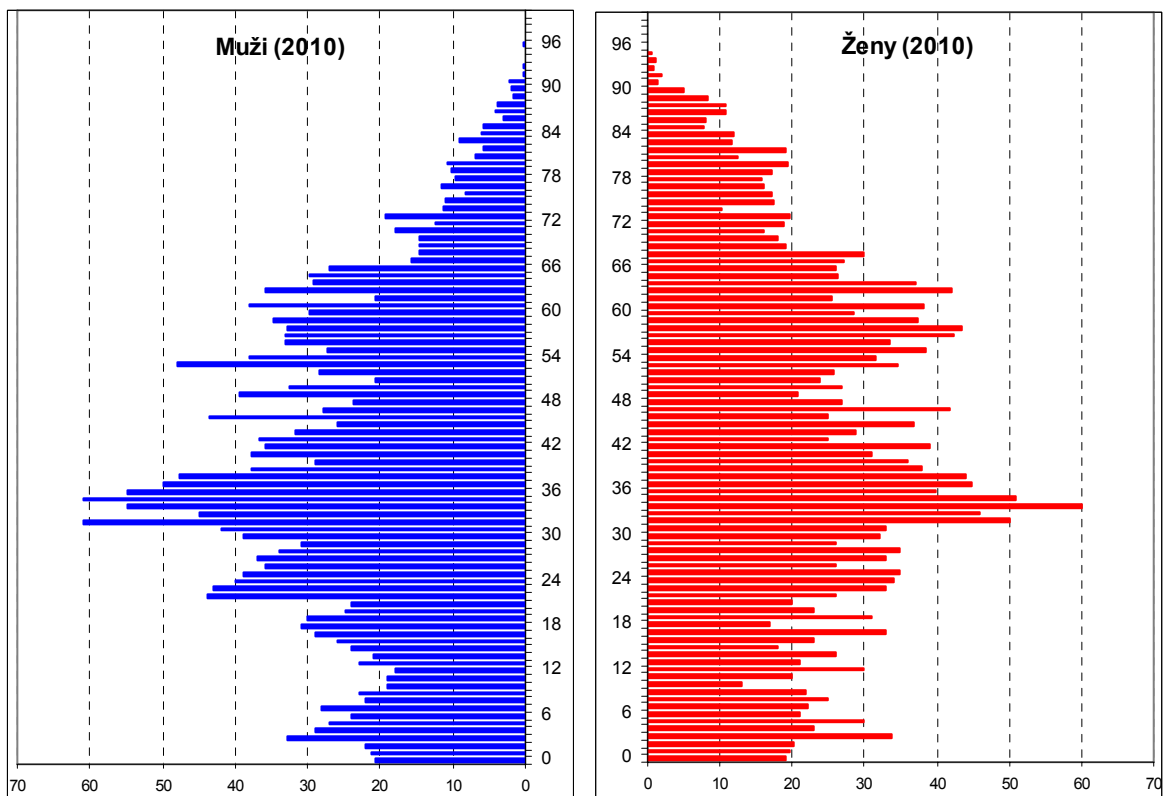
Zdroj: vlastní výpočty

Graf č. 7.4 – Prognóza věkového složení pro rok 2025

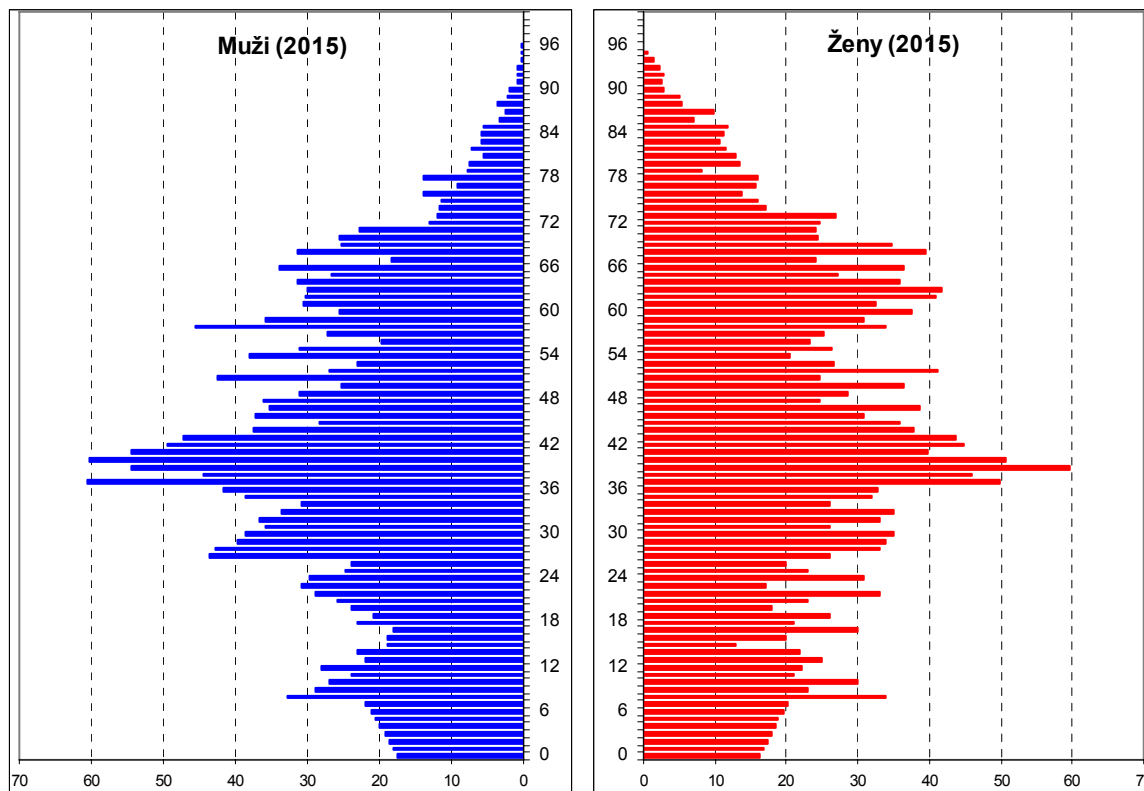
Zdroj: vlastní výpočty

Graf č. 7.5 – Prognóza věkového složení pro rok 2010 – muži a ženy

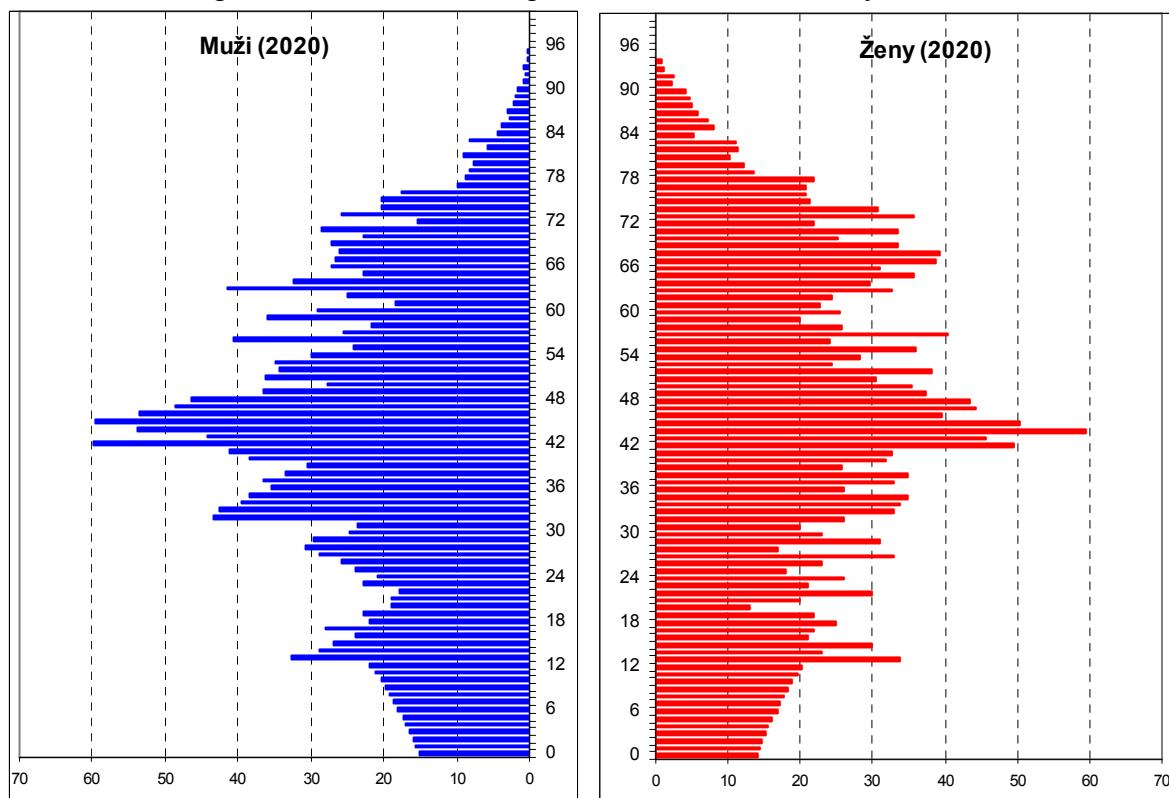
Zdroj: vlastní výpočty

Graf č. 7.6 – Prognóza věkového složení pro rok 2015 – muži a ženy

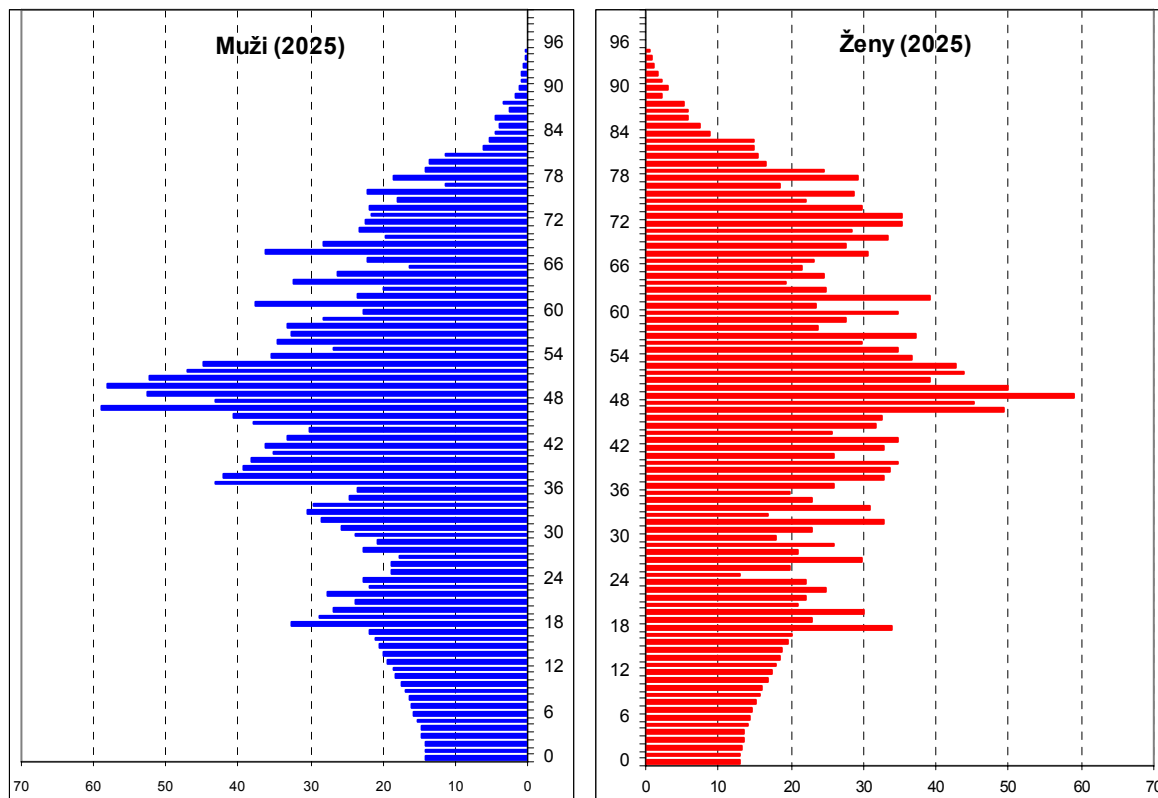
Zdroj: vlastní výpočty

Graf č. 7.7 – Prognóza věkového složení pro rok 2020 – muži a ženy

Zdroj: vlastní výpočty

Graf č. 7.8 – Prognóza věkového složení pro rok 2025 – muži a ženy

Zdroj: vlastní výpočty

8. Rodinný stav obyvatelstva

Analýzu rodinného stavu obyvatelstva v Bakově nad Jizerou lze začít charakteristikou domácností podle typu a počtu členů. Tabulka č. 8.1 obsahuje údaje o domácnostech zjištěných při Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2001 a 1991. Sledovány jsou hospodářské domácnosti celkem, resp. cenzové domácnosti celkem, v členění dle jejich typu a dále počtu členů. Cenzovou domácnost lze dle definice stručně vymezit jako domácnost skládající se z osob, které společně bydlí z titulu jejich příbuzenských nebo jiných vztahů v rámci jedné hospodářské domácnosti. Lze rozlišit čtyři základní typy cenzových domácností: (i) domácnost rodinná – úplná rodina (tj. jedná se o manželský pár nebo soužití druh a družka), (ii) domácnost rodinná – neúplná rodina (tj. domácnost s jedním rodičem a alespoň jedním dítětem), (iii) vícečlenná nerodinná domácnost (zde se jedná o soužití dvou nebo více osob příbuzných i nepříbuzných, které společně hospodaří, ale netvoří rodinnou domácnost) a (iv) domácnost jednotlivce.

Z tabulky č. 8.1 lze sledovat, že celkový počet cenzových domácností mezi lety 1991 a 2001 narostl z 1 725 na 1 824. Struktura cenzových domácností se taktéž měnila. Úplné rodiny zaznamenaly pokles ze 2 097 na 1 987 domácností, tj. pokles v rámci struktury cenzových domácností z 66,3 % na 62 %. V rámci úplných rodin vzrostlo zastoupení rodin bez závislých dětí ze 46 % na 55 % (tj. v celkové struktuře z 30,7 % na 33,8 %), což je v absolutních hodnotách růst z 530 na 617. Naopak úplné rodiny se závislými dětmi zaznamenaly pokles z 614

na 513 domácností. Další typ cenзовých domácností neúplné rodiny vzrostl ze 127 na 174, což je v celkové struktuře ze 7,4 % na 9,5 %. V rámci těchto rodin se struktura významně neměnila, tzn. že relativní zastoupení neúplných rodin bez závislých dětí a neúplných rodin se závislými dětmi zůstalo téměř beze změn. Dále došlo ke zvýšení počtu vícečlenných nerodinných domácností. Vícečlenné nerodinné domácnosti zabíraly v celkové struktuře v roce 1991 0,3 %, v roce 2001 tomu bylo 1,1 %, tj. posun v absolutním vyjádření z 5 na 20. Domácnosti jednotlivců zaznamenaly mírný nárůst ze 449 na 500, tj. 26 % v roce 1991 a 27,4 % v roce 2001 v celkové struktuře domácností.

Tabulka č. 8.1 – Domácnosti podle typu a počtu členů – Bakov nad Jizerou (SLDB 1991 a 2001)

SLDB 2001	Celkem		Domácnosti s počtem členů					Průměrný počet členů
	počet	v %	1	2	3	4	5 a více	
Hospodařící domácnosti celkem	1 802	100,0	500	512	319	380	91	2,49
v tom tvořené:								
1 cenovou domácností	1 780	98,8	500	512	319	369	80	2,46
2 a více cenovými domácnostmi	22	1,2	x	x	x	11	11	4,86
Cenzové domácnosti celkem	1 824	100,0	500	544	326	373	81	2,46
v tom:								
úplné rodiny	1 130	62,0	x	416	274	361	79	3,11
bez závislých dětí	617	33,8	x	416	127	65	9	2,46
se závislými dětmi	513	28,1	x	x	147	296	70	3,89
neúplné rodiny	174	9,5	x	111	50	11	2	2,45
bez závislých dětí	84	4,6	x	67	15	2	-	2,23
se závislými dětmi	90	4,9	x	44	35	9	2	2,66
vícečlenné nerodinné domácnosti	20	1,1	x	17	2	1	-	2,20
domácnosti jednotlivců	500	27,4	500	x	x	x	x	1,00
SLDB 1991	Celkem		Domácnosti s počtem členů					Průměrný počet členů
	počet	v %	1	2	3	4	5	
Hospodařící domácnosti celkem	1 676	100,0	420	467	286	390	89	24
v tom tvořené:								
1 cenovou domácností	1 628	97,1	420	467	274	377	72	18
2 a více cenovými domácnostmi	48	2,9	0	0	12	13	17	6
Cenzové domácnosti celkem	1 725	100,0	449	504	293	387	74	18
v tom:								
úplné rodiny	1 144	66,3	x	423	250	379	74	18
bez závislých dětí	530	30,7	x	423	77	25	4	1
se závislými dětmi	614	35,6	x	0	173	354	70	17
neúplné rodiny	127	7,4	x	76	43	8	0	0
bez závislých dětí	58	3,4	x	48	8	2	0	0
se závislými dětmi	69	4,0	x	28	35	6	0	0
vícečlenné nerodinné domácnosti	5	0,3	x	5	0	0	0	0
domácnosti jednotlivců	449	26,0	449	x	x	x	x	x

Zdroj: ČSÚ

Z výše prezentovaných výsledků plyne, že mezi lety 1991 a 2001 došlo k významným změnám, které měly vliv na vývoj domácností. Tyto změny působily na růst počtu domácností jednotlivců, úplných rodin bez závislých dětí, neúplných rodin a na pokles počtu úplných rodin se závislými dětmi. Mezi tyto změny lze řadit již zmíněný posun hodnot ve společnosti

v průběhu devadesátých let směrem k západoevropskému modelu chování. Po roce 1990 se mladým lidem otevřela celá řada možností, společnost se stávala otevřenější a s rostoucí ekonomickou výkonností se zvyšovala kupní síla obyvatelstva. Tyto a další charakteristiky transformačního a potransformačního období v ČR působily na změnu chování lidí. Mladí lidé žijí nesezdaní v tzv. faktických manželstvích, popřípadě uzavření sňatku a založení rodiny odkládají do pozdějšího věku. Tím, jak se společnost stala otevřenější, změnil se i postoj k rozvodům, jež se staly společensky přijatelnější. Výsledkem těchto změn byl již výše zmíněný vývoj domácností.

Tabulka č. 8.2 uvádí rodinný stav obyvatelstva podle Sčítání lidu, domů a bytů z roku 2001. Z tabulky plyne, že z celkového počtu obyvatel 4 544 v roce 2001 bylo 34,4 % svobodných, 49,9 % ženatých, resp. vdaných, 6,4 % rozvedených, 8,9 % ovdovělých a 0,4 % bylo nezjištěno. Ze srovnání se situací v roce 1991, jež uvádí tabulka č. 8.3, plyne, že podíl ženatých, resp. vdaných činil v tomto roce 53,3 %, tj. o 3,4 % více. Naopak podíl rozvedených vzrostl, a to z 3,4 % v roce 1991 na 6,4 % v roce 2001. Pokles podílu ženatých, resp. vdaných a růst podílu rozvedených v roce 2001 oproti roku 1991 lze přičíst výše uvedeným změnám společenských charakteristik. Nastíněný vývoj odpovídá situaci v celém Středočeském kraji, kde dochází k postupnému nárůstu podílu svobodných a rozvedených, zatímco zastoupení vdaných a ženatých se snižuje. V tabulkách je dále uveden rodinný stav dle pohlaví a rodinný stav v jednotlivých věkových skupinách.

Tabulka č. 8.2 – Obyvatelstvo podle rodinného stavu – SLDB 2001

SLDB 2001	Celkem	v tom podle rodinného stavu				
		svobodní	ženatí, vdané	rozvedení	ovdovělí	nezjištěno
Obyvatelstvo celkem	4 544	1 563	2 266	293	404	18
v %	100,0	34,4	49,9	6,4	8,9	0,4
v tom:						
muži	2 265	904	1 143	140	69	9
v %	100,0	39,9	50,5	6,2	3,0	0,4
ženy	2 279	659	1 123	153	335	9
v %	100,0	28,9	49,3	6,7	14,7	0,4
Obyvatelstvo ve vybraných věkových skupinách						
20 - 24	369	302	59	8	-	-
25 - 29	403	149	232	19	-	3
30 - 34	309	39	228	35	2	5
35 - 39	307	17	257	32	1	-
40 - 44	288	19	220	45	4	-
45 - 49	369	12	297	47	11	2
50 - 54	346	9	282	33	20	2
55 - 59	268	6	216	21	23	2
60 - 64	198	7	154	15	22	-
65 - 69	181	2	121	16	41	1
70 - 74	203	4	109	9	80	1
75 a více	309	6	89	13	200	1

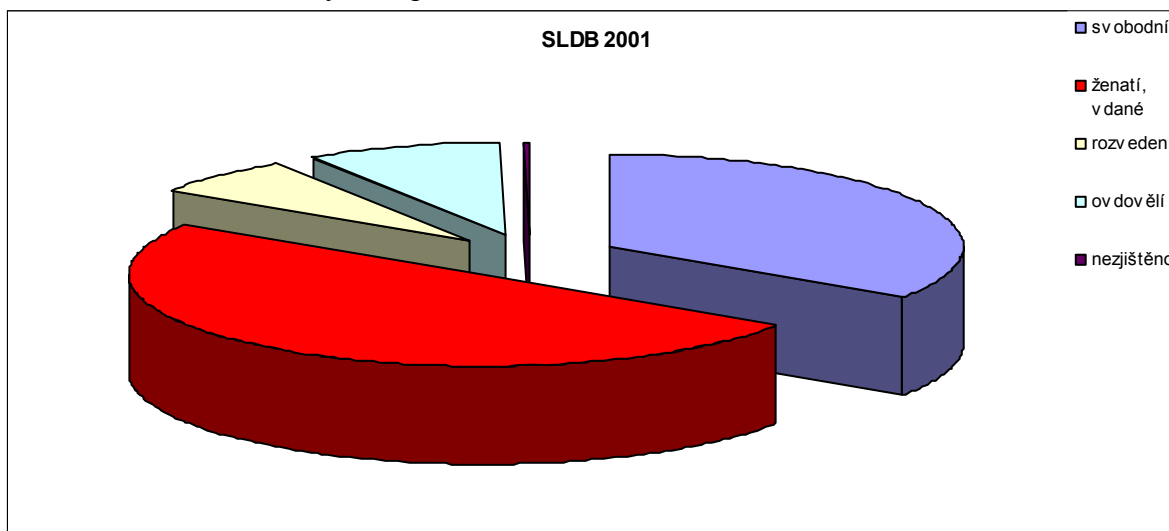
Zdroj: ČSÚ

Tabulka č. 8.3 – Obyvatelstvo podle rodinného stavu – SLDB 1991

SLDB 1991	Celkem	v tom podle rodinného stavu			
		svobodní	ženať, vdané	rozvedení	ovdovělí
Obyvatelstvo celkem	4 369	1 473	2 328	148	420
v %	100,0	33,7	53,3	3,4	9,6
v tom:					
muži	2 123	821	1 169	69	64
v %	100,0	38,7	55,1	3,2	3,0
ženy	2246	652	1 159	79	356
v %	100,0	29,0	51,6	3,5	15,9
Obyvatelstvo ve vybraných věkových skupinách					
20 - 24	282	131	148	3	-
25 - 29	258	29	226	3	-
30 - 34	263	28	220	14	1
35 - 39	325	14	283	22	6
40 - 44	354	14	310	22	8
45 - 49	272	6	244	15	7
50 - 54	208	10	171	11	16
55 - 59	207	3	161	18	25
60 - 64	265	4	201	12	48
65 - 69	251	11	160	13	67
70 - 74	156	4	90	4	58
75 a více	290	4	92	10	184

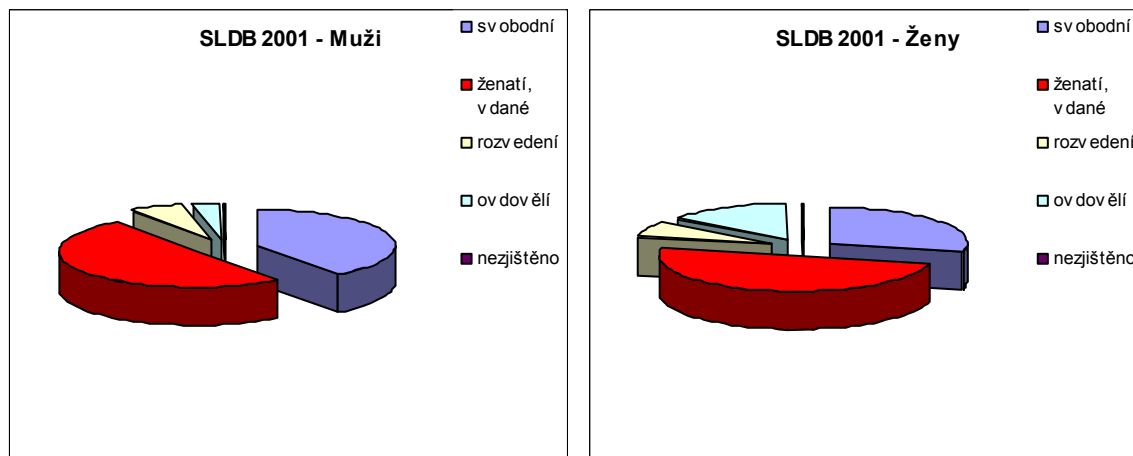
Zdroj: ČSÚ

Graf č. 8.1 – Struktura obyvatel podle rodinného stavu

V grafech č. 8.1 a 8.2a,b je prezentována struktura obyvatel podle rodinného stavu. Z grafů je tak názorně vidět, které kategorie ve společnosti převládají a jak se liší situace dle pohlaví.

Graf č. 8.2a,b – Struktura obyvatel podle rodinného stavu – Muži (a), Ženy (b)

Tabulka č. 8.4 – Vývoj sňatků a rozvodů v období 1991 až 2007

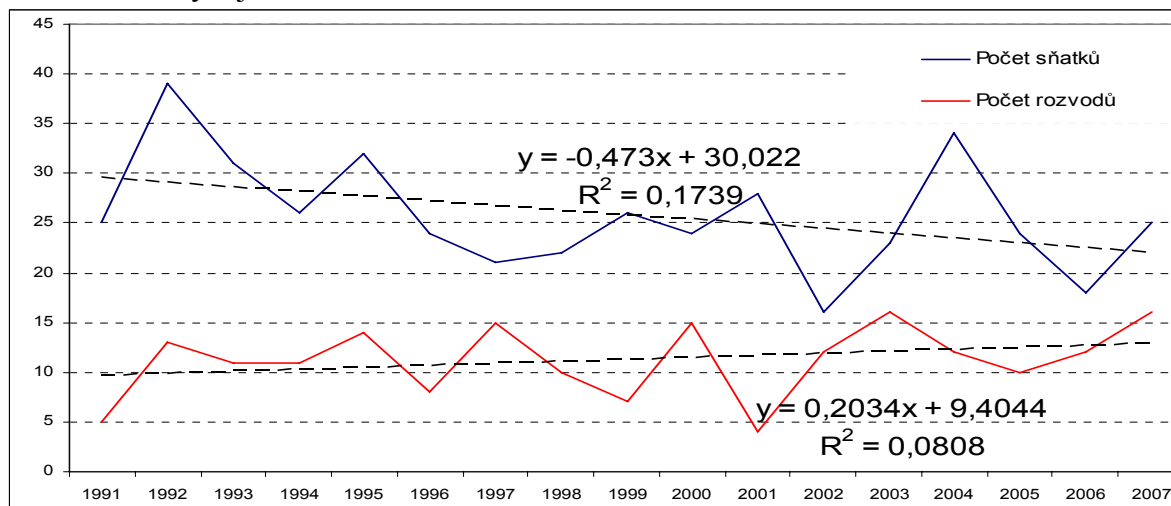
Období	Počet sňatků	Počet rozvodů	Řetězový index - sňatky (%)	Řetězový index - rozvody (%)
1991	25	5	-	-
1992	39	13	156,00	260,00
1993	31	11	79,49	84,62
1994	26	11	83,87	100,00
1995	32	14	123,08	127,27
1996	24	8	75,00	57,14
1997	21	15	87,50	187,50
1998	22	10	104,76	66,67
1999	26	7	118,18	70,00
2000	24	15	92,31	214,29
2001	28	4	116,67	26,67
2002	16	12	57,14	300,00
2003	23	16	143,75	133,33
2004	34	12	147,83	75,00
2005	24	10	70,59	83,33
2006	18	12	75,00	120,00
2007	25	16	138,89	133,33
Průměr	25,76	11,24	104,38	127,45
Minimum	16,00	4,00	57,14	26,67
Maximum	39,00	16,00	156,00	300,00
Sm. odch.	5,73	3,61	31,15	76,59

Zdroj: ČSÚ

Po výše uvedených údajích o rodinném stavu v Bakově nad Jizerou je nezbytné pro dokreslení celkové situace v rodinné oblasti obyvatelstva a jejích vývojových trendů analyzovat vývoj sňatků a rozvodů po roce 1990. Tento vývoj v absolutních hodnotách, včetně řetězových indexů a základních popisných statistik je zanesen v tabulce č. 8.4. Z tabulky je patrné, že průměrný počet sňatků za sledované období 1991 až 2005 dosahuje výše 25,76 a převyšuje tak dvojnásobně průměrný počet rozvodů, jenž je v průměru 11,24 rozvodů za rok. Směrodatná odchylka u počtu sňatků je 5,73, což odpovídá variačnímu koeficientu ve výši 22,24 %. Rozvody mají směrodatnou odchylku 3,61 a tedy variační koeficient 32,12 %. Jinak řečeno, směrodatné odchylky tvoří 22,24 % průměru u sňatků a 32,12 % průměru u rozvodů. Variabi-

lita rozvodů je tedy přibližně o polovinu větší než variabilita sňatků. To znamená, že počty sňatků jsou méně rozkolísány kolem svého průměru. Na úroveň rozkolísanosti hodnot počtu sňatků a rozvodů lze rovněž usuzovat z minimálních a maximálních hodnot těchto veličin a z dynamiky vývoje s využitím v tabulce uvedených řetězových indexů.

Graf č. 8.3 – Vývoj sňatků a rozvodů

Tabulka č. 8.5 – Charakteristiky rodinného stavu

Období	Hrubá míra sňatečnosti	Hrubá míra rozvodovosti	Index rozvodovosti
1991	5,71	1,14	20,00
1992	8,95	2,98	33,33
1993	7,01	2,49	35,48
1994	5,91	2,50	42,31
1995	7,27	3,18	43,75
1996	5,46	1,82	33,33
1997	4,79	3,42	71,43
1998	5,01	2,28	45,45
1999	5,85	1,58	26,92
2000	5,35	3,34	62,50
2001	6,23	0,89	14,29
2002	3,52	2,64	75,00
2003	5,21	3,62	69,57
2004	7,56	2,67	35,29
2005	5,27	2,19	41,67
2006	3,76	2,51	66,67
2007	5,06	3,24	64,00

Zdroj: ČSÚ a vlastní výpočty

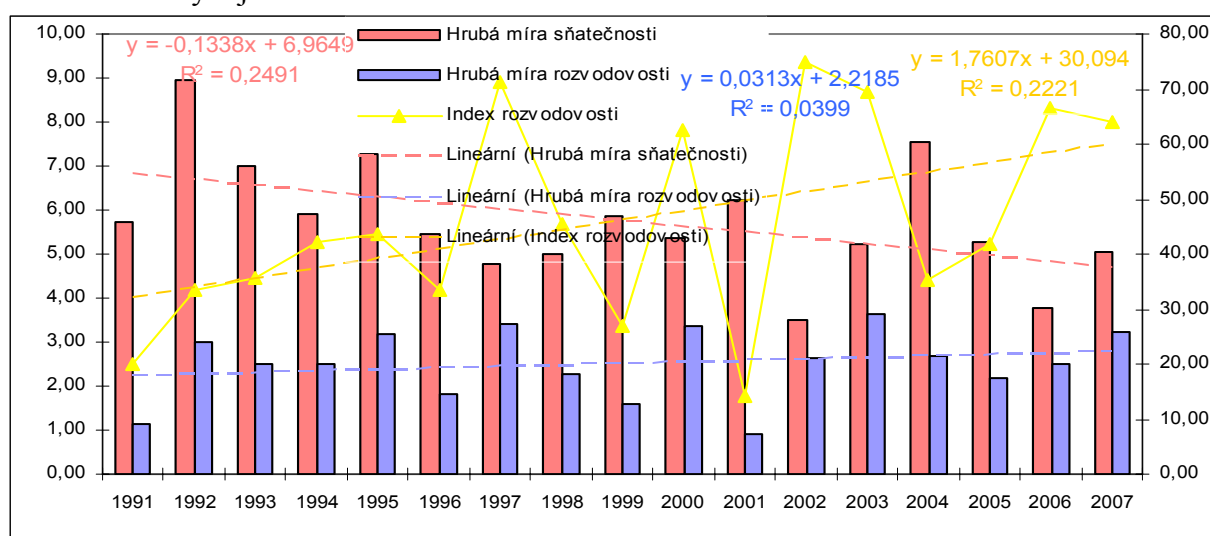
Vývoj počtu sňatků a rozvodů je pro názornost zanesen v grafu č. 8.3. Počty sňatků a rozvodů jsou v tomto grafu proloženy lineární trendovou funkcí. Ze směrnice těchto lineárních trendových funkcí plyne, že počty sňatků mají mírně klesající trend, a to pokles o 0,473 sňatku za rok. Počty rozvodů mají naopak mírně rostoucí trend se směrnici 0,2034. Avšak vzhledem k velikosti směrnice uvedených funkcí, absolutních členů (konstant funkcí) a koeficientu determinace lze říci, že tyto tendence nejsou silné. Rozkolísanost hodnot počtu sňatků a roz-

vodů mezi jednotlivými roky způsobuje nižší vysvětlovací schopnost trendových funkcí. Z grafu a funkcí tedy plyne, že v průběhu sledovaného období se počty sňatků a rozvodů pohybují blízko svého průměru, což lze pozorovat i z průměrné hodnoty řetězových indexů. Meziroční změny lze přehledně vyčíst z řetězových indexů uvedených v tabulce č. 8.4.

Situaci ve vývoji počtu sňatků a rozvodů lze dále vztáhnout na celkový počet obyvatel města Bakov nad Jizerou s využitím charakteristik rodinného stavu, a to hrubé míry sňatečnosti, hrubé míry rozvodovosti a indexu rozvodovosti.

Hrubá míra sňatečnosti reprezentuje počet sňatků v daném roce na 1000 obyvatel města. Hrubá míra rozvodovosti vztahuje počet rozvodů v daném roce taktéž na 1000 obyvatel města a index rozvodovosti vyjadřuje poměr počtu rozvodů na 100 sňatků ve sledovaném roce.

Graf č. 8.4 – Vývoj charakteristik rodinného stavu

Z povahy konstrukce těchto charakteristik plyne, že jejich vývoj bude obdobou výše analyzovaného vývoje počtu sňatků a rozvodů, a to při významné neměnnosti počtu obyvatel města, což je právě tento případ. Hrubá míra sňatečnosti má proto mírně klesající trend. Počet sňatků na 1000 obyvatel Bakova nad Jizerou je v průměru 5,76. Hodnoty hrubé míry rozvodovosti mají mírně rostoucí trend se směrnici 0,0313. Tento trend je však velice slabý. Index rozvodovosti má směrnici 1,7607, a to vzhledem k vývoji hrubé míry sňatečnosti, která je ve jmenovateli a hrubé míry rozvodovosti, jež je v čitateli tohoto ukazatele. Indexu rozvodovosti tedy meziročně roste o hodnotu 1,76, což v tomto případě lze interpretovat jako rychlost přibližování počtu sňatků a počtu rozvodů v čase.

Vývoj charakteristik rodinného stavu, včetně odhadnutých lineárních trendových funkcí lze nalézt v grafu č. 8.4. Z grafu lze pozorovat obdobný vývoj charakteristik jako je vývoj v grafu č. 8.3.

Při srovnání situace v Bakově nad Jizerou se situací v celém Středočeském kraji lze dospět k následujícím závěrům. Celkový počet sňatků mezi lety 1999 a 2006 ve Středočeském kraji stagnuje, což lze pro toto období považovat za srovnatelnou charakteristiku s městem Bakov

nad Jizerou. Rovněž v případě počtu rozvodů je situace v Bakově nad Jizerou obdobná jako v celém Středočeském kraji, tj. trend je rostoucí. Při porovnání hodnot charakteristik rodinného stavu lze říci, že jak hrubá míra sňatečnosti, tak hrubá míra rozvodovosti je v Bakově nad Jizerou přibližně na shodné úrovni jako ve Středočeském kraji. Podobnost indexů rozvodovosti tento závěr potvrzuje.

Tabulka č. 8.6 – Vývoj sňatků a rozvodů ve Středočeském kraji

Období	Počet sňatků	Počet rozvodů	Hrubá míra sňatečnosti	Hrubá míra rozvodovosti	Index rozvodovosti
1999	5 849	2 667	5,27	2,40	45,60
2000	6 038	3 303	5,42	2,97	54,70
2001	5 857	3 401	5,21	3,02	58,07
2002	5 872	2 667	5,20	2,36	45,42
2003	5 587	3 303	4,92	2,91	59,12
2004	5 847	3 401	5,11	2,97	58,17
2005	5 989	3 692	5,21	3,21	61,65
2006	6 140	3 743	5,26	3,21	60,96

Zdroj: ČSÚ

9. Složení obyvatelstva podle národnosti a státního občanství

Složení obyvatelstva podle národnosti v Bakově nad Jizerou prezentuje tabulka č. 9.1. V tabulce jsou navíc pro možnost srovnání zaneseny údaje o složení obyvatelstva podle národnosti za celý okres Mladá Boleslav.

Z tabulky č. 9.1 je patrné, že v Bakově nad Jizerou má obyvatelstvo v převážné většině českou národnost, a to z 97,09 %. Co se týče ostatních národností, pak převažuje národnost slovenská s podílem 1,80 % následována národností romskou (0,29 %) a polskou (0,23 %). Složení obyvatelstva podle národnosti vyjma národnosti české a ostatních či nezjištěných údajů názorně prezentuje graf č. 9.1.

Složení obyvatelstva podle národnosti v okrese Mladá Boleslav je podobné městu Bakov nad Jizerou. Česká národnost je zastoupena z 94,83 %. Z ostatních národností opět převládá slovenská s 1,76 %. Na druhém místě však na rozdíl od Bakova nad Jizerou figuruje národnost polská s 0,83 %. Na třetím místě je pak národnost ukrajinská s 0,26 %. Složení obyvatelstva podle národnosti opět vyjma národnosti české pro okres Mladá Boleslav je znázorněno v grafu č. 9.2.

Složení obyvatelstva podle národnosti ve Středočeském kraji je opět, co se zastoupení české národnosti týče, podobné Bakovu nad Jizerou, potažmo okresu Mladá Boleslav. U ostatních národností je shoda v tom, že na prvním místě opět figuruje národnost slovenská s 1,36 %. Na druhém místě je národnost ukrajinská s 0,26 % a na třetím místě je národnost polská s 0,19 %. Složení obyvatelstva podle národnosti vyjma národnosti české pro Středočeský kraj je zaneseno v grafu č. 9.3.

Tabulka č. 9.1 – Složení obyvatelstva podle národnosti – Bakov nad Jizerou a okres Mladá Boleslav (SLDB 2001)

Národnost	Město Bakov nad Jizerou		Okres Mladá Boleslav	
	Absolutně	Relativně (v %)	Absolutně	Relativně (v %)
česká	4308	97,09	108 409	94,83
slovenská	80	1,80	2 012	1,76
moravská	5	0,11	162	0,14
slezská	0	0,00	5	0,00
romská	13	0,29	194	0,17
polská	10	0,23	949	0,83
německá	1	0,02	125	0,11
vietnamská	5	0,11	218	0,19
ukrajinská	15	0,34	297	0,26
ostatní a nezjištěno	107	2,41	1 954	1,71
Celkem	4 544	100	114 325	100

Zdroj: ČSÚ

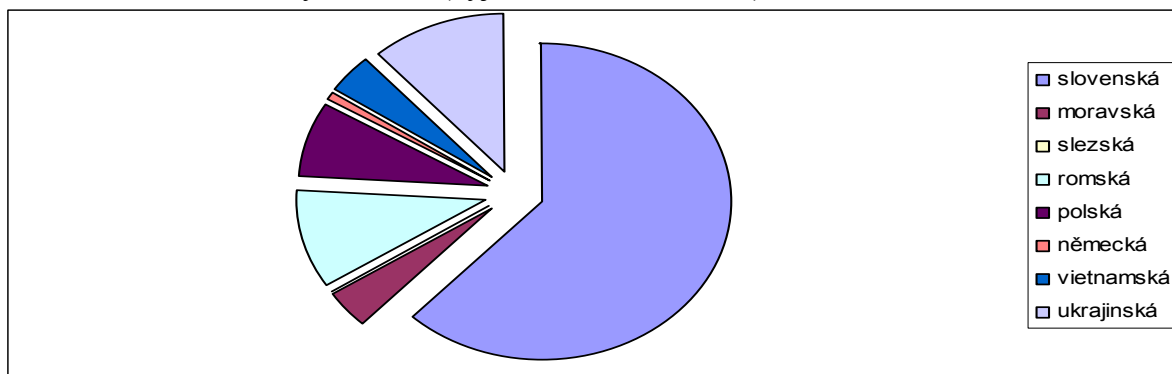
Tabulka č. 9.2 – Složení obyvatelstva podle národnosti – Středočeský kraj (SLDB 2001)

Národnost	Středočeský kraj	
	Absolutně	Relativně (v %)
Česká	1074360	95,71
Slovenská	15287	1,36
Moravská	1536	0,14
Slezská	89	0,01
Romská	1416	0,13
Polská	2144	0,19
Německá	1110	0,10
Vietnamská	1319	0,12
Ukrajinská	2963	0,26
Ostatní a nezjištěno	22249	1,98
Celkem	1 122 473	100

Zdroj: ČSÚ

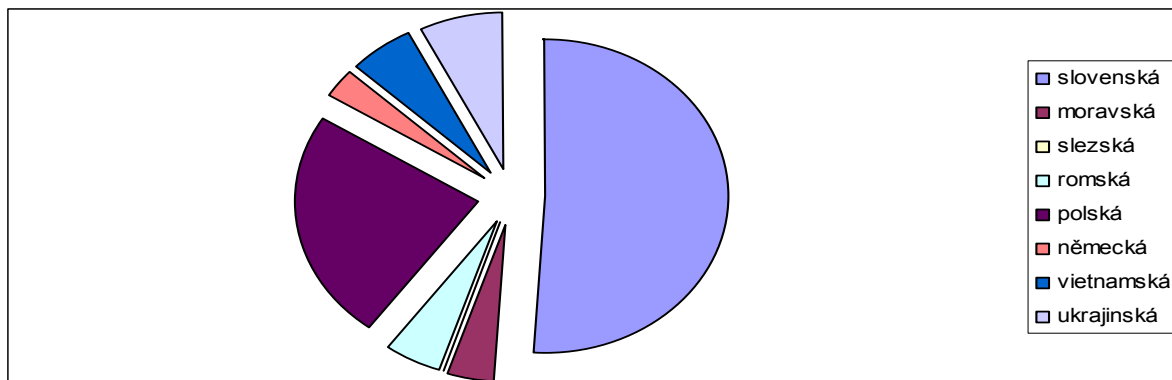
Z výše uvedených údajů plyne, že zastoupení české národnosti v Bakově nad Jizerou převažuje a je na přibližně shodné úrovni jak s okresem Mladá Boleslav, tak se Středočeským krajem. U ostatních národností dominuje slovenská národnost. Další místa jsou zastoupena v městě Bakov nad Jizerou, okrese Mladá Boleslav a Středočeském kraji různě. Avšak vzhledem k nízké četnosti jiné než české národnosti, a to především v městě Bakov nad Jizerou, ale také v celém okrese, může být toto pořadí v čase silně proměnlivé.

Graf č. 9.1 – Složení obyvatelstva (vyjma národnosti české) – Bakov nad Jizerou

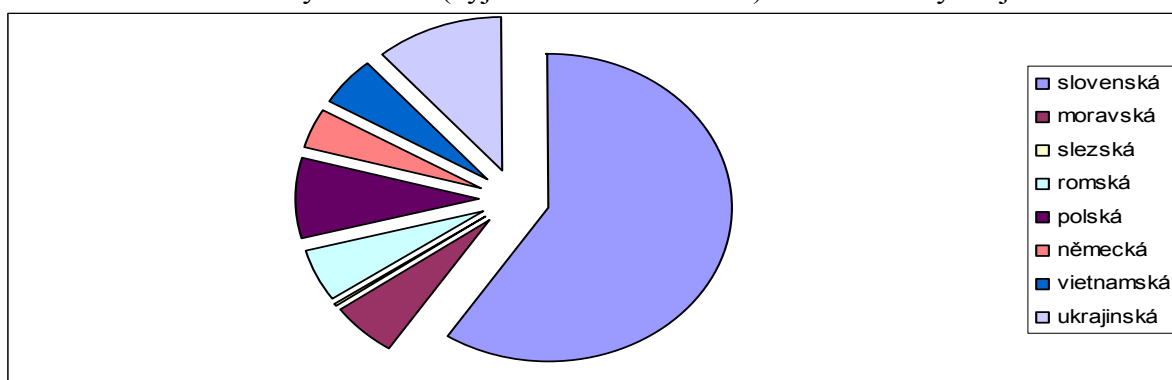
Zdroj: ČSÚ

Graf č. 9.2 – Složení obyvatelstva (vyjma národnosti české) – okres Mladá Boleslav

Zdroj: ČSÚ

Graf č. 9.3 – Složení obyvatelstva (vyjma národnosti české) – Středočeský kraj

Zdroj: ČSÚ

10. Vývoj počtu obyvatel

Vývoj počtu obyvatel v městě Bakov nad Jizerou v období 1971 až 2007 lze dle analýzy v kapitole č. 2 rozdělit do tří fází. První fáze je charakteristická tím, že v ní dochází ve většině let k nárůstu počtu obyvatel města. Tuto fázi lze časově vymezit od roku 1971 do roku 1980. Ve druhé fázi, mezi roky 1981 až 1997, počet obyvatel města pozvolně klesá, a to až na úroveň 4 380 v roce 1997. Ve třetí fázi, tj. po roce 1997 dochází nejprve k pozvolnému a poté k výraznému růstu obyvatelstva města Bakov nad Jizerou. V roce 2007 tak počet obyvatel dosáhl úrovně 4 939.

Determinanty výše nastíněného vývoje již byly v obecné rovině vymezeny v předchozích kapitolách. Co však bylo rozhodující pro vývoj populace města v daném období? Na tuto otázku lze komplexně odpovědět v této kapitole s využitím výsledků předchozích analýz při rozboru pohybu obyvatelstva města Bakov nad Jizerou.

Tabulka č. 10.1 – Pohyb obyvatelstva v městě Bakov nad Jizerou v období 1971 až 2007

Období	Narození	Zemřelí	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Přirozený přírůstek	Přírůstek migrací	Celkový přírůstek	Počet obyvatel k 31.12.
1971	42	44	73	95	-2	-22	-24	3455
1972	52	52	133	88	0	45	45	3500
1973	74	61	94	78	13	16	29	3529
1974	69	57	91	73	12	18	30	3559
1975	67	62	83	126	5	-43	-38	3521
1976	72	53	86	125	19	-39	-20	4869
1977	81	73	77	161	8	-84	-76	4793
1978	81	71	132	110	10	22	32	4825
1979	60	68	89	107	-8	-18	-26	4799
1980	67	80	144	111	-13	33	20	5141
1981	44	64	133	134	-20	-1	-21	4880
1982	60	72	97	116	-12	-19	-31	4849
1983	59	70	73	101	-11	-28	-39	4810
1984	58	76	87	92	-18	-5	-23	4787
1985	42	81	112	109	-39	3	-36	4751
1986	62	74	82	122	-12	-40	-52	4699
1987	55	70	98	85	-15	13	-2	4697
1988	50	61	68	88	-11	-20	-31	4666
1989	39	59	124	107	-20	17	-3	4663
1990	49	75	130	120	-26	10	-16	4647
1991	60	63	129	98	-3	31	28	4376
1992	39	58	99	99	-19	0	-19	4357
1993	56	37	127	81	19	46	65	4422
1994	36	46	77	87	-10	-10	-20	4402
1995	43	53	88	80	-10	8	-2	4400
1996	38	55	76	64	-17	12	-5	4395
1997	47	72	82	72	-25	10	-15	4380
1998	42	52	95	74	-10	21	11	4391
1999	39	53	133	68	-14	65	51	4442
2000	31	54	150	81	-23	69	46	4488
2001	35	34	92	146	1	-54	-53	4491
2002	43	51	216	155	-8	61	53	4544
2003	46	57	211	327	-11	-116	-127	4417
2004	42	44	155	72	-2	83	81	4498
2005	53	50	221	164	3	57	60	4558
2006	45	53	408	177	-8	231	223	4781
2007	70	50	506	368	20	138	158	4939
Průměr	52,65	59,59	131,65	117,86	-6,95	13,78	6,84	4478,95
Minimum	31,00	34,00	68,00	64,00	-39,00	-116,00	-127,00	3455,00
Maximum	81,00	81,00	506,00	368,00	20,00	231,00	223,00	5141,00
Sm. odch.	13,39	11,77	88,80	62,83	13,67	59,55	62,02	432,64

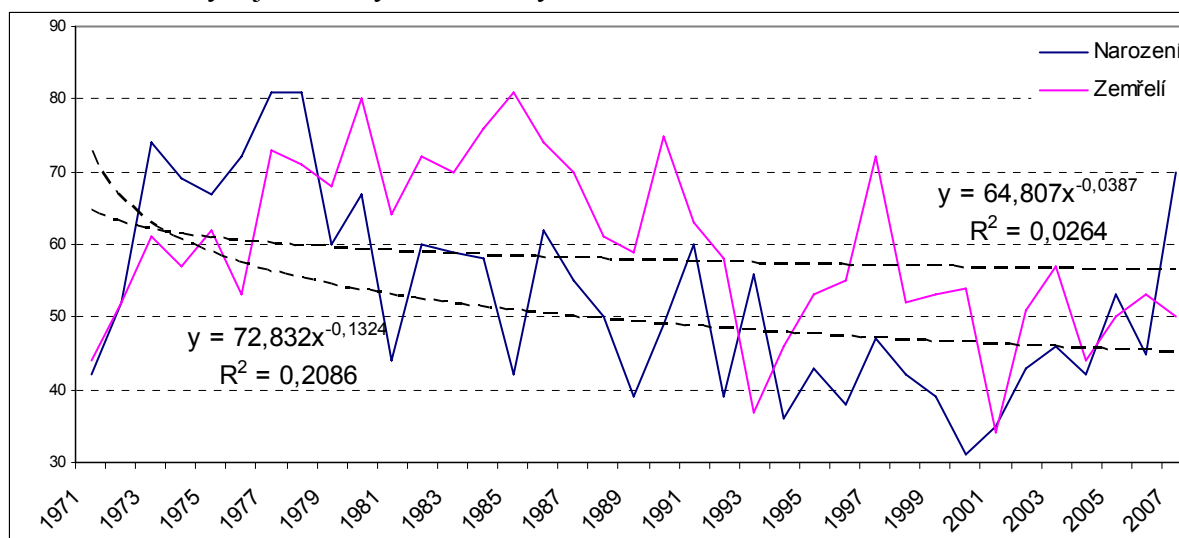
Zdroj: ČSÚ

Pohyb obyvatelstva města v období 1971 až 2007 je zanesen v tabulce č. 10.1. Z tabulky plyne, že průměrný počet narozených dětí dosahuje přibližně 53 dětí za období 1971 až 2007. Na druhé straně průměrný počet zemřelých byl 60 osob, přičemž variabilita hodnot kolem průměru je 25,43 % u počtu narozených, resp. 19,75 % u počtu zemřelých. Minima dosáhl počet narozených v roce 2000 (31 dětí) a maxima v roce 1977 a 1978 (81 dětí), což je příznačné pro vývoj této veličiny. Z grafu č. 10.1 lze pozorovat, že vývoj počtu živě narozených

má od roku 1977, resp. 1978, kdy dosáhl svého maxima, až do roku 2001 klesající tendenci. Sklon odhadnuté trendové funkce v daném bodě, která má vzhledem k vývoji časové řady a očekávanému vývoji v následujících letech mocninný tvar, je roven derivaci prvního řádu, tzn. $y' = 72,832(-0,1324)x^{-1,1324}$, což v procentickém vyjádření lze obecně komentovat následovně. Jestliže se délka období x , kde $x = 1, \dots, 37$ a počáteční úroveň $y = 72,832$, změní oproti úrovni předchozího období o 1 %, pak dojde k poklesu y , tj. počtu narozených dětí, o 0,1324 %. Klesající trend lze především přičíst vysoké porodnosti v sedmdesátých letech a naopak nízké porodnosti v devadesátých letech. Nárůst počtu narozených dětí lze pozorovat od roku 2002.

Počet zemřelých dosáhl svého minima v roce 2001 (34 osob) a svého maxima v roce 1985 (81 osob). Z grafu č. 10.1 je zřejmé, že vývoj počtu zemřelých má mírně klesající až konstantní trend. Tento vývoj je dán tím, že počet obyvatel ve vyšších věkových kategoriích se v analyzovaném období významně neměnil (blíže viz kapitola č. 4). Z odhadu mocninné trendové funkce lze vyčíst, že při růstu délky období o 1 % dochází k poklesu počtu zemřelých o 0,0387 %. Avšak vzhledem k tomu, že se do vyšších věkových kategorií dostávají silnější ročníky, lze očekávat, že se úmrtnost bude zvyšovat ve srovnání s analyzovaným obdobím.

Graf č. 10.1 – Vývoj narozených a zemřelých – 1971 až 2007

Z grafu č. 10.1 je patrné, že počty narozených se od roku 1979 ve většině let pohybují pod úrovní počtu zemřelých. Výjimku představují pouze roky 1993, 2001, 2005 a 2007. To znamená, že od roku 1979 ve většině let dochází k přirozenému úbytku obyvatel města Bakov nad Jizerou.

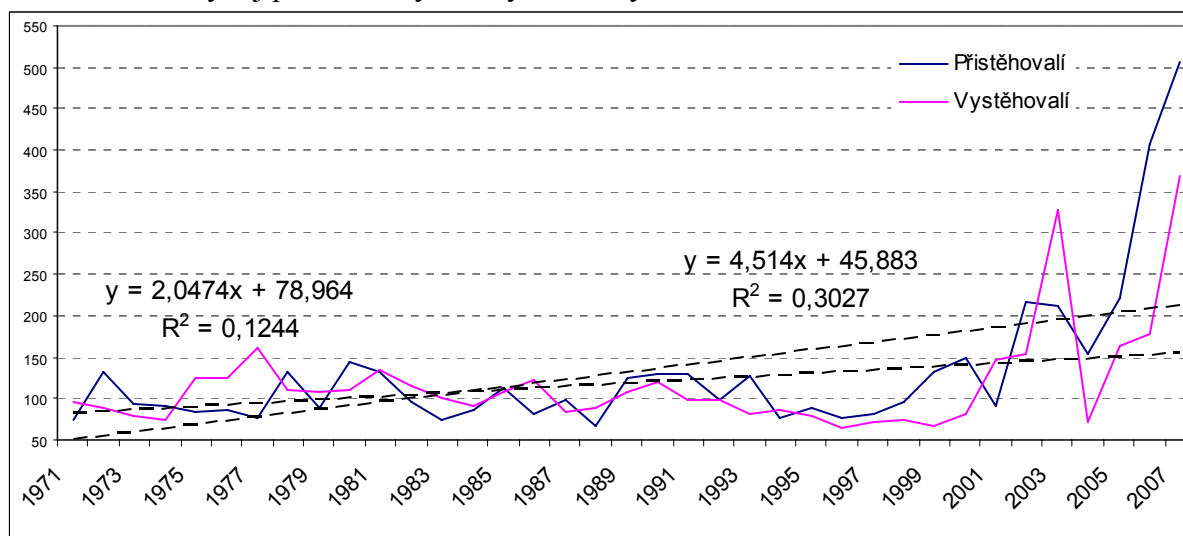
Přirozený přírůstek dosáhl svého minima v roce 1985, kdy ubylo 39 obyvatel přirozenou měnou, naopak svého maxima nabyl v posledním roce sledovaného období, tj. v roce 2007, kdy přibyl 20 obyvatel. Ve vývoji přirozeného přírůstku lze identifikovat dvě významná období, která ovlivnila vývoj populace v městě Bakov nad Jizerou. Prvním obdobím jsou sedmdesátá léta, kdy přijatá pronatalitní opatření podnítila růst porodnosti, což se projevilo v kladných přírůstcích obyvatel. Naopak ve druhém období po roce 1980 pokles porodnosti vedl

k úbytku obyvatel přirozenou měnou. Po roce 1990 změny ve společnosti vedly k ještě většímu poklesu natality ve srovnání s lety předchozími, což dále přispělo k poklesu obyvatelstva přirozenou měnou.

Počty přistěhovalých a vystěhovalých dosahují průměrných hodnot 131,65 a 117,86, s variabilitou hodnot kolem průměru 67,45 % a 53,31 %. Vzhledem k povaze těchto veličin lze vysokou variabilitu očekávat. To je patrné i z maximálních a minimálních hodnot. Počty přistěhovalých dosáhly svého maxima v roce 2007 s úrovní 506 osob, naopak svého minima v roce 1988 s počtem 68 osob. Počty vystěhovalých měly své maximum rovněž v roce 2007 s hodnotou 368 osob a minimum v roce 1996, kdy se vystěhovalo 64 osob.

Vývoj počtu přistěhovalých a vystěhovalých je znázorněn v grafu č. 10.2. Odhadnuté trendové funkce přisuzují jak počtům přistěhovalých, tak počtům vystěhovalých rostoucí trend, který je dán především vysokým počtem přistěhovalých a vystěhovalých v posledních letech analyzovaného období. Z grafu je patrné, že do roku 2001 počty přistěhovalých a vystěhovalých spíše fluktovaly kolem svého průměru. Z velikosti parametrů lineárních trendových funkcí pro počet přistěhovalých ($4,514x + 45,883$) a vystěhovalých obyvatel ($2,0474x + 78,964$) plyne, že počty přistěhovalých osob se meziročně zvyšují přibližně o 5 osob a počty vystěhovalých o 2 osoby. Nízké koeficienty determinace obou trendových funkcí však ukazují, že odhadnutý vztah není silný a že v průběhu analyzovaného období docházelo k významným změnám kolem odhadnutého trendu obou veličin, a to především ke konci analyzovaného období.

Graf č. 10.2 – Vývoj přistěhovalých a vystěhovalých – 1971 až 2007

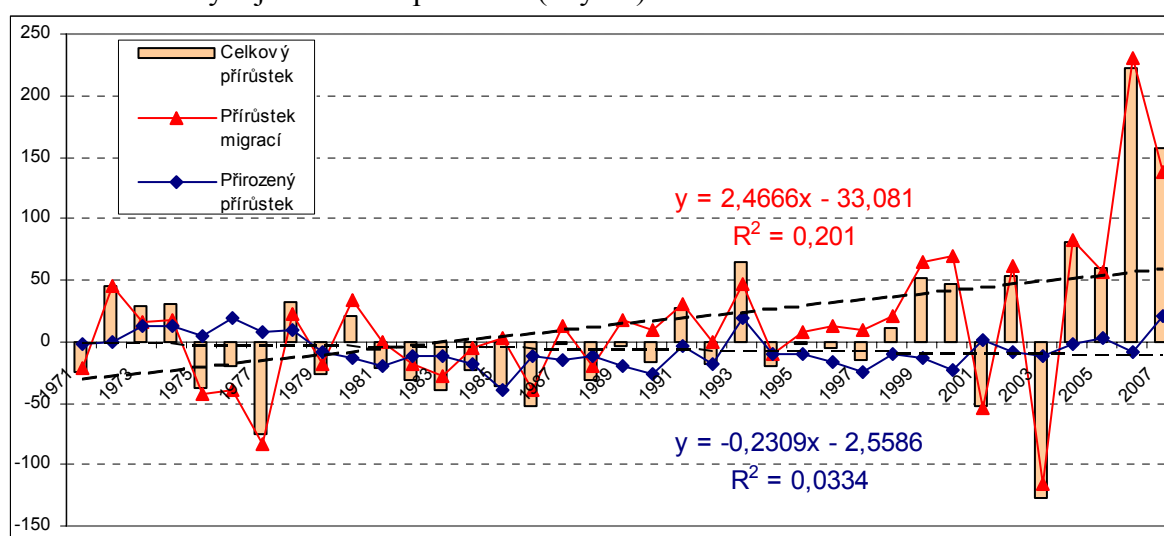
Rozdíl mezi počty přistěhovalých a vystěhovalých, tj. saldo migrace je v průběhu let proměnlivé. Vysoká variabilita salda migrace je důsledkem vysoké variability počtu přistěhovalých a vystěhovalých v průběhu analyzovaného období. Z tabulky č. 10.1 lze vyčíst, že počet přistěhovalých převyšuje počet vystěhovalých ve 22 případech z 37. Přírůstek migrací dosahuje svého maxima v roce 2006, kdy přírůstek migrací činil 148 osob, a minima v roce 2003, kdy migrací ubylo 116 osob. Vývoj salda migrace je determinován významností obce, která

v tomto případě plní funkci obytnou se základní infrastrukturou a dobrou dostupností pracovních příležitostí.

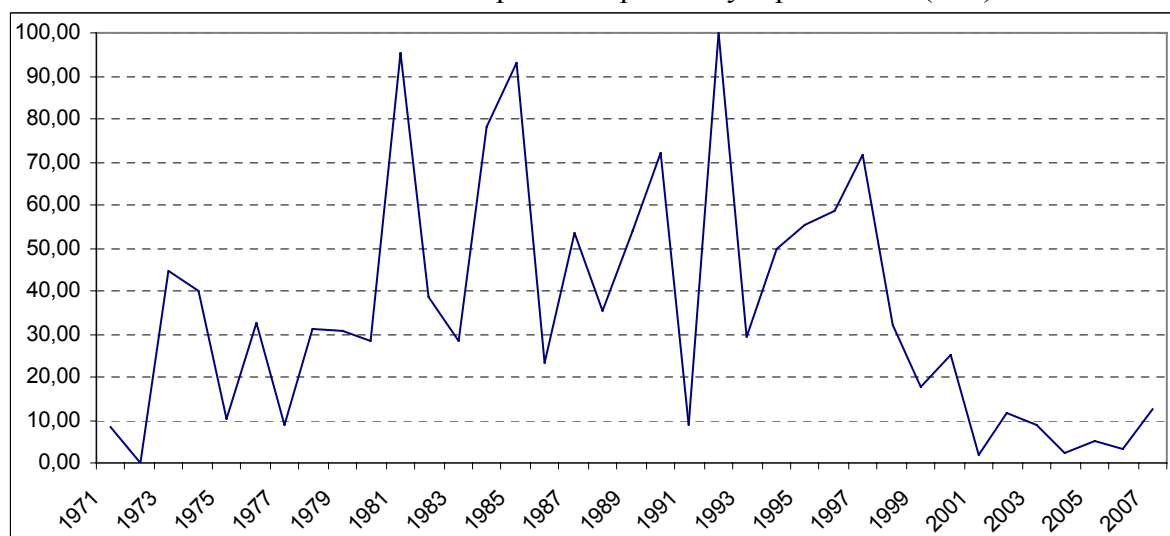
Vývoj celkového přírůstku/úbytku je dán součtem přirozeného přírůstku/úbytku a přírůstku/úbytku migrací. Tento vývoj vzhledem k jeho determinantům se taktéž v průběhu analyzovaného období významně měnil. Maximální hodnoty dosáhl v roce 2006, kdy celkový přírůstek činil 223 osob, minimální hodnoty nabýval v roce 2003, kdy ubylo 127 osob.

Vývoj celkového přírůstku včetně jeho determinant je zanesen v grafu č. 10.3. Z grafu je tak možné sledovat, jak jednotlivé determinanty přispívaly v daném období k hodnotě celkového přírůstku, a tedy jak se podílel na vývoji celkového počtu obyvatel přírůstek/úbytek přirozenou měnou a přírůstek/úbytek migrací.

Graf č. 10.3 – Vývoj celkového přírůstku (úbytku) – 1971 až 2007

Graf č. 10.4 – Determinace celkového přírůstku přirozeným přírůstkem (v %) – 1971 až 2007

Z analýzy vývoje přirozeného přírůstku a salda migrace vzhledem k jejich vztahu k celkovému přírůstku a názorně z grafu č. 10.3 plyne, že celkový přírůstek byl přibližně v polovině případech kladný. Přesněji řečeno, v 19 případech ze 37 došlo k přírůstku obyvatel města Bakov nad Jizerou.

Tabulka č. 10.2 – Řetězové indexy vývoje obyvatelstva (%)

Období	Řetězové indexy (%)							Počet obyvatel k 31.12.
	Narození	Zemřelí	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Přirozený přírůstek	Přírůstek migrací	Celkový přírůstek	
1972/1971	123,81	118,18	182,19	92,63	0,00	-204,55	-187,50	101,30
1973/1972	142,31	117,31	70,68	88,64	x	35,56	64,44	100,83
1974/1973	93,24	93,44	96,81	93,59	92,31	112,50	103,45	100,85
1975/1974	97,10	108,77	91,21	172,60	41,67	-238,89	-126,67	98,93
1976/1975	107,46	85,48	103,61	99,21	380,00	90,70	52,63	138,28
1977/1976	112,50	137,74	89,53	128,80	42,11	215,38	380,00	98,44
1978/1977	100,00	97,26	171,43	68,32	125,00	-26,19	-42,11	100,67
1979/1978	74,07	95,77	67,42	97,27	-80,00	-81,82	-81,25	99,46
1980/1979	111,67	117,65	161,80	103,74	162,50	-183,33	-76,92	107,13
1981/1980	65,67	80,00	92,36	120,72	153,85	-3,03	-105,00	94,92
1982/1981	136,36	112,50	72,93	86,57	60,00	1900,00	147,62	99,36
1983/1982	98,33	97,22	75,26	87,07	91,67	147,37	125,81	99,20
1984/1983	98,31	108,57	119,18	91,09	163,64	17,86	58,97	99,52
1985/1984	72,41	106,58	128,74	118,48	216,67	-60,00	156,52	99,25
1986/1985	147,62	91,36	73,21	111,93	30,77	-1333,33	144,44	98,91
1987/1986	88,71	94,59	119,51	69,67	125,00	-32,50	3,85	99,96
1988/1987	90,91	87,14	69,39	103,53	73,33	-153,85	1550,00	99,34
1989/1988	78,00	96,72	182,35	121,59	181,82	-85,00	9,68	99,94
1990/1989	125,64	127,12	104,84	112,15	130,00	58,82	533,33	99,66
1991/1990	122,45	84,00	99,23	81,67	11,54	310,00	-175,00	94,17
1992/1991	65,00	92,06	76,74	101,02	633,33	0,00	-67,86	99,57
1993/1992	143,59	63,79	128,28	81,82	-100,00	x	-342,11	101,49
1994/1993	64,29	124,32	60,63	107,41	-52,63	-21,74	-30,77	99,55
1995/1994	119,44	115,22	114,29	91,95	100,00	-80,00	10,00	99,95
1996/1995	88,37	103,77	86,36	80,00	170,00	150,00	250,00	99,89
1997/1996	123,68	130,91	107,89	112,50	147,06	83,33	300,00	99,66
1998/1997	89,36	72,22	115,85	102,78	40,00	210,00	-73,33	100,25
1999/1998	92,86	101,92	140,00	91,89	140,00	309,52	463,64	101,16
2000/1999	79,49	101,89	112,78	119,12	164,29	106,15	90,20	101,04
2001/2000	112,90	62,96	61,33	180,25	-4,35	-78,26	-115,22	100,07
2002/2001	122,86	150,00	234,78	106,16	-800,00	-112,96	-100,00	101,18
2003/2002	106,98	111,76	97,69	210,97	137,50	-190,16	-239,62	97,21
2004/2003	91,30	77,19	73,46	22,02	18,18	-71,55	-63,78	101,83
2005/2004	126,19	113,64	142,58	227,78	-150,00	68,67	74,07	101,33
2006/2005	84,91	106,00	184,62	107,93	-266,67	405,26	371,67	104,89
2007/2006	155,56	94,34	124,02	207,91	-250,00	59,74	70,85	103,30
Průměr	104,26	102,21	112,03	111,13	56,38	39,58	87,06	101,18
Minimum	64,29	62,96	60,63	22,02	-800,00	-1333,33	-342,11	94,17
Maximum	155,56	150,00	234,78	227,78	633,33	1900,00	1550,00	138,28
Sm. odch.	24,52	19,44	41,17	41,56	215,14	418,41	316,54	6,74

K identifikaci váhy jednotlivých determinantů celkového přírůstku lze využít graf č. 10.4. Z tohoto grafu lze vyčíst, jak se přirozený přírůstek podílel na hodnotě celkového přírůst-

ku/úbytku. Vzhledem k tomu, že v některých letech je přirozený přírůstek a přírůstek migrací záporný, výpočet váhy determinantů celkového přírůstku byl proveden z absolutních hodnot přirozeného přírůstku a přírůstku migrací. Z vývoje hodnot v grafu č. 10.4 plyne, že přirozený přírůstek měl na velikost celkového přírůstku menší vliv než saldo migrací, přičemž v průběhu let tento podíl značně kolísá. Při použití průměrné veličiny lze říci, že přirozený přírůstek/úbytek determinoval hodnotu celkového přírůstku/úbytku z 35,16 %.

Z analýzy plyne, že nejen pronatalitní opatření v sedmdesátých letech a změny v reprodukčním chování v letech devadesátých měly vliv na vývoj počtu obyvatel města Bakov nad Jizerou. Ještě důležitějším faktorem působícím na tento vývoj byla migrace. Vývoj migrace (viz výše) měl pak z větší míry ekonomické a sociální pozadí.

Tabulka č. 10.2 uvádí řetězové indexy vývoje obyvatelstva. Z těchto indexů lze velmi dobře sledovat meziroční dynamiku jednotlivých veličin.

Porovnání vývoje populace v městě Bakov nad Jizerou se Středočeským krajem lze provést s využitím tabulky č. 10.3 a grafu č. 10.5. Z tabulky plyne, že přirozený přírůstek, zde vyjádřen jako přírůstek na 1000 obyvatel, nabývá ve Středočeském kraji ve všech sledovaných letech vyjma roku 2006 záporných hodnot. V Bakově nad Jizerou dochází vyjma třech let rovněž k úbytku obyvatel přirozenou měnou. Z porovnání velikostí těchto úbytků přirozenou měnou plyne, že ve Středočeském kraji připadá na 1000 obyvatel obdobný úbytek populace přirozenou měnou jako je tomu v Bakově nad Jizerou.

Tabulka č. 10.3 – Porovnání vývoje populace v městě Bakov nad Jizerou se SK

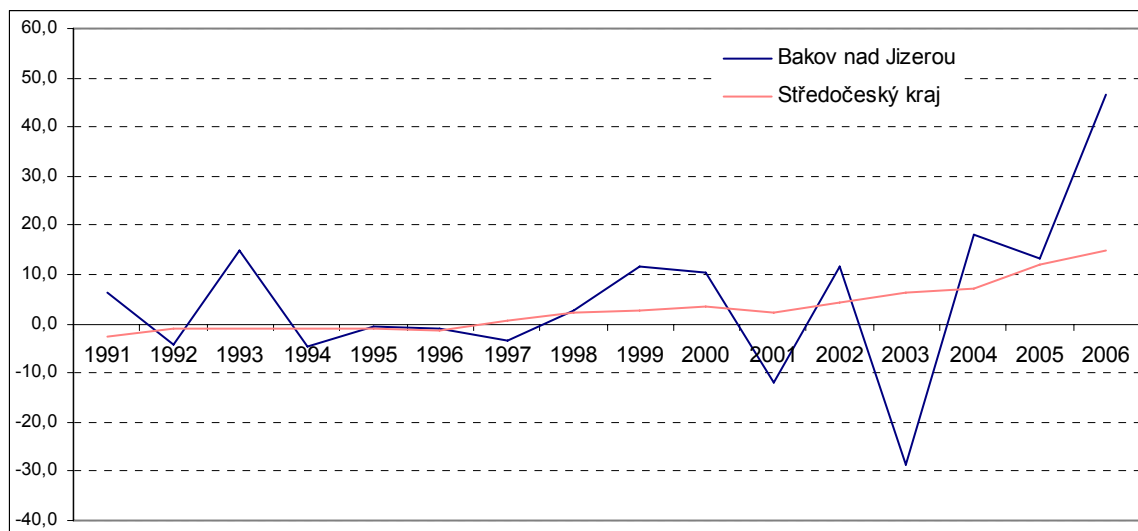
Období	Bakov nad Jizerou			Středočeský kraj		
	Přirozený přírůstek na 1000 obyvatel	Migrační přírůstek na 1000 obyvatel	Celkový přírůstek na 1000 obyvatel	Přirozený přírůstek na 1000 obyvatel	Migrační přírůstek na 1000 obyvatel	Celkový přírůstek na 1000 obyvatel
1991	-0,7	7,1	6,4	-1,7	-0,9	-2,6
1992	-4,4	0,0	-4,4	-1,6	0,6	-1
1993	4,3	10,4	14,7	-1,6	0,5	-1,1
1994	-2,3	-2,3	-4,5	-2,8	2	-0,8
1995	-2,3	1,8	-0,5	-3,6	2,5	-1,1
1996	-3,9	2,7	-1,1	-3,6	2,2	-1,4
1997	-5,7	2,3	-3,4	-3,3	4	0,7
1998	-2,3	4,8	2,5	-2,7	5	2,3
1999	-3,2	14,6	11,5	-3,3	5,9	2,6
2000	-5,1	15,4	10,2	-2,6	5,9	3,3
2001	0,2	-12,0	-11,8	-2,2	4,3	2,1
2002	-1,8	13,4	11,7	-1,7	5,9	4,2
2003	-2,5	-26,3	-28,8	-2,1	8,4	6,3
2004	-0,4	18,5	18,0	-1,1	8,4	7,3
2005	0,7	12,5	13,2	-0,6	12,8	12,2
2006	-1,7	48,3	46,6	0,6	14,3	14,9

Zdroj: ČSÚ a vlastní výpočty

Migrační přírůstek na 1000 obyvatel je ve Středočeském kraji kromě roku 1991 kladný. Počet přistěhovalých tak ve Středočeském kraji převyšuje počet vystěhovalých. Tento vývoj je způsoben procesem suburbanizace. Lidé se z hlavního města Prahy stěhují za bydlením do jeho blízkého okolí. Středočeský kraj, resp. některé jeho oblasti se stávají centrem imigrace. Migrační přírůstek v Bakově nad Jizerou je vyjma tří let rovněž kladný. Vývoj salda migrace je tedy v městě Bakov nad Jizerou a ve Středočeském kraji z hlediska tendence shodný. U Bakova nad Jizerou tento vývoj není způsoben blízkostí hlavního města Prahy, ale blízkostí významného průmyslového centra, tj. Mladé Boleslavi.

Vývoj celkového přírůstku/úbytku obyvatel v Bakově nad Jizerou a ve Středočeském kraji je zanesen v grafu č. 10.5. Z grafu je patrné, že zatímco ve Středočeském kraji dochází k pravidelnému přírůstku obyvatel od roku 1997, vývoj v Bakově nad Jizerou je rozkolísaný. K výrazným přírůstkům obyvatel města dochází až od roku 2004 (viz výše).

Graf č. 10.5 – Vývoj celkového přírůstku/úbytku obyvatel v městě Bakov nad Jizerou a ve Středočeském kraji

Do této kapitoly lze dále zařadit vývoj počtu potratů. Tabulka č. 10.4 uvádí vývoj počtu potratů od roku 1992 do roku 2007. Minima dosáhl počet potratů v roce 1995, kdy bylo provedeno 11 potratů. Naopak maxima bylo dosaženo v roce 1992, a to ve výši 44 potratů. Z tabulky a ještě lépe z grafu č. 10.6 plyne, že mezi roky 1992 a 2007 došlo k mírnému poklesu potratů. Zatímco v roce 1992 bylo provedeno 44 potratů za rok, pak v roce 2007 to bylo 18 potratů. V grafu č. 10.6 je vývoj potratů proložen lineární trendovou funkcí. Z odhadnuté trendové funkce plyne, že meziročně dochází k poklesu o 0,9456 potratu.

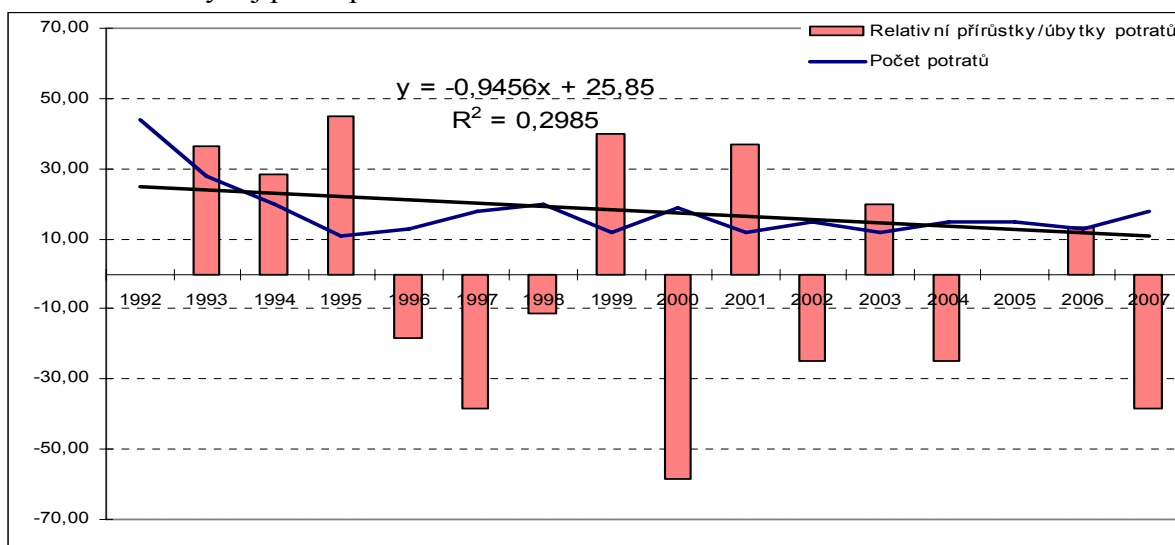
Klesající trend potratů je charakteristický pro celý Středočeský kraj. Pokles počtu potratů lze především přičíst rozšíření antikoncepčních přípravků po roce 1990 a změně hodnot ve společnosti.

Tabulka č. 10.4 – Počty potratů – 1992 až 2007

Období	Potraty	Řetězový index (%)
1992	44	-
1993	28	63,64
1994	20	71,43
1995	11	55,00
1996	13	118,18
1997	18	138,46
1998	20	111,11
1999	12	60,00
2000	19	158,33
2001	12	63,16
2002	15	125,00
2003	12	80,00
2004	15	125,00
2005	15	100,00
2006	13	86,67
2007	18	138,46
Průměr	17,81	99,63
Minimum	11,00	55,00
Maximum	44,00	158,33
Sm. odch.	8,24	33,55

Zdroj: ČSÚ

Graf č. 10.6 – Vývoj počtu potratů v městě Bakov nad Jizerou – 1992 až 2007

11. Prognóza přírůstku (úbytku) obyvatelstva

Prognóza přírůstku (úbytku) obyvatelstva vychází z výpočtů prognózy věkového složení, tj. je založena na prognóze počtu živě narozených dětí pro daný rok s využitím měr plodnosti a počtu zemřelých osob v jednotlivých věkových kategoriích na základě úmrtnostních tabulek pro muže a ženy. Prognóza přírůstku, resp. úbytku obyvatelstva tak, jak je uvedena v tabulce č. 11.1 nebere v úvahu migraci. Migrace zde není zahrnuta, jelikož její vývoj závisí na řadě faktorů, které lze v čase považovat za proměnlivé a v delším horizontu obtížně prognózova-

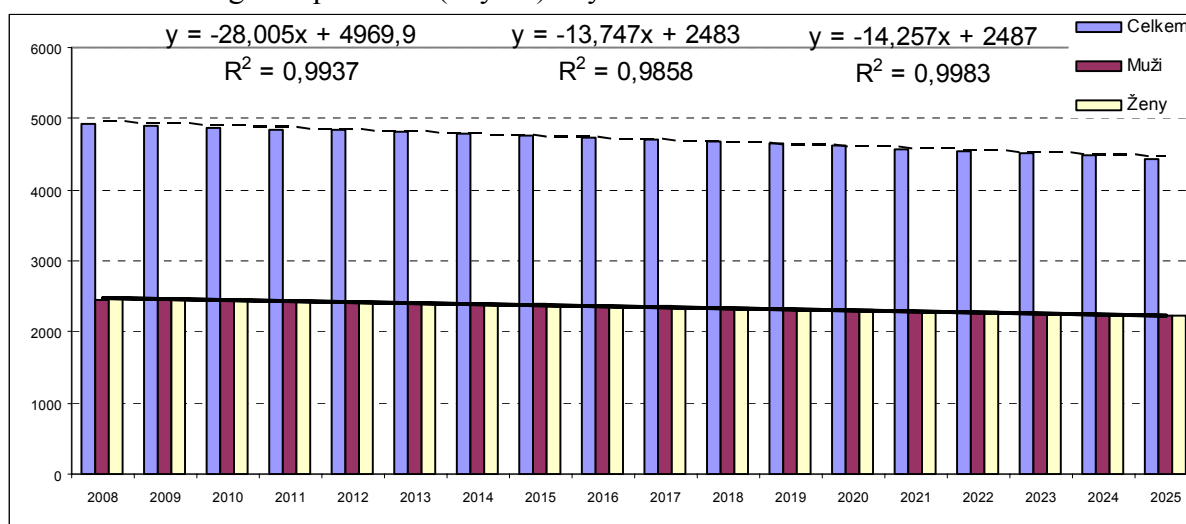
telné. Zahrnutím prognózy migrace by tak mohlo dojít k výraznému zkreslení údajů o pohybu obyvatelstva. Z tohoto důvodu je zde prezentována pouze prognóza přírůstku, resp. úbytku obyvatelstva, která vychází z prognózy přírůstku, resp. úbytku obyvatel přirozenou měnou.

Tabulka č. 11.1 – Prognóza přírůstku (úbytku) obyvatelstva města Bakov nad Jizerou

Rok	Celkem	Muži	Ženy	Řetězový index		
				Celkem	Muži	Ženy
2008	4920	2453	2468	-	-	-
2009	4900	2445	2455	0,9959	0,9969	0,9949
2010	4879	2436	2442	0,9956	0,9965	0,9948
2011	4856	2427	2429	0,9954	0,9962	0,9947
2012	4833	2417	2416	0,9952	0,9958	0,9946
2013	4809	2406	2403	0,9950	0,9955	0,9945
2014	4784	2394	2389	0,9948	0,9952	0,9944
2015	4758	2382	2376	0,9945	0,9948	0,9942
2016	4730	2369	2362	0,9943	0,9945	0,9942
2017	4703	2355	2348	0,9941	0,9942	0,9940
2018	4674	2340	2333	0,9939	0,9938	0,9939
2019	4644	2325	2319	0,9937	0,9935	0,9938
2020	4613	2309	2304	0,9934	0,9932	0,9936
2021	4581	2293	2289	0,9931	0,9928	0,9934
2022	4549	2275	2273	0,9929	0,9925	0,9932
2023	4515	2257	2257	0,9925	0,9921	0,9929
2024	4480	2239	2241	0,9922	0,9918	0,9927
2025	4443	2220	2224	0,9919	0,9915	0,9924

Zdroj: vlastní výpočty

Graf č. 11.1 – Prognóza přírůstku (úbytku) obyvatelstva města Bakov nad Jizerou

Tabulka č. 11.1 obsahuje údaje o vývoji počtu obyvatel celkem a v členění na muže a ženy v období 2008 až 2025. V tabulce jsou dále obsaženy řetězové indexy těchto údajů. Z řetězových indexů je patrné, že vývoj počtu obyvatel má klesající tendenci. V období 2008 až 2025 tak podle prognózy dochází k úbytku obyvatelstva Bakova nad Jizerou. Tento pokles je názorně vidět v grafu č. 11.1. V grafu je prognóza vývoje celkového počtu obyvatelstva proložena lineární trendovou funkcí, ze které plyne, že na každý rok prognostického horizontu

připadá úbytek obyvatelstva ve výši 28 lidí. Z tabulky, resp. grafu je dále zřejmé, že na poklesu se podílejí obě pohlaví přibližně rovnocenně (muži -13,74 a ženy -14,25). Mezi roky 2007 až 2025 tak klesne počet obyvatel ze 4 939 na 4 443, tj. o 496 obyvatel. Tento pokles nezohledňuje migraci, která může konečnou velikost celkového počtu obyvatel Bakova nad Jizerou ovlivnit oběma směry.

12. Vzdělanost obyvatelstva

Tabulka č. 12.1 – Obyvatelstvo podle stupně vzdělání v Bakově nad Jizerou

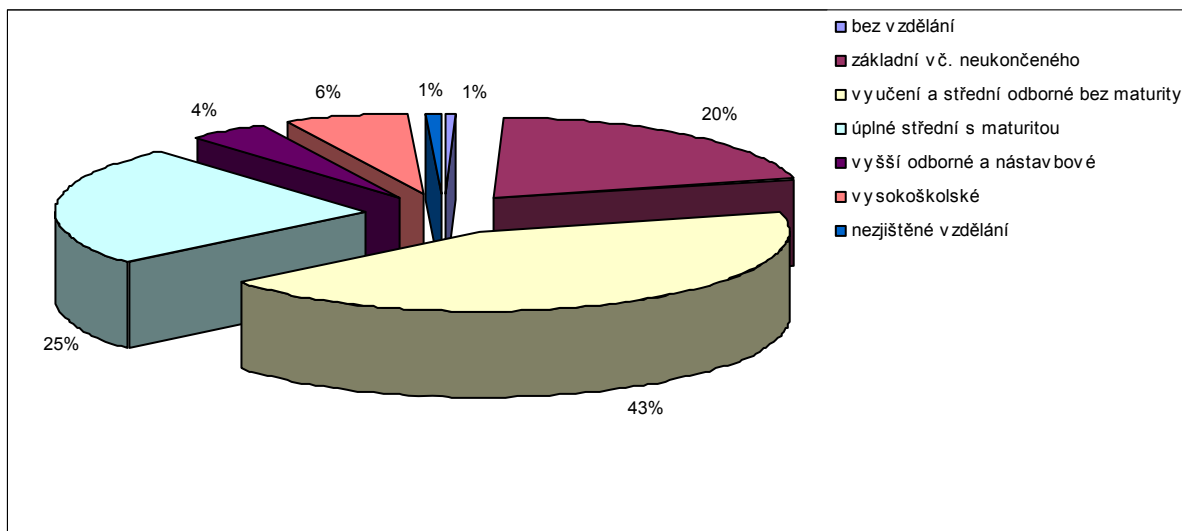
SLDB 2001		Počet	v %
Obyvatelstvo ve věku 15 a více let		3821	100
v tom podle stupně vzdělání	bez vzdělání	20	0,52
	základní vč. neukončeného	782	20,47
	vyučení a střední odborné bez maturity	1639	42,89
	úplné střední s maturitou	944	24,71
	vyšší odborné a nástavbové	165	4,32
	vysokoškolské	237	6,20
	nezjištěné vzdělání	34	0,89

Zdroj: ČSÚ

Údaje o vzdělanosti obyvatel Bakova nad Jizerou ze Sčítání lidu, domů a bytů z roku 2001 jsou zaneseny v tabulce č. 12.1. Z tabulky a názorně také z grafu č. 12.1 je zřejmé, že ve struktuře vzdělání největší část zaujímají občané vyučení a se středním odborným vzděláním bez maturity, celkově 42,89 %. Druhou nejpočetnější skupinou s úrovní 24,71 % tvoří občané s úplným středním vzděláním s maturitou. Celých 20,47 % obyvatel má pouze základní nebo dokonce nedokončené základní vzdělání. Vysokoškolsky je vzděláno 6,20 % občanů a 4,32 % obyvatel má vyšší odborné a nástavbové vzdělání.

Při hodnocení struktury vzdělání v Bakově nad Jizerou se lze pozastavit nad vysokým zastoupením obyvatel se základním nebo nedokončeným vzděláním a na druhé straně nízkým počtem vysokoškolsky vzdělaných občanů. Tato charakteristika je však typická pro celou Českou republiku (viz následující analýza) a představuje základní rozdíl mezi vzdělanostní strukturou České republiky a států EU. Poměry se však významně liší v různých věkových kategoriích a v posledních letech nastává obecný trend růstu vysokoškolsky vzdělaných obyvatel, který je generován významně rostoucí nabídkou vysokoškolského vzdělání v ČR na jedné straně a obecně vysokou společenskou poptávkou po něm na straně druhé.

Graf č. 12.1 – Struktura vzdělání v městě Bakov nad Jizerou

Tabulka č. 12.2 – Vzdělání obyvatel podle okresů Středočeského kraje

SLDB 2001	Obyvatelstvo ve věku 15 a více let	z toho nejvyšší ukončené vzdělání (%)					
		základní a neukončené	vyučení a stří. odb. bez maturity	úplné střední s maturitou	vyšší odborné a nástavbové	vysokoškolské	nezjištěné vzdělání
Česká republika	8 575 198	23,0	38,0	24,9	3,5	8,9	1,7
Středočeský kraj	943 364	23,1	41,8	22,9	3,3	7,0	1,9
Benešov	78 291	24,6	41,7	22,8	3,2	6,2	1,5
Beroun	63 758	23,0	43,1	23,3	2,9	6,0	1,7
Kladno	126 393	24,3	40,3	23,0	3,5	6,9	2,0
Kolín	81 008	23,7	41,9	23,0	3,2	6,1	2,1
Kutná Hora	61 758	23,7	41,9	23,2	3,1	6,4	1,7
Mělník	79 065	23,6	43,1	21,5	3,2	6,2	2,4
Mladá Boleslav	96 020	22,9	42,6	22,9	3,5	6,4	1,7
Nymburk	70 979	22,8	42,8	22,5	3,8	6,6	1,5
Praha-východ	80 979	19,7	41,6	24,0	3,7	9,5	1,5
Praha-západ	69 533	20,0	40,4	23,1	3,5	11,2	1,8
Příbram	90 168	23,7	41,5	23,4	3,2	6,7	1,5
Rakovník	45 412	25,5	42,2	21,7	3,0	5,8	1,8

Zdroj: ČSÚ

Úroveň vzdělanosti obyvatel města Bakov nad Jizerou lze s využitím tabulky č. 12.2 srovnat se vzdělaností obyvatel okresu Mladá Boleslav, s ostatními okresy Středočeského kraje, s celkovou úrovní vzdělanosti ve Středočeském kraji a v celé České republice.

Struktura vzdělanosti obyvatel Bakova nad Jizerou a okresu Mladá Boleslav se liší jen velmi málo. V Bakově nad Jizerou žije více lidí s úplným středním vzděláním s maturitou. Naopak méně jsou zastoupeny skupiny občanů, kteří mají základní nebo nedokončené vzdělání. Rozdíly jsou však jen velmi malé.

Srovnáním struktur vzdělanosti v tabulce č. 12.2 lze dojít k závěru, že vzdělání obyvatel v jednotlivých okresech Středočeského kraje, ve Středočeském kraji a v celé České republice

se liší jen velmi málo. Při srovnání vzdělanostní struktury Bakova nad Jizerou se Středočeským krajem lze dojít ke stejnému závěru jako při srovnání s okresem Mladá Boleslav. Při porovnání úrovně vzdělanosti v celé České republice lze identifikovat největší rozdíl u kategorie vysokoškolsky vzdělaných osob a vyučených, resp. se středním odborným vzdělání bez maturity. V městě Bakov nad Jizerou je zastoupeno více občanů v kategorii vyučených, resp. se středním odborným vzděláním bez maturity a naopak méně v kategorii vysokoškolsky vzdělaných obyvatel. Celkově lze však říci, že úroveň vzdělání v Bakově nad Jizerou je průměrná.

13. Ekonomická aktivita obyvatel

Ekonomická situace města, resp. regionu významně determinuje vývoj počtu obyvatelstva a jeho věkovou strukturu. Příznivé ekonomické prostředí generující řadu podnikatelských příležitostí, přítomnost středních a velkých podniků, funkční průmyslové parky či geografická blízkost významného ekonomického centra a s tím související dostatek pracovních míst jsou základní determinanty ovlivňující ekonomickou a sociální situaci obyvatel. Ekonomická a sociální situace je potom jedním ze základních faktorů určujících migraci obyvatel, ale zároveň působí i na vývoj porodnosti. S tím souvisí i věková struktura města. Obecně lze uvést, že příznivá ekonomická a sociální situace obyvatel působí proti odlivu mladých lidí z obce, a tím udržuje její životaschopnost, resp. reprodukční potenciál.

V souvislosti s ekonomickou a sociální situací obyvatel nelze zúžit pohled pouze na ekonomické a sociální charakteristiky města. Ekonomiku lze v systémovém pojetí chápat jako množinu prvků a vzájemných vazeb mezi nimi. Prvky jsou na první rozlišovací úrovni jednotlivé ekonomické subjekty a vazbami jsou vzájemné input-output vztahy. Při větší rozlišovací úrovni a při zaměření se pouze na firmy a obyvatelstvo lze ze systémového pojetí na ekonomiku pohlížet jako na množinu firem působících v různých odvětvích, mezi nimiž jsou vzájemné input-output vztahy a jež pro zajištění produkce statků a služeb poptávají (či vlastní) výrobní faktory, mezi nimiž je i určité množství práce. Firmy jsou v rámci daného území určitým způsobem rozmístěny. Právě toto prostorové uspořádání podnikatelského sektoru určuje ekonomickou otevřenost města, resp. vzájemné propojení města a okolí (regionu) ekonomickými vazbami.

Ekonomickou situaci města zásadním způsobem ovlivňuje úroveň regionální ekonomiky, popř. ekonomiky regionu(ů) jemu blízkých. Vzájemné působení města a jeho okolí, popř. regionů může mít jak pozitivní, tak negativní vliv na vývoj ekonomické situace. V případě negativního vlivu lze hovořit o tzv. erozivních efektech, kdy ekonomický růst v jednom regionu ekonomiky nepříznivě působí na růst v jiných regionech. Tyto efekty se pak projevují především v přesunu výrobních faktorů (práce a kapitálu) z pomaleji rostoucích do rychleji rostoucích regionů. Vznik erozivních efektů lze přisuzovat ztrátám efektivnosti výroby v důsledku geografické koncentrace aktivit. Model kumulativní kauzality aplikovaný na regi-

onální ekonomický růst tvrdí, že pokud růst v jedné oblasti předhoní růst v sousedních regionech, nastane působení erozivních efektů, které ještě více posílí počáteční výhodu a dále prohloubí mezeru mezi regionálními tempy růstu. To je spojeno s tzv. úsporami z aglomerace. Úspory z aglomerace představují úspory nákladů při provozování ekonomické činnosti, které pramení ze skutečnosti, že podniky, resp. výrobní aktivity se prostorově nacházejí blízko sebe. Úspory z aglomerace jsou formou tzv. vnějších úspor, kdy aktivity jedné firmy pozitivně působí na firmy jiné.⁶

V následující analýze bude pozornost věnována ekonomické aktivitě obyvatel, dále pak nabídce volných pracovních míst, úrovni mezd a nezaměstnanosti v městě Bakov nad Jizerou a jeho okolí (vzhledem k ekonomické propojenosti). Analýza tak umožní nahlédnout na ekonomickou situaci obyvatel města a zčásti na ekonomickou propojenost města s jeho okolím. Z těchto charakteristik tak bude možné usuzovat na budoucí vývoj obyvatelstva v Bakově nad Jizerou.

Tabulka č. 13.1 – Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity (SLDB 2001)

Obyvatelstvo celkem	4 544	%
Ekonomicky aktivní celkem	2 397	52,8
zaměstnaní	2 318	97
v tom		
z toho pracující důchodci	52	2,2
ženy na mateřské dovolené	28	1,2
nezaměstnaní	79	3
Ekonomicky neaktivní celkem	2 131	46,9
z toho nepracující důchodci	1 032	48,4
žáci, studenti, učni	749	35,1
Osoby s nezjištěnou ekonomickou aktivitou	16	0,4

Zdroj: ČSÚ

Ekonomická aktivita obyvatel města je zanesena v tabulce č. 13.1. Tabulka uvádí rozčlenění obyvatelstva podle ekonomické aktivity dle údajů ze Sčítání lidu, domů a bytů z roku 2001. Z tabulky je patrné, že z celkového počtu 4 544 obyvatel je 2 397 ekonomicky aktivních a 2 131 ekonomicky neaktivních. U 16 osob nebyla ekonomická aktivita zjištěna. Ekonomicky aktivní obyvatelé tvoří z celkového počtu obyvatel 52,8 %. 97 % ekonomicky aktivních obyvatel pracuje, z toho je 2,2 % pracujících důchodců a 1,2 % žen na mateřské dovolené. 3 % ekonomicky aktivních obyvatel je nezaměstnaných. Z ekonomicky neaktivních je 48,4 % nepracujících důchodců a 35,1 % žáků, studentů a učňů.

Z tabulky plyne, že ekonomická aktivita obyvatel je determinována spolu s ekonomickými charakteristikami obce, resp. regionu, které přímo působí na strukturu ekonomicky aktivních obyvatel, také věkovou strukturou obyvatel, která určuje poměr ekonomicky aktivních a neaktivních obyvatel. Jak již bylo výše uvedeno, ekonomické charakteristiky obce, resp. regionu jsou v delším období jedním z determinantů vývoje obyvatelstva a tedy i jeho věkové struktury, vedle v předchozích kapitolách popsaných faktorů.

⁶ viz Pearce D.W.: Macmillanův slovník moderní ekonomie, Victoria Publishing, Praha, 1992

Tabulka č. 13.2 uvádí ekonomickou aktivitu obyvatel podle odvětví dle Sčítání lidu, domů a bytů z let 1991 a 2001. Z tabulky je patrné, že 1,42 % obyvatel pracuje v zemědělství, lesnictví a rybolovu, což je pokles o 10,21 % ve struktuře oproti úrovni v roce 1991. V průmyslu bylo v roce 2001 zaměstnáno 45,31 % ve srovnání s 46,17 % v roce 1991. Zbylé kategorie nebudou přímo srovnávány, jelikož se jejich obsah významně liší. Srovnání je však možné při rozčlenění kategorií na primární, sekundární a terciární sektor, popř. kvarterní sektor. Do primárního sektoru lze řadit zemědělství, lesnictví a rybolov. Pokles zaměstnanosti v primárním sektoru souvisí s ekonomickými změnami v celé České republice v průběhu devadesátých let. Zemědělství zmenšovalo svůj rozměr v absolutním vyjádření z důvodu nadbytečných kapacit vzhledem k úrovni poptávky. S rozvojem ekonomiky v transformačním a potransformačním období se snižoval relativní podíl zemědělství na tvorbě HDP a s tím i jeho společenská významnost.

Podíl zemědělství na ekonomickém výstupu, stejně jako podíl zaměstnaných v zemědělství, lze pak považovat za jeden z ukazatelů rozvinutosti ekonomiky.

Tabulka č. 13. 2 – Ekonomická aktivita obyvatelstva podle odvětví

SLDB 1991		%	SLDB 2001		%
Obyvatelstvo celkem	4369		Obyvatelstvo celkem	4 544	
Ekonomicky aktivní celkem	2192	100	Ekonomicky aktivní celkem	2397	100
Zemědělství, lesní a vodní hospodářství	255	11,63	Zemědělství, lesnictví a rybolov	34	1,42
Průmysl	1012	46,17	Průmysl	1086	45,31
Stavebnictví	107	4,88	Stavebnictví	129	5,38
Obchod aj. výr. činnosti	216	9,85	Obchod, opravy motor. vozidel a spotřeb. zboží	196	8,18
Byt.hosp., komunál.slужby	112	5,11	Pohostinství a ubytování	53	2,21
Doprava a spoje	153	6,98	Doprava, pošty a telekomunikace	174	7,26
Věda, výzkum a vývoj	2	0,09	Peněžnictví a pojišťovnictví	35	1,46
Školství, kultura a zdravotnictví	181	8,26	Činnosti v oblasti nemovitostí, služby pro podniky, výzkum	85	3,55
Ostatní nevýrobní činnosti	116	5,29	Veřejná správa, obrana, povinné sociální zabezpečení	103	4,30
Bez udání odvětví	38	1,73	Školství, zdravotnictví, veterinární a sociální činnosti	211	8,80
			Ostatní veřejné a osobní služby	93	3,88
			Nezjištěné odvětví	198	8,26

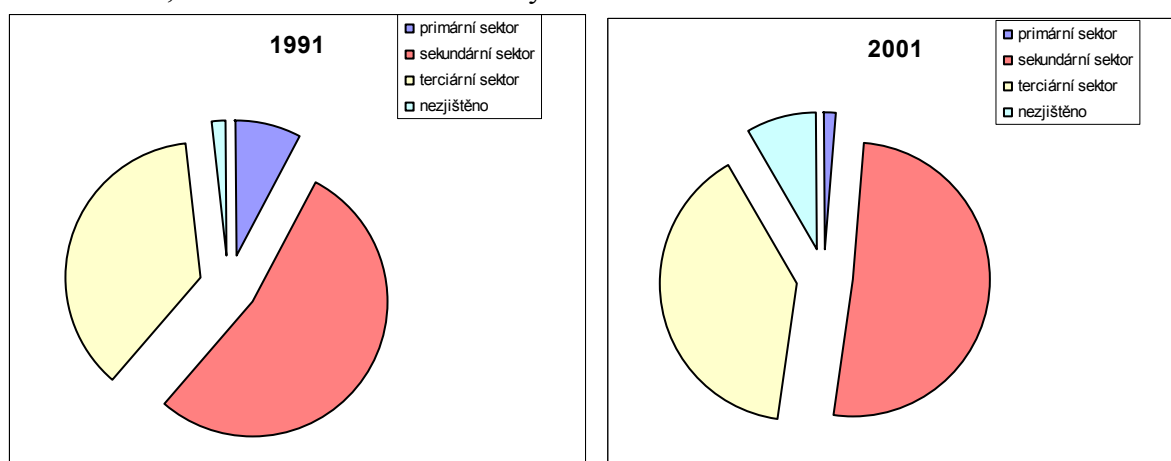
Zdroj: ČSÚ

Sekundární sektor, jenž je tvořen průmyslem a stavebnictvím, nezaznamenal významných změn ve struktuře zaměstnanosti mezi roky 1991 a 2001. V roce 1991 bylo v sekundárním sektoru zaměstnáno 51,05 % a v roce 2001 50,7 %. I přestože obecně dochází k poklesu zaměstnanosti v sekundárním sektoru ve prospěch sektoru terciárního, příp. kvarterního, což je výsledkem rostoucí ekonomické úrovně, kdy se výrobní sféra stává efektivnější a méně pracovní náročná, v případě Bakova nad Jizerou je podíl zaměstnanosti v sekundárním sektoru ovlivněn blízkostí významného průmyslového centra v Mladé Boleslavi. S rostoucí ekonomickou úrovní se zvyšuje kupní síla obyvatelstva a narůstá tedy na významu sektor terciární, popřípadě kvarterní. Terciární sektor, tj. sektor služeb zaměstnává přibližně 39,6 % ekonomicky aktivních obyvatel města oproti 35,6 % v roce 1991. Z 39,6 % připadá část na sektor

kvarterní, ale vzhledem k vyšší agregaci některých položek nelze podíl kvarterního sektoru přesně určit. Kvarterní sektor obsahuje vědu, výzkum a školství. Podíl tohoto sektoru ve vyspělých ekonomikách narůstá. Tento trend je spojen s růstem důležitosti znalostí a informací v ekonomice, proto se také v této souvislosti hovoří o znalostní ekonomice.

Struktura ekonomické aktivity obyvatelstva v členění na primární, sekundární a terciární sektor v letech 1991 a 2001 je znázorněna v grafech č. 13.1 a,b. Z grafů je patrný přesun mezi sektory, který nastal v rozmezí let 1991 a 2001, tj. v období, kdy česká ekonomika přecházela z centrálně plánované ekonomiky na ekonomiku tržní.

Graf č. 13.1a,b – Ekonomická aktivita obyvatel dle sektorů

Bilance dojížděky za prací dle Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2001 je zanesena v tabulce č. 13.3. Z bilance dojížděky je patrné, že z celkového počtu 2 308 zaměstnaných osob za prací vyjíždí 1 571. Naopak do Bakova nad Jizerou za prací dojíždí 769 osob. Saldo dojížděky je tedy záporné ve výši 738 osob. Z toho plyne, že v Bakově nad Jizerou je obsazeno celkem 1 506 pracovních míst.

Tabulka č. 13.3 – Bilance dojížděky za prací (SLDB 2001)

	Zaměstnané osoby	Dojíždějící		Vyjíždějící		Saldo dojížděky		Obsazená pracovní místa	
		celkem	z toho denně	celkem	z toho denně	celkem	z toho denně	celkem	na 1000 zaměstnaných
Bakov nad Jizerou	2 308	769	695	1 571	1 433	-802	-738	1 506	653

Zdroj: ČSÚ

Při zaměření se na vyjíždějící osoby lze vyjížděku hodnotit podle pohlaví a věku vyjíždějících osob a směru vyjížděky.

Tabulka č. 13. 4 – Vyjíždějící za prací podle pohlaví a věku (SLDB 2001)

	Vyjíždějící z obce celkem	v tom		v tom ve věku						
		muži	ženy	15 - 24	25 - 29	30 - 39	40 - 49	50 - 59	60 a více	nezjištěno
Bakov nad Jizerou	1571	965	606	245	243	362	401	296	24	-

Zdroj: ČSÚ

Tabulka č. 13.4 uvádí počty vyjíždějících osob v členění podle pohlaví a věku. Z celkového počtu 1 571 vyjíždějících osob tvoří 61,4 % muži a 38,6 % ženy. Nejvíce vyjíždějících osob je z věkových kategorií 30 – 39 let a 40 – 49 let, ale též z kategorie 25 – 29 vzhledem k délce jejího intervalu, naopak nejméně vyjíždí osoby starší 60 let. Nízké zastoupení kategorie 60 a více let souvisí s odchody do důchodu. Počty vyjíždějících za prací v intervalu 15 až 24 let jsou dále ovlivněny tím, že velká část osob z této kategorie studuje.

Tabulka č. 13.5 – Vyjíždějící a hlavní směr vyjížděky podle obcí (SLDB 2001)

Obec vyjížděky, obec dojížděky	Zaměstnané osoby vyjíždějící do zaměstnání			Žáci, studenti, učni			Vyjíždějící úhrnem
	Celkem	Muži	Ženy	celkem	z toho ve věku 6-14 let	vyjíždějící denně	
Bakov nad Jizerou obec dojížděky:							
Mladá Boleslav	987	621	366	164	36	161	1151
Bělá pod Bezdězem	95	52	43	2	2	2	97
Kněžmost	28	20	8	-	-	-	28
Kosmonosy	71	36	35	7	7	7	78
Mnichovo Hradiště	142	74	68	55	21	54	197
Plazy	11	10	1	-	-	-	11
Řepov	29	15	14	-	-	-	29
vyjíždí v rámci okresu celkem	1436	875	561	240	67	235	1676
Hl.m. Praha	58	39	19	28	1	13	86
Turnov	18	11	7	7	-	6	25
vyjíždí do jiných okresů celkem	133	89	44	85	6	33	218
vyjíždí do zahraničí	2	1	1	2	-	-	4

Zdroj: ČSÚ

Hlavní směr vyjížděky lze hodnotit s využitím tabulky č. 13.5. Okresní město Mladá Boleslav je hlavním směrem vyjížděky za prací pro obyvatele města Bakov nad Jizerou. Z celkového počtu 1 571 vyjíždějících osob pracuje v Mladé Boleslavě 987. Tabulka dále uvádí další obce dojížděky v rámci okresu Mladá Boleslav i mimo něj. Celkový počet žáků, studentů a učňů vyjíždějících z Bakova nad Jizerou je 327. Nejvíce žáků, studentů a učňů opět dojíždí do Mladé Boleslavě.

Tabulka č. 13.6 – Dojížděka za prací podle pohlaví a věku (SLDB 2001)

	Dojíždějící do obce celkem	v tom		z toho ve věku						
		muži	ženy	15 - 24	25 - 29	30 - 39	40 - 49	50 - 59	60 a více	nezjištěno
Bakov nad Jizerou	769	378	391	145	133	139	221	124	7	-

Zdroj: ČSÚ

Tabulka č. 13.6 uvádí údaje o dojížděci za prací do Bakova nad Jizerou v členění podle pohlaví a věku. Z tabulky je patrné, že z celkového počtu 769 dojíždějících je 378 mužů, tj. 49,15 %. Nejvíce dojíždějících pochází z věkových kategorií 25 – 29, 30 – 39 a 40 - 49 let a nejméně z kategorie 60 a více let. Toto zastoupení je shodné s vyjížděkou osob a má i stejné vysvětlení. Z tabulky č. 13.7 lze dále vyčíst, že nejvíce osob dojíždí do Bakova nad Jizerou z Mnichova Hradiště, Mladé Boleslavi a Bělé pod Bezdězem. Z celkového počtu dojíždějících žáků dojíždí do Bakova nad Jizerou nejvíce z Nové Vsi u Bakova, a to 28 žáků z celkového počtu 55 žáků.

Tabulka č. 13.7 – Obyvatelstvo dojíždějící podle obce vyjížděky (SLDB 2001)

Obec dojížděky, obec vyjížděky	Zaměstnané osoby vyjíždějící do zaměstnání			Žáci, studenti, učni			Vyjíždějící úhrnem
	Celkem	Muži	Ženy	celkem	z toho ve věku 6-14 let	vyjíždějící denně	
Bakov nad Jizerou obec vyjížděky:							
Mladá Boleslav	108	52	56	4	2	4	112
Bělá pod Bezdězem	78	22	56	-	-	-	78
Klášter Hradiště nad Jizerou	12	5	7	2	2	2	14
Kněžmost	30	11	19	-	-	-	30
Kosmonosy	11	5	6	2	1	2	13
Mnichovo Hradiště	182	63	119	3	3	3	185
Nová Ves u Bakova	21	12	9	28	24	27	49
Plužná	11	3	8	-	-	-	11
dojíždí v rámci okresu celkem	561	224	337	55	45	54	616
Hrádek nad Nisou	47	34	13	-	-	-	47
Lázně Bělohrad	26	24	2	-	-	-	26
dojíždí z jiných okresů celkem	208	154	54	-	-	-	208

Zdroj: ČSÚ

Strukturu ekonomiky města Bakov nad Jizerou lze dále hodnotit podle počtů podnikatelských subjektů v jednotlivých oborech činnosti. Z tabulky č. 13.8 vyplývá, že z celkového počtu 956 se nejvíce podnikatelských subjektů věnuje obchodu, prodeji a opravě motorových vozidel a spotřebního zboží a pohostinství, celkem 317 subjektů. Dále jsou to ostatní obchodní služby (183 subjektů), průmysl (131 subjektů), stavebnictví (130 subjektů) a ostatní veřejné, sociální a osobní služby (103 subjektů). Z tabulky plyne, že 3,24 % podnikatelských subjektů provozuje svou činnost v primárním sektoru, 27,3 % v sekundárním sektoru a 69,46 % v sektoru terciárním. Uvedená podnikatelská struktura a výše analyzovaná ekonomická aktivita obyvatel tak značí především na průmyslový a obslužný charakter ekonomiky města Bakov nad Jizerou. Tabulka dále obsahuje členění subjektů podle právní formy. V tomto členění

převládají podnikatelé-fyzické osoby. Z celkového počtu 701 podnikatelů však může být mnoho tzv. „mrtvých živností“.

Tabulka č. 13.8 – Podnikatelské subjekty dle oboru činnosti a právní formy

Hospodářská činnost (k 31.12.2007)	Počet	%
Počet podnikatelských subjektů celkem	956	100
Zemědělství, lesnictví, rybolov	31	3,24
Průmysl	131	13,70
Stavebnictví	130	13,60
Doprava a spoje	38	3,97
Obchod, prodej a opravy motorových vozidel a spotřebního zboží a pohostinství	317	33,16
Ostatní obchodní služby	183	19,14
Veřejná správa, obrana, povinné sociální pojištění	3	0,31
Školství a zdravotnictví	20	2,09
Ostatní veřejné, sociální a osobní služby	103	10,77
Členění dle právní formy:		
Státní organizace	2	0,21
Akciové společnosti	2	0,21
Obchodní společnosti	76	7,95
Družstevní organizace	2	0,21
Peněžní organizace	0	0,00
Podnikatelé-fyzické osoby	701	73,33
Samostatně hospodařící rolníci	8	0,84
Svobodná povolání	35	3,66
Zemědělství podnikatelé - fyzické osoby	2	0,21
Ostatní právní formy	128	13,39

Zdroj: ČSÚ

Vzájemná propojenost prvků ekonomického systému překračující hranice města, ale takéž okresu Mladá Boleslav, si vyžaduje na tomto místě uvést vybrané ukazatele okresu Mladá Boleslav, aby provedená analýza byla úplná a dalo se na jejich výsledcích stavět v následujících kapitolách.

Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance vzrostla mezi lety 2000 až 2005 z 16 171 na 21 191, tj. o 31 %. Registrovaná míra nezaměstnanosti se v uvedeném období pohybovala mezi 3,08 až 5,16 %. Zaměstnanost, resp. její úroveň je v rámci okresu především determinována vývojem ekonomické aktivity podnikatelských subjektů a úrovní investic. Vývoj tržeb v průmyslu a ve stavebnictví měl v období 2000 až 2003 rostoucí trend. Z příznivého vývoje vybraných ukazatelů lze usuzovat, že výkonnost podniků v okresu Mladá Boleslav by měla být i v budoucnu dobrá, což by mělo pozitivní vliv na ostatní sociálně-ekonomické charakteristiky okresu Mladá Boleslav.

Tabulka č. 13.10 uvádí ekonomickou aktivitu obyvatel okresu Mladá Boleslav a ekonomicky aktivní podle odvětví. Tabulka tak dotváří celkový obraz o charakteru ekonomické aktivity v okresu Mladá Boleslav.

Tabulka č. 13.9 – Vybrané ukazatele okresu Mladá Boleslav

	Měsíční jednotka	Mladá Boleslav						
		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
PRÁCE¹⁾								
Průměrný evidenční počet zaměstnanců	fyz. osoby	46 940	50 639	50 816	51 475	50 976	54 587	-
Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance	Kč	16 171	16 799	17 677	18 872	20 133	21 191	-
Nezaměstnanost (k 31. 12.)²⁾								
Uchazeči o zaměstnání	osoby	1 855	2 350	2 710	3 147	3 047	2 719	2 370
Volná pracovní místa celkem	místa	1 009	1 566	650	648	798	836	1 911
Registr. míra nezaměstnanosti	%	3,17	3,96	4,64	5,16	4,41	3,75	3,08
ORGANIZAČNÍ STRUKTURA								
Registrované subjekty (k 31. 12.)		21 502	21 920	22 925	23 945	24 242	25 108	25 499
fyzické osoby celkem		17 806	18 255	18 976	19 298	19 264	19 504	19 610
PRŮMYSL³⁾								
Počet podniků		22	65	69	69	-	-	-
Tržby z průmyslové činnosti	mil.Kč b. c.	150 620	171 233	167 099	171 328	-	-	-
STAVEBNICTVÍ³⁾								
Počet podniků		15	15	19	17	-	-	-
Stavební práce podle dodavatelských smluv	mil.Kč b. c.	866	926	1 146	1 049	-	-	-
Bytová výstavba								
Zahájené byty		346	364	927	655	440	801	567
Rozestavěné byty (k 31. 12.)		1 676	1 755	2 308	2 030	2 153	2 381	2 668
Dokončené byty		255	272	374	933	317	573	280

Zdroj: ČSÚ

Poznámka: ¹⁾ bez podniků do 20 zaměstnanců, podle sídla podniku; ²⁾ evidovaná nezaměstnanost podle údajů úřadů práce;³⁾ podniky s 20 a více zaměstnanci se sídlem v okrese;

Tabulka č. 13.10 – Ekonomická aktivita obyvatel okresu Mladá Boleslav

Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity - okres Mladá Boleslav		%		Ekonomicky aktivní podle odvětví		%	
Obyvatelstvo celkem		114325		Obyvatelstvo celkem		114325	
Ekonomicky aktivní celkem		61621	100	Ekonomicky aktivní celkem		61621	100
v tom: N o o	zaměstnaní	59201	96,07	zemědělství, lesnictví, rybolov		2504	4,06
	pracující důchodci	2172	3,52	průmysl		27115	44,00
	osoby na mateřské dovolené	1086	1,76	stavebnictví		3415	5,54
	nezaměstnaní	2420	3,93	obchod, opravy motor. vozidel		5477	8,89
Ekonomicky neaktivní celkem		51984	84,36	doprava, pošty a telekomunikace		3356	5,45
v tom:	nepracující důchodci	23490	38,12	veřejná správa, obrana, soc. zabez.		2762	4,48
	děti, žáci, studenti, učni a ost. záv. os.	19220	31,19	školství, zdravot., veter. a soc. činn.		5551	9,01
Nezjištěná ekonomická aktivita		720	1,17	ostatní		11441	18,57

Zdroj: ČSÚ

14. Nabídka pracovních příležitostí, průměrné mzdy

Nabídka pracovních příležitostí a výše průměrné mzdy je determinována, obecně řečeno, ekonomickou výkonností regionu. Vztah mezi růstem ekonomiky, resp. regionální ekonomiky na jedné straně a nabízeným počtem pracovních příležitostí a růstem průměrných mezd na straně druhé je přímo úměrný. Avšak tento obecný princip neplatí absolutně, je známo, že nová pracovní místa jsou generována až při určité úrovni ekonomického růstu (v průměru se uvádí 2,5 %). Stejně tak růst průměrné mzdy a jeho tempo je určováno mírou růstu ekonomického výstupu. Mzdy rostou rychleji, jestliže se ekonomický růst blíží potenciálnímu růstu, naopak růst mezd je velmi pozvolný nebo mzdy stagnují v situaci, kdy mezera produktu je velká a existuje velké množství nevyužitých, resp. nezaměstnaných faktorů. Počty pracovních míst, resp. jejich vývoj spolu s vývojem průměrné mzdy (za předpokladu jejího nezkrácení) jsou proto vhodnými ukazateli ekonomické situace regionu, potažmo v tomto případě města. Tyto ukazatele navíc slouží jako popisná charakteristika sociální situace obyvatelstva města.

Tabulka č. 14.1 – Počty volných pracovních míst v Bakově nad Jizerou – 2004 až 2007

Bakov nad Jizerou	2004	2005	2006	2007	Průměr	Podíl skupiny na celku (%)				
						2004	2005	2006	2007	Průměr
Celkový počet volných míst.	15	31	36	53	33,75	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Počet volných míst - bez vzdělání	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Počet volných míst - neúplné základní vzdělání	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Počet volných míst - základní vzdělání	1	6	10	3	5,00	6,67	19,35	27,78	5,66	14,86
Počet volných míst - nižší střední vzdělání	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Počet volných míst - nižší střední odborné vzdělání	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Počet volných míst - střední odborné vzdělání- vyučen	12	22	22	44	25,00	80,00	70,97	61,11	83,02	73,77
Počet volných míst - střední nebo střední odborné vzdělání	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Počet volných míst - ÚSV vzdělání	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Počet volných míst - USO vzdělání- vyučení s maturitou	0	2	3	5	2,50	0,00	6,45	8,33	9,43	6,05
Počet volných míst - USO vzdělání s maturitou	1	0	1	0	0,50	6,67	0,00	2,78	0,00	2,36
Počet volných míst - vyšší odborné vzdělání	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Počet volných míst - bakalářské vzdělání	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Počet volných míst - vysokoškolské vzdělání	1	1	0	1	0,75	6,67	3,23	0,00	1,89	2,94
Počet volných míst - doktorské vzdělání	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Počet volných míst - vzdělání neudáno	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Zdroj: ÚP Mladá Boleslav

Vývoj počtu volných pracovních míst v Bakově nad Jizerou v období 2004 až 2007 je uveden v tabulce č. 14.1. Tabulka navíc obsahuje tento vývoj v členění dle požadovaného vzdělání na nabízené pracovní místo a rovněž podíl jednotlivých skupin na celku. Vývoj volných pracovních míst v Bakově nad Jizerou mezi roky 2004 a 2007 měl rostoucí tendenci. Zatímco v roce 2004 bylo k dispozici celkem 15 volných míst, v roce 2007 to již bylo 53 volných míst.

Z hlediska struktury nabízených pracovních míst podle požadavku na vzdělání byla především nabízena místa s požadavkem na střední odborné vzdělání (průměr 25) a na základní vzdělání (v průměru 5 míst).

Při analýze struktury volných pracovních míst v městě Bakov nad Jizerou lze identifikovat, že výše uvedený významný nárůst volných pracovních míst byl determinován zvýšením volných pracovních míst s požadavkem na střední odborné vzdělání - vyučen. Počet volných pracovních míst s požadavkem na střední odborné vzdělání – vyučen vzrostl z 12 nabízených míst v roce 2004 na 44 v roce 2007. S nárůstem volných pracovních míst v posledním roce se podíl této skupiny v celkové struktuře volných pracovních míst v členění dle vzdělání zvýšil na 83 %. V průměru tomu pak bylo 73,77 %. Druhou nejpočetnější kategorií, dle průměrného počtu nabízených volných pracovních míst za období 2004 až 2007, byla skupina s požadavkem na základní vzdělání. Ve struktuře volných pracovních míst zaujímala tato kategorie největší zastoupení v roce 2006, kdy bylo nabízeno 10 pracovních míst. Ostatní kategorie jsou zastoupeny ve sledovaném období jen velmi málo. Lze tak říci, že ve struktuře volných pracovních míst převládají místa s požadavkem na nižší kvalifikaci uchazečů, tj. jedná se zejména o dělnické a pomocné kategorie.

Tabulka č. 14.2 – Počty volných pracovních míst v okrese Mladá Boleslav – 2004 až 2007

Okres Mladá Boleslav	2004	2005	2006	2007	Průměr	Podíl skupiny na celku (%)				
						2004	2005	2006	2007	Průměr
Celkový počet volných míst	799	836	1911	3855	1850,25	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Počet volných míst - bez vzdělání	0	0	242	469	177,75	0,00	0,00	12,66	12,17	6,21
Počet volných míst - neúplné základní vzdělání	0	0	10	10	5,00	0,00	0,00	0,52	0,26	0,20
Počet volných míst - základní vzdělání	267	164	359	858	412,00	33,42	19,62	18,79	22,26	23,52
Počet volných míst - nižší střední vzdělání	0	0	0	2	0,50	0,00	0,00	0,00	0,05	0,01
Počet volných míst - nižší střední odborné vzdělání	0	0	1	0	0,25	0,00	0,00	0,05	0,00	0,01
Počet volných míst - střední odborné vzdělání- vyučen	367	520	1026	2013	981,50	45,93	62,20	53,69	52,22	53,51
Počet volných míst - střední nebo střední odborné vzdělání	9	16	10	67	25,50	1,13	1,91	0,52	1,74	1,33
Počet volných míst - ÚSV vzdělání	33	17	25	94	42,25	4,13	2,03	1,31	2,44	2,48
Počet volných míst - USO vzdělání- vyučení s maturitou	27	28	28	71	38,50	3,38	3,35	1,47	1,84	2,51
Počet volných míst - USO vzdělání s maturitou	50	40	128	189	101,75	6,26	4,78	6,70	4,90	5,66
Počet volných míst - vyšší odborné vzdělání	1	3	5	16	6,25	0,13	0,36	0,26	0,42	0,29
Počet volných míst - bakalářské vzdělání	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Počet volných míst - vysokoškolské vzdělání	45	48	77	66	59,00	5,63	5,74	4,03	1,71	4,28
Počet volných míst - doktorské vzdělání	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Počet volných míst - vzdělání neudáno	0	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Zdroj: ÚP Mladá Boleslav

Vzhledem k vzájemné ekonomické propojenosti města a okolí je z hlediska komplexnosti analýzy žádoucí uvést údaje o počtech volných pracovních míst v okrese Mladá Boleslav. Vývoj celkového počtu volných pracovních míst v okrese Mladá Boleslav je obdobný s vývojem v Bakově nad Jizerou. Celkový počet volných pracovních míst mezi roky 2004 a 2007 taktéž rostl. Zatímco mezi roky 2004 a 2005 se zvýšil počet volných pracovních míst o nece-

lých 5 %, pak nárůst mezi roky 2005 a 2006 byl více než dvojnásobný a mezi roky 2006 a 2007 dvojnásobný. Na rozdíl od Bakova nad Jizerou se na nárůstu počtu volných pracovních nejvíce podílela vedle kategorie s požadavkem na střední odborné vzdělání vyučen rovněž kategorie s požadavkem na základní vzdělání.

Ve struktuře celkového počtu volných pracovních míst v členění podle vzdělání opět převládají pracovní místa s požadavkem na základní vzdělání a střední odborné vzdělání – vyučen. Kategorie s požadavkem na základní vzdělání v průměru zaujímá 23,52 % a kategorie s požadavkem na střední odborné vzdělání – vyučen 53,51 %. Z 5,66 % se na celkovém počtu volných pracovních míst v průměru podílí kategorie s požadavkem na ÚSO vzdělání s maturitou a ze 4,28 % kategorie s požadavkem na vysokoškolské vzdělání. Zastoupení kategorií s požadavkem na ÚSO vzdělání s maturitou a na vysokoškolské vzdělání v celkové struktuře je tedy vyšší než v Bakově nad Jizerou.

Při srovnání tabulek č. 14.1 a 14.2 lze dále zjistit, že město Bakov nad Jizerou se podílí na celkové nabídce volných pracovních míst v průměru 1,82 %. Tento podíl ukazuje, že Bakov nad Jizerou se významně nepodílí na tvorbě nových pracovních míst v regionálním měřítku. Na druhé straně vzhledem k celkovému počtu pracovních míst v městě a počtu dojíždějících za prací je Bakov nad Jizerou místně důležitým ekonomickým a sociálním centrem.

Tabulka č. 14.3 – Průměrná měsíční mzda – okres Mladá Boleslav

Okres Mladá Boleslav	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	Průměr
Průměrná měsíční mzda zaměstnance	13715	15146	16171	16799	17623	18872	20133	21191	17456
Prům.měs.mzda zam. v průmyslu	15607	17373	18773	19193	-	-	-	-	17737
Prům.měs.mzda zam. zemědělství, myslivosti, lesnictví, rybolovu	10394	10434	11408	12521	-	-	-	-	11189
Prům.měs.mzda zam. stavebnictví	12447	12617	13019	13141	-	-	-	-	12806
Prům.měs.mzda zam. obchodu, opr. motor. vozidel a spotř. zboží	10028	11163	13271	12822	-	-	-	-	11821
Prům.měs.mzda zam. pohostinství a ubytování	9569	9526	10953	11032	-	-	-	-	10270
Prům.měs.mzda zam. dopravy, skladování a spojů	11557	12563	13347	14487	-	-	-	-	12989
Prům.měs.mzda zam. peněžnictví a pojišťovnictví	18272	18540	16822	17869	-	-	-	-	17876
Prům.měs.mzda zam. v čin.nemovit.,pron.nem.,služby pro pod..	11713	12050	12428	12151	-	-	-	-	12086
Prům.měs.mzda zam. veřejné správy, obrany, sociál. zabezpeč.	11380	12938	13508	15225	-	-	-	-	13263
Prům.měs.mzda zam. školství	9397	10507	10576	11708	-	-	-	-	10547
Prům.měs.mzda zam. zdravotnictví, veterinární a sociální čin.	10045	11500	11708	13399	-	-	-	-	11663
Prům.měs.mzda zam. ostatních veřejných a sociálních služeb	9506	10591	11954	11713	-	-	-	-	10941

Zdroj: ČSÚ

Průměrná mzda, jako další ukazatel ekonomické a sociální situace obyvatelstva, je z důvodu dostupnosti údajů analyzována na okresní úrovni a úrovni Středočeského kraje. Vzhledem k již popsané propojenosti města a okolí a i přes určitou rigiditu pracovního trhu k jeho

vyrovnávacím schopnostem (a to především uvnitř regionu) však nelze očekávat, že průměrná mzda v městě Bakov nad Jizerou bude statisticky významně odlišná od průměrné mzdy v okrese Mladá Boleslav.

Průměrná měsíční mzda zaměstnance v okrese Mladá Boleslav činila v roce 2005 21 191 Kč (viz tabulka č. 14.3). Ve srovnání s rokem 1998 průměrná mzda vzrostla přibližně o 7 476 Kč. To představuje nárůst o 54,5 % v průběhu 7 let. Meziroční míry růstu byly následující: 1999/1998 10,4 %, 2000/1999 6,8 %, 2001/2000 3,9 %; 2002/2001 4,9 %; 2003/2002 7,1 %, 2004/2003 6,7 % a 2005/2004 5,25 %, což odpovídá průměrné meziroční míře růstu 6,4 % (geometrický průměr). Tuto velikost průměrné meziroční míry růstu lze považovat za dosti vysokou. Vezme-li se v úvahu pravidlo, že ekonomika se zdravě vyvíjí při nižším růstu mezd než je růst ekonomického výstupu (v opačném případě to vede jednak z mikroekonomického pohledu k vyšší nákladovosti na jednotku výstupu a z pohledu makroekonomického k inflačním tlakům) a s vědomím toho, že soukromá sféra ctí výše uvedené pravidlo, je zřejmé, že k tomuto růstu mezd přispěla přítomnost automobilky Škoda Auto, a.s. v regionu, která vykazuje velmi příznivé ekonomické výsledky.

Tabulka č. 14.4 – Mzdy ve Středočeském kraji a jeho okresech v roce 2004

	Mzdové prostředky bez OON celkem		Průměrná měsíční mzda zaměstnance			
	tis. Kč	index 2004/2003	fyzické osoby		přepočtené osoby	
			Kč	index 2004/2003	Kč	index 2004/2003
Kraj celkem	57 357 387	105,2	17 706	106,9	18 225	106,8
v tom okresy:						
Benešov	3 774 565	102,2	15 515	106,0	15 938	105,5
Beroun	4 390 610	114,2	18 376	109,7	18 880	109,6
Kladno	6 514 108	92,8	17 238	103,0	17 697	103,1
Kolín	3 793 584	107,8	16 828	108,1	17 320	108,3
Kutná Hora	2 938 549	100,3	17 002	109,0	17 467	108,6
Mělník	3 318 548	104,0	17 377	106,1	17 915	105,9
Mladá Boleslav	12 327 224	105,7	20 136	106,7	20 490	106,8
Nymburk	3 003 490	108,4	15 595	108,0	16 202	107,8
Praha-východ	6 936 560	108,7	18 692	105,1	19 513	105,0
Praha-západ	4 521 978	113,4	18 869	108,2	19 562	107,9
Příbram	4 029 923	113,9	15 389	110,4	15 824	110,1
Rakovník	1 808 248	89,9	16 040	105,0	16 607	105,3

Zdroj: ČSÚ

Při srovnání průměrných mezd s ostatními okresy Středočeského kraje (viz tabulka č. 14.4) lze říci, že okres Mladá Boleslav s úrovní průměrné mzdy 20 136 Kč, resp. 20 490 Kč na přepočtené osoby v roce 2004 je na 1. místě z 12 okresů Středočeského kraje. Tato významně vyšší úroveň průměrné mzdy ve srovnání s ostatními okresy Středočeského kraje je dána právě přítomností automobilky Škoda Auto, a.s. Tato firma je jednou z nejlépe prosperu-

jících firem v ČR a zaměstnává velké množství osob. Navíc v rámci subdodavatelských vztahů generuje další pracovní místa nepřímo. To dokládá skutečnost, že ekonomická a sociální situace města a okolí, resp. regionu je významně determinována dostatkem podnikatelských příležitostí, přítomností středních a velkých firem, funkčními průmyslovými parky či geografickou blízkostí významného ekonomického centra. Nejnižší průměrná mzda je potom v okresech Příbram, Benešov a Nymburk, kde nepřekračuje úroveň 16 000 Kč (fyzické osoby).

Ze srovnání je patrné, že sociální situace obyvatel okresu Mladá Boleslav a tedy i města Bakov nad Jizerou (za platnosti výše uvedeného předpokladu) je podle výše průměrné mzdy v rámci Středočeského kraje nadprůměrná.

Velikost průměrné mzdy jako ukazatel celkové sociální situace obyvatel však může být mnohdy zavádějící, a to v závislosti na rozdělení této veličiny. Výše průměrné mzdy se dále liší nejen v prostoru, ale též v rámci odvětví a zaměstnaneckých tříd. Srovnání úrovně platů dle hlavních zaměstnaneckých tříd obsahuje tabulka č. 14.5 a graf č. 14.3.

Hrubá měsíční mzda se významně liší jak mezi jednotlivými hlavními třídami zaměstnání, tak v rámci nich. Průměr (aritmetický) jako jedna z měr poloh však v tomto případě není dostačující popisnou charakteristikou pro toto srovnání. V tabulce jsou proto dále využity statistiky medián, 1. decil, 1. kvartil, 3. kvartil a 9. decil.

Tabulka č. 14.5 – Hrubá měsíční mzda podle hlavních tříd zaměstnání – Středočeský kraj

Hlavní třída zaměstnání KZAM - R I. Q 2008	Struktura zamě- stnanců	Medián	Diferenciace				Průměr
			1. decil	1. kvartil	3. kvartil	9. decil	
	%	Kč/měs	Kč/měs	Kč/měs	Kč/měs	Kč/měs	Kč/měs
1 Zákodárci, vedoucí a řídicí pracovníci	6,9	40 180	18 771	26 788	66 992	109 718	57 733
2 Vědečtí a odborní duševní pracovníci	5,9	32 217	19 382	24 545	41 074	54 881	36 118
3 Techničtí (zdrav., pedagog.) pracovníci	19,3	26 253	16 150	20 000	33 968	45 673	29 932
4 Nižší administrativní pracovníci	8,2	18 670	13 036	15 393	23 952	30 000	20 575
5 Provozní pracovníci ve službách a obchodu	6,0	12 933	8 591	9 800	17 210	23 538	14 761
6 Dělníci v zemědělství, lesnictví a rybářství	2,1	17 421	11 405	14 218	21 946	25 649	18 305
7 Řemeslníci, výrobci a zpracovatelé	20,4	22 474	13 716	17 773	27 295	32 444	23 164
8 Obsluha strojů a zařízení	24,5	20 714	13 406	16 620	24 983	29 128	21 172
9 Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	6,8	14 896	9 748	11 382	19 161	23 403	15 957
C E L K E M - podnikatelská sféra	100	21 816	12 498	16 528	28 653	38 687	25 806

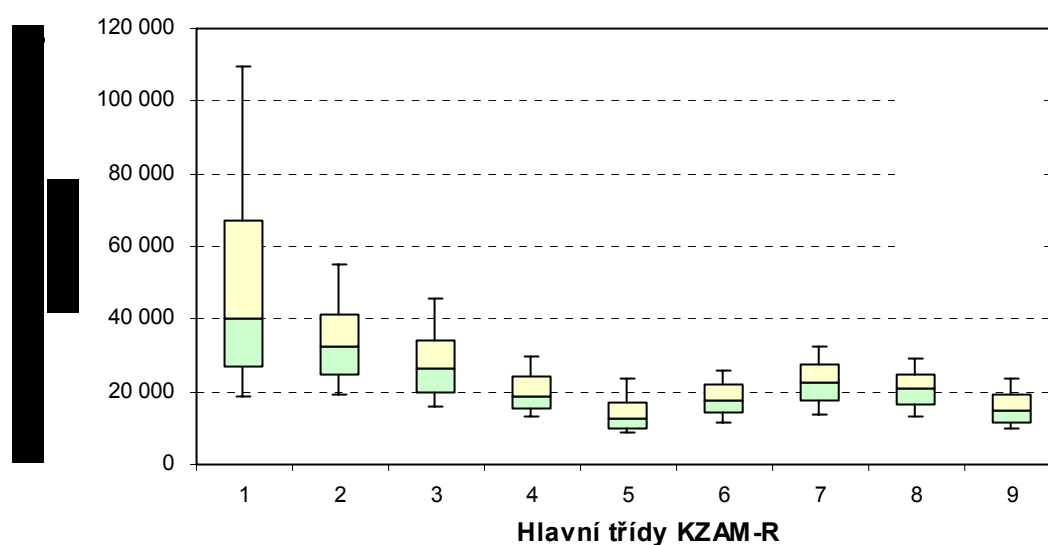
Zdroj: ÚP Mělník

Nejvyšší průměrné hrubé měsíční mzdy je dosahováno v první hlavní třídě zaměstnání, která obsahuje mzdy zákonodárců, vedoucích a řídicích pracovníků. Průměrná mzda je v této třídě ve výši 57 733 Kč. Variabilita v této třídě je však vysoká. Z velikosti 1. decilu 18 771 Kč plyne, že 10 % platů v této třídě je menších než 18 771 Kč. Dále pak 25 % platů je menších než 26 788 Kč a medián říká, že 50 % platů je menších než 40 180 Kč. Medián jako další charakteristika střední hodnoty poskytuje signifikantně odlišnou informaci o velikosti střední hodnoty než průměr, a to o 17 553 Kč, což je 30,4 % průměru. 3. kvartil informuje, že 25 %

platů je vyšších než 66 992 Kč a 9. decil říká, že 10 % nejvyšších platů v této třídě je vyšších než 109 718 Kč.

Rozložení mezd uvnitř jednotlivých tříd je přehledně zaneseno v grafu č. 14.3, který umožňuje i srovnání mezi třídami. Z grafu plyne, že největší diference mezd je v první třídě a dále pak ve druhé a třetí. Z grafu a tabulky taktéž plyne, že nejnižších mezd je dosaženo v třídě 5 (provozní pracovníci ve službách a obchodu), 6 (dělníci v zemědělství, lesnictví a rybářství) a 9 (pomocní a nekvalifikovaní pracovníci).

Graf č. 14.3 – Diferenciace hrubé měsíční mzdy

Zdroj: ÚP Mělník

15. Prognóza vývoje trhu práce

Prognóza vývoje trhu práce je vzhledem k vzájemné závislosti (propojenosti) ekonomických subjektů (nabízejících práci) v rámci regionu a jejich různé citlivosti na vývoj poptávky, jež determinuje jejich výkonnost a která ve většině případů překračuje hranice regionu, popř. hranice České republiky, determinována řadou faktorů. Tyto faktory mají různý vliv na vývoj trhu práce v Bakově nad Jizerou. Postihnutí účinků všech faktorů je vzhledem ke složitosti ekonomického systému velmi obtížné a ve své podstatě neúčelné. Pozornost bude proto zaměřena jen na nejvýznamnější faktory ovlivňující trh práce v Bakově nad Jizerou, které zásadním způsobem předurčují jeho vývoj. Po analýze ekonomické aktivity, nabídky pracovních příležitostí a vývoje průměrné mzdy bude proto nejdříve pozornost zaměřena na analýzu vývoje nezaměstnanosti, aby výsledky analýz spolu s vývojem dalších ekonomických indikátorů města, regionu a celého národního hospodářství vyústily v prognózu vývoje trhu práce v Bakově nad Jizerou.

Vývoj nezaměstnanosti je primárně determinován ekonomickým vývojem v daném regionu či při vzájemné významné ekonomické propojenosti regionů geograficky blízkých. Úroveň

nezaměstnanosti je však také zásadně ovlivněna flexibilitou trhu práce, a to jak na straně nabídky, tak i poptávky. Strnulé mzdy a neochota lidí se stěhovat, popř. dojíždět za prací spolu se štědrým sociálním systémem způsobují vyšší míru nezaměstnanosti a její rozdílnou úroveň mezi regiony.

Míra nezaměstnanosti v Bakově nad Jizerou je určována aktivitou ekonomických subjektů působících na území města a jejich vývojem, dále vzhledem k propojenosti s okolím ekonomickou situací ve Středočeském kraji (především však v okolí města) a v okresním městě Mladá Boleslav, které je hlavním centrem vyjížděky za prací obyvatel Bakova nad Jizerou.

Míra nezaměstnanosti v letech 1998 až 2007 je uvedena v tabulce č. 15.1. Nejnižší úrovně, tj. 2,1 %, dosahovala v roce 1998, kdy celkově bylo evidováno 50 uchazečů o zaměstnání (UOZ). Naopak nejvyšší míry nezaměstnanosti bylo v Bakově nad Jizerou dosaženo v roce 2003. Míra nezaměstnanosti 5,1 % v tomto roce představovala 123 uchazečů o zaměstnání. Z řetězového indexu míry nezaměstnanosti lze vyčíst, že míra nezaměstnanosti ve sledovaném období značně kolísala. V průměru bylo ve sledovaném období evidováno 87,5 uchazečů o zaměstnání.

Tabulka č. 15.1 – Vývoj míry nezaměstnanosti v Bakově nad Jizerou

Rok (1.12. až 31.12. daného roku)	Počet UOZ	Míra nezaměstnanosti v %	Řetězový index míry nezaměstnanosti (%)
1998	50	2,1	-
1999	110	4,7	223,81
2000	54	2,3	48,94
2001	87	3,7	160,87
2002	106	4,5	121,62
2003	123	5,1	113,33
2004	114	4,8	94,12
2005	81	3,4	70,83
2006	88	3,7	108,82
2007	62	2,6	70,27
Průměr	87,50	3,69	112,51
Minimum	50,00	2,10	48,94
Maximum	123,00	5,10	223,81
Sm. odchylka	25,89	1,09	53,30

Zdroj: ÚP Mladá Boleslav a vlastní výpočty

Prognóza vývoje nezaměstnanosti v Bakově nad Jizerou je uvedena v tabulce č. 15.2 a pro názornost zanesena do grafu č. 15.1. Graf č. 15.1 obsahuje skutečné údaje o velikosti míry nezaměstnanosti v období 1998 až 2007. Tyto údaje byly proloženy lineární trendovou funkcí, která umožňuje vyjádřit základní dlouhodobé tendence popisované veličiny. S využitím lineární trendové funkce byla vyčíslena prognóza vývoje míry nezaměstnanosti v horizontu tří let, tj. na roky 2008 až 2010. Z hodnot bodové prognózy plyne, že míra nezaměstnanosti by mezi roky 2008 a 2010 měla mírně vzrůst, a to z hodnoty 3,92 % v roce 2008 na 4 % v roce 2010. Vzhledem k velikosti chyby prognózy, která se zvětšuje s rostoucí délkou prognostického horizontu, nesmí být při posuzování velikosti bodové prognózy opomenut možný interval, ve

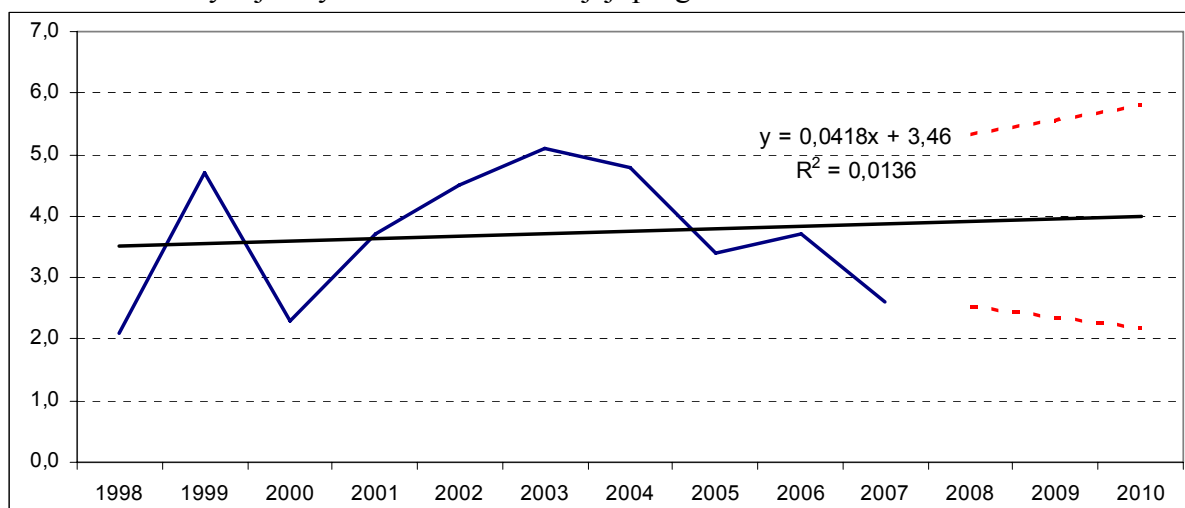
kterém se tato prognóza bude s pravděpodobností 95 % pohybovat. Tento interval spolehlivosti prognózy obsahuje jak tabulka č. 15.2, tak graf č. 15.1. Interval spolehlivosti prognózy se s delším prognostickým horizontem rozšiřuje díky rostoucí velikosti chyby prognózy. V roce 2008 by se tak hodnota míry nezaměstnanosti měla s pravděpodobností 95 % pohybovat mezi 2,52 % a 5,32 %, v roce 2009 mezi 2,36 % a 5,56 % a v roce 2010 mezi 2,19 % a 5,81 %.

Tabulka 15.2 – Prognóza míry nezaměstnanosti v městě Bakov nad Jizerou

Rok	Prognóza	Interval spolehlivosti prognózy	
		Dolní mez	Horní mez
2007	3,92	2,52	5,32
2008	3,96	2,36	5,56
2009	4,00	2,19	5,81

Zdroj: Vlastní výpočty

Graf č. 15.1 – Vývoj míry nezaměstnanosti a její prognóza

Vývoj trhu práce a s tím spojená výše míry nezaměstnanosti bude především determinován vývojem ekonomické aktivity podnikatelských subjektů v Bakově nad Jizerou a jeho okolí a dále v oblastech, které jsou s ekonomikou města ve vzájemném vztahu (viz Mladá Boleslav – automobilka Škoda Auto, a.s.). Nastolené tendence v ekonomickém vývoji lze považovat v ČR za velmi pozitivní. Ekonomický růst (dle většiny ekonomických indikátorů) stojí prozatím na zdravých základech a lze tedy očekávat, nenastane-li žádný významný negativní šok, jeho dlouhodobější charakter. Z toho lze usuzovat, že výše uvedené prognózy míry nezaměstnanosti v městě Bakov nad Jizerou by se neměly významně odchylovat od jejich skutečných hodnot.

16. Nezaměstnanost

Vývoj míry nezaměstnanosti je pro účely podrobné charakteristiky sociální situace občanů města Bakov nad Jizerou dále podrobně analyzován, a to s využitím údajů o počtu uchazečů o zaměstnání v členění podle obecných kritérií, věku, vzdělání, KZAM a délky evidence. Pro dokreslení situace v oblasti nezaměstnanosti je dále provedeno srovnání města Bakov nad Jizerou s okresem Mladá Boleslav v oblasti délky evidence uchazečů o zaměstnání.

Nezaměstnanost lze obecně rozdělit dle více hledisek. Pro účely této analýzy je vhodné se zabývat dělením nezaměstnanosti na frikční, strukturální a cyklickou nezaměstnanost. Frikční nezaměstnanost vzniká v důsledku existence nedokonalých informací o volných pracovních místech. Lidé opouštějící práci nebo osoby poprvé nebo opětovně vstupující na trh práce potřebují na hledání práce určitý čas. Míra nedokonalosti informací o volných pracovních místech pak determinuje délku potřebného času na nalezení nového zaměstnání. Pracovníci rovněž nemusí vždy přijmout prvně nabízenou práci. Strukturální nezaměstnanost je způsobena skutečností, že na trhu práce v daný čas neexistuje soulad mezi kvalifikačními požadavky na různé druhy práce a volnými pracovními místy v daném místě na jedné straně a kvalifikací pracovních sil a jejich územní alokací na straně druhé. Strukturální nezaměstnanost vzniká v důsledku toho, že některé firmy, resp. odvětví v daných oblastech expandují, zatímco jiné firmy, resp. odvětví v těchto oblastech upadají. Tyto sektorální přesuny mají za následek změnu skladby volných pracovních míst, resp. celkové firemní poptávky po práci. Strukturální nezaměstnanost tedy představuje nejen kvalifikační nesoulad práce v dané oblasti, ale též teritoriální nesoulad mezi objemem nabízené a poptávané práce. To znamená, že v dané oblasti může současně existovat nabídka volných pracovních míst a nezaměstnanost. Strukturální nezaměstnanost trvá déle než nezaměstnanost frikční, jelikož lidé musí získat novou kvalifikaci či se přestěhovat (dojíždět) do oblasti s volnými pracovními místy, což je však závislé na množině dalších faktorů determinujících mobilitu pracovní síly. Frikční a strukturální nezaměstnanost jsou složky přirozené míry nezaměstnanosti, kterou lze odhadovat někde na úrovni 5 až 6 % (její výše je pro různé oblasti odlišná). Rozdíl mezi skutečnou mírou nezaměstnanosti a přirozenou mírou nezaměstnanosti se nazývá nezaměstnanost cyklická, která je spojena s cyklickými fluktuacemi ekonomiky, tj. její výše závisí na vývoji ekonomiky, resp. fázi hospodářského cyklu.⁷

Na základě analýzy počtu uchazečů o zaměstnání s vědomím výše uvedeného členění bude možné identifikovat zastoupení jednotlivých složek nezaměstnanosti. Výsledky analýzy následně umožní na jedné straně podrobný náhled na strukturu nezaměstnanosti, a tedy sociální situaci různých skupin občanů, a dále cílené nastavení aktivní politiky zaměstnanosti, která bude eliminovat, resp. snižovat působení negativních faktorů na velikost nezaměstnanosti u různých skupin práceschopných obyvatel Bakova nad Jizerou.

⁷ Vymezení nezaměstnanosti viz např. Mach M.: Makroekonomie II pro inženýrské studium – 2. část, MELANDRIUM, Praha, 1998.

Tabulka č. 16.1 – Uchazeči o zaměstnání obecně a dle věkové struktury – Bakov nad Jizerou

Položka	Počet uchazečů				Průměr	%				Průměr
	2004	2005	2006	2007		2004	2005	2006	2007	
Uchazeči o zaměstnání	81	81	88	62	78,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Uchazeči o zaměstnání - ženy	40	40	57	36	43,3	49,4	49,4	64,8	58,1	55,4
Uchazeči - osoby zdravotně postižené	11	11	15	15	13,0	13,6	13,6	17,0	24,2	17,1
Uchazeči - osoby zdravotně postižené - žen	2	2	8	10	5,5	2,5	2,5	9,1	16,1	7,5
Invalidních uchazeči (z počtu OZP)	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Invalidní uchazeči (z počtu OZP) - ženy	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Uchazeči uvolnění z organizačních důvodů	0	0	1	1	0,5	0,0	0,0	1,1	1,6	0,7
Uchazeči uvolnění z organizačních důvodů - ženy	0	0	1	1	0,5	0,0	0,0	1,1	1,6	0,7
Uchazeči tvořící rizikovou skupinu	14	14	11	6	11,3	17,3	17,3	12,5	9,7	14,2
Uchazeči tvořící rizikovou skupinu - ženy	14	14	11	6	11,3	17,3	17,3	12,5	9,7	14,2
Uchazeči potřebující zvláštní péči	13	13	13	12	12,8	16,0	16,0	14,8	19,4	16,6
Uchazeči potřebující zvláštní péči - ženy	3	3	6	8	5,0	3,7	3,7	6,8	12,9	6,8
Uchazeči - věková skupina 19 let a méně	9	9	11	2	7,8	11,1	11,1	12,5	3,2	9,5
Uchazeči - věková skupina 19 let a méně - ženy	5	5	7	0	4,3	6,2	6,2	8,0	0,0	5,1
Mladiství uchazeči ze skupiny do 19 let	1	1	0	2	1,0	1,2	1,2	0,0	3,2	1,4
Mladiství uchazeči ze skupiny do 19 let - ženy	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Uchazeči - věková skupina 20 až 24 let	6	6	5	7	6,0	7,4	7,4	5,7	11,3	7,9
Uchazeči - věková skupina 20 až 24 let - ženy	2	2	2	4	2,5	2,5	2,5	2,3	6,5	3,4
Uchazeči - věková skupina 25 až 29 let	10	10	14	11	11,3	12,3	12,3	15,9	17,7	14,6
Uchazeči - věková skupina 25 až 29 let - ženy	3	3	9	4	4,8	3,7	3,7	10,2	6,5	6,0
Uchazeči - věková skupina 30 až 34 let	14	14	10	6	11,0	17,3	17,3	11,4	9,7	13,9
Uchazeči - věková skupina 30 až 34 let - ženy	8	8	8	5	7,3	9,9	9,9	9,1	8,1	9,2
Uchazeči - věková skupina 35 až 39 let	8	8	11	4	7,8	9,9	9,9	12,5	6,5	9,7
Uchazeči - věková skupina 35 až 39 let - ženy	6	6	7	3	5,5	7,4	7,4	8,0	4,8	6,9
Uchazeči - věková skupina 40 až 44 let	9	9	7	7	8,0	11,1	11,1	8,0	11,3	10,4
Uchazeči - věková skupina 40 až 44 let - ženy	4	4	5	5	4,5	4,9	4,9	5,7	8,1	5,9
Uchazeči - věková skupina 45 až 49 let	6	6	7	2	5,3	7,4	7,4	8,0	3,2	6,5
Uchazeči - věková skupina 45 až 49 let - ženy	2	2	4	2	2,5	2,5	2,5	4,5	3,2	3,2
Uchazeči - věková skupina 50 až 54 let	9	9	13	10	10,3	11,1	11,1	14,8	16,1	13,3
Uchazeči - věková skupina 50 až 54 let - ženy	6	6	9	6	6,8	7,4	7,4	10,2	9,7	8,7
Uchazeči - věková skupina 55 až 59 let	8	8	10	7	8,3	9,9	9,9	11,4	11,3	10,6
Uchazeči - věková skupina 55 až 59 let - ženy	4	4	6	6	5,0	4,9	4,9	6,8	9,7	6,6
Uchazeči - věková skupina nad 60 let	2	2	0	6	2,5	2,5	2,5	0,0	9,7	3,7
Uchazeči - věková skupina nad 60 let - ženy	0	0	0	1	0,3	0,0	0,0	0,0	1,6	0,4
Průměrný věk uchazečů	37	37	37,5	40	37,9	-	-	-	-	-
Průměrný věk uchazečů - ženy	37,0	37	37,7	41,1	38,2	-	-	-	-	-

Zdroj: ÚP Mladá Boleslav

Tabulka č. 16.1 nabízí přehled počtu uchazečů o zaměstnání v období 2004 až 2007 v členění dle pohlaví, obecných kritérií a věku uchazeče. Při hodnocení struktury uchazečů o zaměstnání podle obecných hledisek lze rovněž využít údaje o struktuře uchazečů v %. Z údajů v tabulce je patrné, že v průměru v celkovém počtu uchazečů o zaměstnání mírně převažovaly ženy. Z průměrného počtu 78 uchazečů o zaměstnání v období 2004 až 2007 bylo 43 žen, což představuje 55 %. Vyšší míra nezaměstnanosti žen je pro ekonomiku charakteristická a má své do jisté míry objektivní důvody (viz mateřství), avšak může být zapříčiněna i faktory strukturálního charakteru.

V tabulce č. 16.1 lze dále nalézt údaje o uchazečích se zdravotním postižením, invalidních uchazečích, uchazečích uvolněných z organizačních důvodů, uchazečích tvořících rizikovou skupinu a uchazečích potřebujících zvláštní péči. V největší míře jsou zastoupeni uchazeči zdravotně postižení a uchazeči potřebující zvláštní péči. Třetí největší skupinou dle průměru jsou uchazeči tvořící rizikovou skupinu. V průměru se o práci ucházelo 13 osob zdravotně postižených a rovněž 13 bylo uchazečů potřebujících zvláštní péči. Uchazečů tvořících rizikovou skupinu bylo v průměru 11. Ve vývoji uchazečů zdravotně postižených došlo mezi roky 2004 až 2007 k mírnému nárůstu, a to z 11 na 15. Počty uchazečů potřebujících zvláštní péči se téměř neměnily. Pouze v roce 2007 klesly o jednoho uchazeče. Počty uchazečů zdravotně postižených a uchazečů potřebujících zvláštní péči tvořily dohromady v roce 2007 43,5 % všech uchazečů o zaměstnání. Uchazeči tvořící rizikovou skupinu zaznamenali ve sledovaném období pokles. V roce 2007 se na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání podíleli 9,7 % a v průměru za období 2004 až 2007 14 %. Z podílů skupin uchazečů se zdravotním postižením, uchazečů potřebujících zvláštní péči a uchazečů tvořící rizikovou skupinu na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání je zřejmé, že aktivní politika zaměstnanosti by se měla cíleně zaměřit na tyto tři skupiny.

Členění uchazečů o zaměstnání podle věku je v tabulce č. 16.1 uvedeno v pětiletých intervalech, počínaje skupinou mladistvých uchazečů do 19 let a konče věkovou kategorií nad 60 let. Nejpočetněji zastoupenými skupinami byli podle průměru uchazeči ve věku 25 až 29 let, 30 až 34 let a 50 až 54 let. Avšak vzhledem k nízké četnosti uchazečů v jednotlivých skupinách nejsou rozdíly mezi skupinami velké.

Tabulka č. 16.2 prezentuje údaje o počtech uchazečů v členění podle dosaženého stupně vzdělání a dále podle primárního požadavku na KZAM. Z údajů o průměrných počtech uchazečů podle dosaženého stupně vzdělání je patrné, že nejvíce uchazečů o zaměstnání bylo v období 2004 až 2007 se základním vzděláním a praktickou školou, s nižším středním odborným vzděláním (vyučení), a dále pak s ÚSO vzděláním (bez vyučení). Obecně lze tedy říci z řad občanů s nízkým až středním vzděláním.

Při členění uchazečů o zaměstnání podle požadavku na KZAM bylo nejvíce uchazečů z tříd 9, 3, 4, 7 a 5. Devátou třídu v průměru vyžadovalo 24 uchazečů, třetí třídu 13 uchazečů, čtvrtou třídu 10 uchazečů, sedmou třídu 9 uchazečů a pátou třídu 8 uchazečů. Obsah těchto tříd je následující: 9. třída – pomocní a nekvalifikovaní pracovníci, 3. třída - Techničtí (zdrav., pedagog.) pracovníci, 4. třída – nižší administrativní pracovníci, 7. třída – řemeslníci, výrobci a zpracovatelé a 5. třída – provozní pracovníci ve službách a obchodu.⁸ Z obsahu výše uvedených pracovních tříd je zřejmý vztah mezi uchazeči v členění podle vzdělání a požadavkem na třídu KZAM.

⁸ Obsah zbylých tříd lze nalézt v tabulce č. 14.5

Tabulka č. 16.2 – Uchazeči o zaměstnání podle vzdělání a KZAM – Bakov nad Jizerou

Položka	Počet uchazečů				Průměr	%				Průměr
	2004	2005	2006	2007		2004	2005	2006	2007	
Uchazeči bez vzdělání	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Uchazeči bez vzdělání - ženy	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Uchazeči s neúplným základním vzděláním	0	1	0	0	0,3	0,0	1,2	0,0	0,0	0,3
Uchazeči s neúplným zákl. vzděláním - ženy	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Uchazeči se zákl. vzděláním a prakt. školou	44	33	35	18	32,5	38,6	40,7	39,8	29,0	37,0
Uchazeči se zákl. vzd. a prakt. školou - ženy	23	13	22	10	17,0	20,2	16,0	25,0	16,1	19,3
Uchazeči s nižším středním vzděláním	1	1	0	0	0,5	0,9	1,2	0,0	0,0	0,5
Uchazeči s nižším středním vzděláním - ženy	1	1	0	0	0,5	0,9	1,2	0,0	0,0	0,5
Uchazeči s nižším středním odb. vzděláním	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Uchazeči s nižším stř. odb. vzděláním - ženy	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Uchazeči s nižším stř. odb. vzděláním (vyučení)	35	17	23	23	24,5	30,7	21,0	26,1	37,1	28,7
Uchazeči s nižším stř. odb. vzd. (vyučení) - ženy	24	9	13	11	14,3	21,1	11,1	14,8	17,7	16,2
Uchazeči se středním vzděláním (bez maturity)	0	0	1	0	0,3	0,0	0,0	1,1	0,0	0,3
Uchazeči se středním vzd. (bez maturity) - ženy	0	0	1	0	0,3	0,0	0,0	1,1	0,0	0,3
Uchazeči s ÚSV vzděláním	6	7	6	2	5,3	5,3	8,6	6,8	3,2	6,0
Uchazeči s ÚSV vzděláním - ženy	5	5	5	1	4,0	4,4	6,2	5,7	1,6	4,5
Uchazeči s ÚSO vzděláním (vyučení s maturitou)	3	3	2	2	2,5	2,6	3,7	2,3	3,2	3,0
Uchazeči s ÚSO vzd. (vyučení s maturitou) - ženy	2	2	2	2	2,0	1,8	2,5	2,3	3,2	2,4
Uchazeči s ÚSO vzděláním (bez vyučení)	20	17	18	15	17,5	17,5	21,0	20,5	24,2	20,8
Uchazeči s ÚSO vzděláním (bez vyučení) - ženy	12	9	12	11	11,0	10,5	11,1	13,6	17,7	13,3
Uchazeči s vyšším odborným vzděláním	1	0	0	1	0,5	0,9	0,0	0,0	1,6	0,6
Uchazeči s vyšším odborným vzděláním - ženy	1	0	0	1	0,5	0,9	0,0	0,0	1,6	0,6
Uchazeči s bakalářským vzděláním	1	2	1	1	1,3	0,9	2,5	1,1	1,6	1,5
Uchazeči s bakalářským vzděláním - ženy	1	1	0	0	0,5	0,9	1,2	0,0	0,0	0,5
Uchazeči s vysokoškolským vzděláním	3	0	2	0	1,3	2,6	0,0	2,3	0,0	1,2
Uchazeči s vysokoškolským vzděláním - ženy	1	0	2	0	0,8	0,9	0,0	2,3	0,0	0,8
Uchazeči s doktorským vzděláním	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Uchazeči s doktorským vzděláním - ženy	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Uchazeči primárně vyžadujících KZAM tř.1	0	0	0	1	0,3	0,0	0,0	0,0	1,6	0,4
Uchazeči primárně vyž. KZAM tř.1 - ženy	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Uchazeči primárně vyžadujících KZAM tř.2	4	2	0	1	1,8	3,5	2,5	0,0	1,6	1,9
Uchazeči primárně vyž. KZAM tř.2 - ženy	2	0	0	1	0,8	1,8	0,0	0,0	1,6	0,8
Uchazeči primárně vyžadujících KZAM tř.3	19	14	13	7	13,3	16,7	17,3	14,8	11,3	15,0
Uchazeči primárně vyž. KZAM tř.3 - ženy	11	8	7	6	8,0	9,6	9,9	8,0	9,7	9,3
Uchazeči primárně vyžadujících KZAM tř.4	13	11	9	7	10,0	11,4	13,6	10,2	11,3	11,6
Uchazeči primárně vyž. KZAM tř.4 - ženy	11	8	8	7	8,5	9,6	9,9	9,1	11,3	10,0
Uchazeči primárně vyžadujících KZAM tř.5	14	8	5	3	7,5	12,3	9,9	5,7	4,8	8,2
Uchazeči primárně vyž. KZAM tř.5 - ženy	12	6	3	2	5,8	10,5	7,4	3,4	3,2	6,1
Uchazeči primárně vyžadujících KZAM tř.6	2	1	2	0	1,3	1,8	1,2	2,3	0,0	1,3
Uchazeči primárně vyž. KZAM tř.6 - ženy	2	1	1	0	1,0	1,8	1,2	1,1	0,0	1,0
Uchazeči primárně vyžadujících KZAM tř.7	11	6	9	9	8,8	9,6	7,4	10,2	14,5	10,4
Uchazeči primárně vyž. KZAM tř.7 - ženy	6	1	5	2	3,5	5,3	1,2	5,7	3,2	3,9
Uchazeči primárně vyžadujících KZAM tř.8	5	7	8	6	6,5	4,4	8,6	9,1	9,7	7,9
Uchazeči primárně vyž. KZAM tř.8 - ženy	3	2	4	2	2,8	2,6	2,5	4,5	3,2	3,2
Uchazeči primárně vyžadujících KZAM tř.9	45	28	21	11	26,3	39,5	34,6	23,9	17,7	28,9
Uchazeči primárně vyž. KZAM tř.9 - ženy	23	12	16	7	14,5	20,2	14,8	18,2	11,3	16,1
Uchazeči primárně vyžadujících KZAM tř.0	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Uchazeči primárně vyž. KZAM tř.0 - ženy	0	0	0	0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Uchazeči bez uvedení KZAM	1	4	21	17	10,8	0,9	4,9	23,9	27,4	14,3
Uchazeči bez uvedení KZAM - ženy	0	2	13	9	6,0	0,0	2,5	14,8	14,5	7,9

Zdroj: ÚP Mladá Boleslav

Z rozboru počtu uchazečů v členění dle vzdělání a požadavku na třídu KZAM plynou následující závěry. Nejvíce uchazečů o zaměstnání pochází z řad uchazečů se základním vzděláním a s nižším středním odborným vzděláním, tj. z řad uchazečů primárně vyžadujících především KZAM tř. 9 a tř. 7, popř. 5. Z toho by mohlo být usuzováno na skutečnost, že uchazeči s nízkým, resp. nižším vzděláním obtížně nacházejí práci vzhledem k požadavkům trhu práce. Avšak vezme-li se v úvahu struktura nabízených volných pracovních míst, ve které převažuje nabídka míst s požadavkem na základní vzdělání a nižší střední odborné vzdělání (vyučení), pak lze dojít k závěru, že lidé při dané výši mezd, jež je v třídách 9 a 5 jedna z nejnižších, a daném nastavení sociálního systému nemají o práci zájem. Dále lze z analýzy struktury uchazečů identifikovat strukturální problém, kdy kvalifikace uchazečů neodpovídá požadavkům trhu práce. Především pak skupina uchazečů KZAM tř. 4 – nižší administrativní pracovníci mají vzhledem ke struktuře pracovního trhu nízkou šanci na uplatnění, což vyžaduje jejich rekvalifikaci.

Tabulka č. 16.3 – Uchazeči o zaměstnání podle délky evidence – Bakov nad Jizerou

Položka	Počet uchazečů				Průměr	%				Průměr
	2004	2005	2006	2007		2004	2005	2006	2007	
Uchazeči o zaměstnání	81	81	88	62	78,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Uchazeči o zaměstnání - ženy	40	40	57	36	43,3	49,4	49,4	64,8	58,1	55,4
Uchazeči o zaměstnání - v evidenci do 3 měsíců	15	15	31	14	18,8	18,5	18,5	35,2	22,6	23,7
Uchazeči o zaměstnání - v evidenci do 3 měsíců - ženy	5	5	18	6	8,5	6,2	6,2	20,5	9,7	10,6
Uchazeči o zaměstnání - v evidenci mezi 3 a 6 měsíci	17	17	9	18	15,3	21,0	21,0	10,2	29,0	20,3
Uchazeči o zaměstnání - v ev. mezi 3 a 6 měsíci - ženy	10	10	8	11	9,8	12,3	12,3	9,1	17,7	12,9
Uchazeči o zaměstnání - v evidenci mezi 6 a 9 měsíci	7	7	8	6	7,0	8,6	8,6	9,1	9,7	9,0
Uchazeči o zaměstnání - v ev. mezi 6 a 9 měsíci - ženy	2	2	5	3	3,0	2,5	2,5	5,7	4,8	3,9
Uchazeči o zaměstnání - v evidenci mezi 9 a 12 měsíci	5	5	7	8	6,3	6,2	6,2	8,0	12,9	8,3
Uchazeči o zaměstnání - v ev. mezi 9 a 12 měsíci - ženy	3	3	4	4	3,5	3,7	3,7	4,5	6,5	4,6
Uchazeči o zaměstnání - v evidenci mezi 12 a 24 měsíci	13	13	9	4	9,8	16,0	16,0	10,2	6,5	12,2
Uchazeči o zaměstnání - v ev. mezi 12 a 24 měsíci - ženy	8	8	6	4	6,5	9,9	9,9	6,8	6,5	8,3
Uchazeči o zaměstnání - v evidenci nad 24 měsíců	24	24	24	12	21,0	29,6	29,6	27,3	19,4	26,5
Uchazeči o zaměstnání - v evidenci nad 24 měsíců	12	12	16	8	12,0	14,8	14,8	18,2	12,9	15,2
Průměrná doba evidence pro uchazeče celkem	602	602	590	544	584,5	743,2	743,2	670,5	877,4	758,6
Průměrná doba evidence pro evidované ženy	620	620	554	571	591,3	765,4	765,4	629,5	921,0	770,3

Zdroj: ÚP Mladá Boleslav

Tabulka č. 16.3 uvádí počty uchazečů v členění podle délky evidence. Z tabulky plyne, že 51,6 % z průměrného počtu 78 evidovaných uchazečů o zaměstnání je v evidenci do 6 měsíců, přičemž z toho je 19 uchazečů v evidenci do 3 měsíců a 15 uchazečů v evidenci od 3 do 6 měsíců. Tento poměrně vysoký podíl uchazečů v evidenci do 6 měsíců je příznivý, jelikož uchazeči, kteří neseženou pracovní místo do 6 měsíců zpravidla rozšíří řady uchazečů dlouhodobě nezaměstnaných. Dalším pozitivním rysem je klesající průměrná doba evidence uchazečů. Zatímco v roce 2004 byla průměrná doba evidence 602 dnů, v roce 2007 dosáhla 544 dnů. Průměr průměrné doby evidence za období 2004 až 2007 je 584,5 dnů, u žen pak 591,3 dnů. Celková průměrná doba nezaměstnanosti naznačuje, že uchazeči o zaměstnání, kteří jsou

dlouhodobě nezaměstnaní, obtížně nacházejí nové zaměstnání. To může být podpořeno tím, že s rostoucí délkou doby hledání nového zaměstnání se uchazeči stávají pasivnějšími, popř. na hledání nového pracovního místa rezignují. Poměrně vysoká hodnota průměrné doby evidence uchazeče je dále podpořena uchazeči, kteří ve skutečnosti nejeví zájem o nalezení pracovního místa. Avšak i přes existenci této skupiny z vývoje počtu uchazečů podle délky evidence v tabulce č. 16.3 a z předchozích analýz plyne, že nabídka pracovních míst je v obecné rovině v současné době dostatečná.

Tabulka č. 16.4 – Uchazeči o zaměstnání podle délky evidence – okres Mladá Boleslav

Položka	Počet uchazečů				Průměr	%				Průměr
	2004	2005	2006	2007		2004	2005	2006	2007	
Uchazeči o zaměstnání	3059	2681	2321	1796	2464,3	100,0	100,0	100,0	100	100,0
Uchazeči o zaměstnání - ženy	1809	1578	1412	1067	1466,5	59,1	58,9	60,8	59,4	59,6
Uchazeči o zaměstnání - v evidenci do 3 měsíců	854	799	737	588	744,5	27,9	29,8	31,8	32,7	30,6
Uchazeči o zaměstnání - v evidenci do 3 měsíců - ženy	421	400	382	313	379,0	13,8	14,9	16,5	17,4	15,6
Uchazeči o zaměstnání - v evidenci mezi 3 a 6 měsíci	619	516	444	373	488,0	20,2	19,2	19,1	20,8	19,8
Uchazeči o zaměstnání - v ev. mezi 3 a 6 měsíci - ženy	398	310	261	216	296,3	13,0	11,6	11,2	12	12,0
Uchazeči o zaměstnání - v evidenci mezi 6 a 9 měsíci	325	268	235	204	258,0	10,6	10,0	10,1	11,4	10,5
Uchazeči o zaměstnání - v ev. mezi 6 a 9 měsíci - ženy	198	161	148	129	159,0	6,5	6,0	6,4	7,18	6,5
Uchazeči o zaměstnání - v evidenci mezi 9 a 12 měsíci	243	167	162	126	174,5	7,9	6,2	7,0	7,02	7,0
Uchazeči o zaměstnání - v ev. mezi 9 a 12 měsíci - ženy	154	98	108	68	107,0	5,0	3,7	4,7	3,79	4,3
Uchazeči o zaměstnání - v evidenci mezi 12 a 24 měsíci	456	391	268	196	327,8	14,9	14,6	11,5	10,9	13,0
Uchazeči o zaměstnání - v ev. mezi 12 a 24 měsíci - ženy	291	256	160	126	208,3	9,5	9,5	6,9	7,02	8,2
Uchazeči o zaměstnání - v evidenci nad 24 měsíců	573	578	524	309	496,0	18,7	21,6	22,6	17,2	20,0
Uchazeči o zaměstnání - v evidenci nad 24 měsíců	347	353	353	215	317,0	11,3	13,2	15,2	12	12,9
Průměrná doba evidence pro uchazeče celkem	-	482	512	449	481,0	-	18,0	22,0	25	21,7
Průměrná doba evidence pro evidované ženy	-	493	532	497	507,2	-	18,4	22,9	27,7	23,0

Zdroj: ÚP Mladá Boleslav

Při rozboru tabulky č. 16.4 je účelné se zaměřit na průměrnou dobu evidence pro uchazeče celkem a pro evidované ženy. Údaje o průměrné době evidence pro okres Mladá Boleslav lze srovnat s údaji pro město Bakov nad Jizerou. Z tohoto srovnání plyne, že průměr průměrné doby evidence (za stejné období) pro uchazeče celkem je v Bakově nad Jizerou o 103,5 dne vyšší než v okrese Mladá Boleslav. Průměr průměrné doby evidence pro evidované ženy je v Bakově nad Jizerou vyšší o 84,1 dne ve srovnání s okresem Mladá Boleslav. Avšak z vývoje této veličiny a vzhledem k ostatním charakteristikám lze usuzovat, že charakteristiky trhu práce jsou v Bakově nad Jizerou a v okrese Mladá Boleslav obdobné.

17. Aktivní politika zaměstnanosti

Součástí státní aktivní politiky zaměstnanosti je, obecně řečeno, poradenství a cílený program k řešení nezaměstnanosti, dále pak podpora zřizování nových pracovních míst poskytováním příspěvků zaměstnavatelům při zaměstnávání uchazečů o zaměstnání, i uchazečům samotným. Jedná se zejména o rekvalifikace, společensky účelná pracovní místa, veřejně prospěšné práce, investiční pobídky, příspěvek na dopravu, na zpracování dat, aj.

Aktivní v oblasti aktivní⁹ politiky zaměstnanosti v období 2004 až 2007 jsou zaneseny v tabulce č. 17.1. Z tabulky je patrné, že aktivní politika zaměstnanosti v okrese Mladá Boleslav¹⁰ se zaměřovala především na pět oblastí, jmenovitě na veřejně prospěšné práce, společensky účelná pracovní místa, samostatně výdělečnou činnost, chráněné dílny a pracoviště pro občany se ZPS a dále na odborné praxe absolventů a mladistvých.

V oblasti veřejně prospěšných prací bylo uchazečům v období 2004 až 2007 nabídnuto celkem 163 pracovních míst, tj. v průměru 40,75 pracovních míst na jeden rok. Z těchto 163 pracovních míst bylo 139 míst pro městský či obecní úřad. Z toho plyne i skutečnost, že většina pracovních míst se orientovala na činnosti ve veřejné správě a v sociálním zabezpečení (OKEČ 75 – 75). Celkový zájem o nabízená pracovní místa byl kolem 102,45 %. K převisu poptávky nad nabídkou došlo v letech 2004, 2005 a 2007. V roce 2006 naopak počet míst převýšil počet uchazečů. Průměrná výše sjednané finanční podpory se pohybovala od 52 917 Kč v roce 2004 do 81 663 Kč v roce 2007. Průměrný náklad na jedno pracovní místo činil v průměru za období 2004 až 2007 60 972 Kč.

V kategorii společensky účelná pracovní místa bylo za analyzované období nabídnuto celkem 169 pracovních míst. Celkový počet uchazečů za toto období dosáhl rovněž 169. Lze říci, že v každém roce bylo nabídnuto tolik pracovních míst, aby byla plně uspokojena poptávka po těchto místech. Ve struktuře uchazečů převládaly ženy, v průměru 73,96 %. 56,21 % uchazečů bylo mladších 25 let a 11,83 % starších 50 let. Průměrná výše sjednané finanční podpory nabývala minima v roce 2004 ve výši 35 563 Kč a maxima v roce 2007 82 866 Kč. Průměrný náklad na jedno pracovní místo dosahoval za toto období průměrné výše 66 738 Kč.

V kategorii samostatné výdělečné činnosti počet uchazečů dosahoval velmi nízkých hodnot. Celkem se za analyzované období ucházelo o podporu samostatné výdělečné činnosti 5 uchazečů. Průměrná výše sjednané finanční podpory vzrostla mezi lety 2004 až 2006 z 25 444 Kč na 53 400 Kč, přičemž v letech 2005 a 2007 nežádal o tuto podporu nikdo. Průměrný náklad na jedno pracovní místo byl zaznamenán pouze v roce 2004, a to ve výši 30 000 Kč.

⁹ Vzhledem k dostupnosti dat nejsou v této kapitole prezentovány údaje o rekvalifikacích.

¹⁰ V této kapitole jsou prezentovány aktivity v oblasti aktivní politiky zaměstnanosti za celý okres Mladá Boleslav, jelikož podrobné členění za jednotlivá města okresu Mladá Boleslav, a tedy v tomto případě data pro město Bakov nad Jizerou, nejsou k dispozici.

Chráněné dílny a pracoviště pro občany se ZPS nabídl uchazečům v období 2004 až 2007 24 pracovních míst. Zájem v této kategorii však převyšoval nabídku, a to ve všech letech vyjma roku 2004. Průměrná výše sjednané podpory dosahovala v průměru 84 155 Kč.

Tabulka č. 17.1 – Aktivity v oblasti aktivní politiky zaměstnanosti – okres Mladá Boleslav

Aktivní politika zaměstnanosti	2004		2005		2006		2007	
	Celkem	z toho pro M(O)Ú	Celkem	z toho pro M(O)Ú	Celkem	z toho pro M(O)Ú	Celkem	z toho pro M(O)Ú
A. Veřejně prospěšné práce								
Počet míst	36	30	43	37	43	35	41	37
Počet uchazečů	39	31	45	39	39	31	44	38
z toho: OZP	8	6	4	3	8	7	10	9
žen	6	4	13	9	11	6	19	16
do 25 let	5	2	6	5	6	5	8	7
nad 50 let	13	12	18	17	11	10	23	21
Průměrná výše sjednané podpory	52 917		57 857		70 175		81 663	
Průměrný náklad na 1 prac. m.	38 345		52 168		56 068		97 306	
B. Společensky účelná pracovní místa								
Počet míst	45	x	46	x	46	x	32	x
Počet uchazečů	45	x	46	x	46	x	32	x
z toho: OZP	16	x	5	x	3	x	3	x
žen	29	x	37	x	32	x	27	x
do 25 let	15	x	27	x	32	x	21	x
nad 50 let	7	x	6	x	1	x	6	x
Průměrná výše sjednané podpory	35 563		62 889		76 537		82 866	
Průměrný náklad na 1 prac. m.	62 667		67 020		61 763		75 501	
C. Samostatně výdělečná činnost								
Počet uchazečů	4	x	0	x	1	x	-	x
Průměrná výše sjednané podpory	25 444		0		53 400		-	
Průměrný náklad na 1 prac. m.	30 000		0		0		-	
D. Chráněné dílny a pracoviště pro občany se ZPS								
Počet míst	14	x	0	x	4	x	6	x
Počet uchazečů	14	x	3	x	5	x	8	x
z toho: OZP	14	x	3	x	5	x	8	x
žen	7	x	1	x	2	x	5	x
do 25 let	2	x	0	x	2	x	0	x
nad 50 let	4	x	2	x	1	x	4	x
Průměrná výše sjednané podpory	157 143		0		75 775		19 548	
Průměrný náklad na 1 prac. m.	580 000		0		0		0	
E. Odborná praxe absolventů a mladistvých								
Počet míst	11	x	0	x	0	x	-	x
Počet uchazečů	11	x	0	x	0	x	-	x
z toho: OZP	1	x	0	x	0	x	-	x
žen	7	x	0	x	0	x	-	x
do 25 let	10	x	0	x	0	x	-	x
nad 50 let	0	x	0	x	0	x	-	x
Průměrná výše sjednané podpory	30 273		0		0		-	
Průměrný náklad na 1 obs. m.	217 512		0		0		-	

Zdroj: ÚP Mladá Boleslav

Odborná praxe absolventů a mladistvých byla podporována v analyzovaném období pouze v roce 2004. V tomto roce se programu účastnilo 11 uchazečů. Z povahy této kategorie vyplývá, že většina uchazečů byla z věkové skupiny do 25 let. Průměrný náklad na jedno obsazené místo činil 217 512 Kč.

Z tabulky je zřejmé, že hlavními těžišti aktivní politiky zaměstnanosti v okrese Mladá Boleslav byly veřejně prospěšné práce a společensky účelná pracovní místa. Lze tak říci, že tyto aktivity z velké části korespondují s požadavky uchazečů o zaměstnání, a to vzhledem k jejich struktuře (viz předchozí analýza).

18. Vybavenost Bakova nad Jizerou - školy, zdravotnická zařízení, kulturní zařízení aj.

Vybavenost města Bakov nad Jizerou prezentují tabulky č. 18.1 až 18.6. Podrobný rozbor, resp. popis tabulek 18.1 až 18.6 není vzhledem k charakteru údajů nutný. Proto se lze omezit jen na obecné shrnutí níže prezentovaných údajů. Celkově lze tedy konstatovat, že město Bakov nad Jizerou je v oblastech školství, sociální oblasti, zdravotnictví, technické vybavenosti, kultury a sportu dostatečně vybaveno, a to vzhledem k celkovému počtu obyvatel města, resp. jeho spádové oblasti.

Tabulka č. 18.1 – Školství

Školství - školský rok 2005/2006	Počet
Mateřská škola	1
Základní škola – vyšší stupeň (1.-9.ročník)	1

Zdroj: ČSÚ

Tabulka č. 18.2 – Sociální oblast

Sociální oblast – zařízení sociálních služeb - údaje k 31.12.2006	Počet zařízení
Dům s pečovatelskou službou	1

Zdroj: ČSÚ

Tabulka č. 18.3 – Zdravotnictví

Zdravotnictví - údaje k 31.12.2006	Počet
Ambulantní zařízení	1
Ostatní lůžková zařízení	1
Samostatná ordinace praktického lékaře pro dospělé	2
Detašované pracoviště samostatné ordinace praktického lékaře pro dospělé	1
Samostatná ordinace praktického lékaře pro děti a dorost	1
Samostatná ordinace praktického lékaře - stomatologa	2
Samostatná ordinace praktického lékaře - gynekologa	1
Ostatní samostatná zařízení	1
Zařízení lékárenské péče	1

Zdroj: ČSÚ

Tabulka č. 18.4 – Technická vybavenost

Technická vybavenost - k 31.12.2006	Počet
Pošta - počet	1
Městská, obecní policie (1 = ano, 0 = ne)	1
Veřejný vodovod (1 = ano, 0 = ne)	1
Kanalizace s napojením na ČOV (1 = ano, 0 = ne)	1
Plynofikace obce (1 = ano, 0 = ne)	1

Zdroj: ČSÚ

Tabulka č. 18.5 – Kultura

Kultura - údaje k 31.12.2006	Počet
Veřejná knihovna vč.poboček	1
Kino (údaj k 31.12.2005)	1
Muzeum (včetně poboček a samostatných památníků)	1
Kulturní zařízení ostatní	1
Středisko pro volný čas dětí a mládeže	2
Sakrální stavba	1
Hřbitov	2
Smuteční síň	1

Zdroj: ČSÚ

Tabulka č. 18.6 – Sport

Sport - údaje k 31.12.2006	Počet
Koupaliště a bazény (údaj k 31.12.2001)	2
Hřiště (s provozovatelem nebo správcem)	1
Tělocvičny (vč.školních)	1
Stadiony otevřené	1
Ostatní zařízení pro tělovýchovu (s provozovatelem nebo správcem)	1

Zdroj: ČSÚ